

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

**ΤΥΝΗΣΙΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΕΤΟΥΣ 2009**

6 RUE ST.FULGENCE , NOTRE DAME , 1082 TUNIS, TUNISIA
TEL.: 00 216 71 (846 632), (288 411) FAX: 00 216 71 (789 518)
E-Mail : grtradetun@mfa.gr

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
Η ΚΡΙΣΗ ΠΛΗΤΤΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ
ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΛΥΣΗ
ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ.
ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
ΣΤΑΘΕΡΟ ΕΜΠΟΡΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ
ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ
ΝΑΥΤΙΛΙΑ
ΛΙΜΑΝΙ ΕΝΦΙΔΗΑ.
ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ.
ΟΔΙΚΑ
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΑΝΑΛΥΣΗ

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΓΕΝΙΚΑ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ
ΕΠΙΚΕΙΝΤΑΙ
BIZERTE CAP 3000
ΛΙΜΑΝΙ ΕΝΦΙΔΗΑ
ΟΔΙΚΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ.
ΥΔΙΚΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΑΝΑΛΥΣΗ
ΔΙΑΡΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
SOTACIB
ΤΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ
ΞΕΝΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

**ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ
ΝΕΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ.
ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΠΡΑΣΙΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΑΝΑΛΥΣΗ
ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΕΡΓΩΝ**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΤΥΝΗΣΙΑΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΥΝΗΣΙΑΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΥΝΗΣΙΑΣ (ανά κλάδο)

ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ & ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΥΝΗΣΙΑΣ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΥΝΗΣΙΑΣ

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΤΥΝΗΣΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΥΝΗΣΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΥΝΗΣΙΑΣ - ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΥΝΗΣΙΑΣ – ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΥΝΗΣΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟ ΤΥΝΗΣΙΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από το 1987, η Τунησία έχει σημειώσει σημαντική οικονομική ανάπτυξη χάρη στην οποία έχει καταστεί κέντρο ευρωπαϊκών επενδύσεων στη Βόρειο Αφρική.

Με το θέλημα των φορολογικών κινήτρων, οι εταιρείες της ΕΕ έχουν συγκροτήσει μονάδες (συνεργεία) στον υπεράκτιο τομέα για την παραγωγή εξαρτημάτων αυτοκινήτου και αεροναυπηγικής, ενώ τα τηλεφωνικά κέντρα της Τύνιδας έχουν ανοίξει το δρόμο για άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.

Η πολιτική και κοινωνική σταθερότητα είναι το κύριο χαρακτηριστικό του τунησιακού μοντέλου. Η γεωγραφική εγγύτητα με την ΕΕ, η οποία αντιπροσωπεύει το 75% των εξαγωγών, είναι το κύριο συγκριτικό πλεονέκτημα, αλλά χάρη στη συνέπεια της πολιτικής της κατατάχθηκε στην 40ή θέση στην Παγκόσμια Έκθεση Ανταγωνιστικότητας 2009-2010 του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ. Το 80% των 10,4 εκ. πολιτών της χώρας κατατάσσονται στη μεσαία τάξη. Το κατά κεφαλή εισόδημα ανέρχεται σε 5.505 δηνάρια Τунησίας (€2.922) το 2010, έχοντας αυξηθεί από τα 5.142 δηνάρια Τунησίας (€2.729) το 2009. Μεσοπρόθεσμα, η δημιουργία θέσεων εργασίας, τα κέρδη της παραγωγικότητας και η διαφοροποίηση αγορών είναι από τα σημαντικότερα σημεία στα οποία επιμένει και τηρεί η Τунησία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΚΡΙΣΗ ΠΛΗΤΤΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Το 2009 το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 3%, σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Το 2009, το 1/4 της ανάπτυξης αποδόθηκε σε γεωργική συγκομιδή-ρεκόρ, την οποία ενίσχυσαν περαιτέρω οι επεκτάσεις στην ενέργεια και τις υπηρεσίες.

Λόγω της έλλειψης χρηματοοικονομικής ολοκλήρωσης, η Τунησία απέφυγε τη χειρότερη όψη της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Όμως, υπήρξε έμμεσος αντίκτυπος που οδήγησε σε εξαιρετικά υψηλή πτώση των εξαγωγών κατά 20%.

Στο μεταξύ, ο πληθωρισμός παρέμεινε σταθερός στο 3,5% ως επακόλουθο της παγκόσμιας πτώσης των τιμών τροφίμων και καυσίμων. Έως τον Ιανουάριο του 2010, τα επίσημα συναλλαγματικά αποθέματα ανέρχονταν σε 10,4 δισεκατομμύρια δολάρια, αποτελώντας το ισοδύναμο 5,8 μηνών εισαγωγών ή περισσότερο, έχοντας αυξηθεί από 3,7 μήνες το 2008 από την άποψη της ονομαστικής συναλλαγματικής ισοτιμίας. Το δηνάριο Τунησίας υποτιμήθηκε 4% έναντι του Ευρώ το Μάιο 2009, με αποτέλεσμα να καταστεί πιο ελκυστικό για τους επενδυτές της ΕΕ καθώς η αύξηση του κόστους εργασίας αντισταθμίστηκε από την ανατίμηση του Ευρώ. Η Κεντρική Τράπεζα της Τунησίας έχει υποσχεθεί να κινηθεί προς ένα δηνάριο ελεύθερης διαπραγματεύσεως.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις ανήλθαν σε 2,38 δισεκατομμύρια δηνάρια Τунησίας (€1,26 δις) το 2009, σύμφωνα με τον Οργανισμό Προώθησης Ξένων Επενδύσεων της Τунησίας (FIPA). Περίπου 38,3 εκ. δηνάρια Τунησίας (€20,33 εκ.) αποδόθηκαν σε επενδύσεις χαρτοφυλακίου. Το μεγαλύτερο μέρος των εισροών κεφαλαίου διοχετεύτηκε στον τομέα του πετρελαίου και του αερίου, ο οποίος αντιπροσώπευε 1,38 δις δηνάρια Τунησίας (€732,5 εκ.) ενώ έπεται η μεταποίηση με 657,6 εκ. δηνάρια Τунησίας (€349 εκ.).

Ο FIPA (Foreign Investment Promotion Agency) παρατήρησε ότι οι επενδύσεις στις βιομηχανίες των ηλεκτρομηχανολογικών και ηλεκτρονικών ειδών αυξήθηκαν κατά 104% σε ετήσια βάση και παρά την πτωτική τάση, οι ξένες εταιρείες στην Τунησία ανέλαβαν 221 προγράμματα κεφαλαιουχικών δαπανών. Το δημόσιο χρέος ανήλθε σε 46,8% του ΑΕΠ μέχρι το τέλος του 2009. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, ποσοστό 75%-90% των συνολικών εσόδων για εξαγωγές, έσοδα από τον τουρισμό, εμβάσματα και εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων προήλθε από την ΕΕ.

ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ: Όπως προαναφέρθηκε, στην Παγκόσμια Έκθεση Ανταγωνιστικότητας του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (ΠΟΦ) για το διάστημα 2009-10, η Τунησία κατατάσσεται 40ή στις 133 χώρες. Η χώρα διατηρεί το προβάδισμά της στη Βόρειο Αφρική, όπου οι βασικοί πυλώνες είναι η θεσμική υποδομή, η ποιοτική υγειονομική περίθαλψη και η πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η έκθεση ανέφερε επίσης τα logistics, ιδίως στις εναέριες και σιδηροδρομικές ζεύξεις. Με το διαχειρίσιμο ποσό του δημόσιου χρέους και τον πληθωρισμό υπό έλεγχο, η προοπτική είναι σταθερή.

«Η ύφεση θα δείξει στις χώρες της ΕΕ ότι η Τυνησία παραμένει πολύ ελκυστική από την άποψη της γεωγραφικής εγγύτητας, του κόστους εργασίας, της τεχνογνωσίας και της υποδομής».

Η υπογραφή της συμφωνίας σύνδεσης με την ΕΕ το 1995 άνοιξε την πόρτα σε υπεράκτιες μεταποιητικές βιομηχανίες. Το 2009, η ΕΕ αντιπροσώπευε το 72,5% των τυνησιακών εισαγωγών και το 75% των εξαγωγών. Τα μεταποιημένα προϊόντα αποτελούσαν το 73% των εξαγόμενων αγαθών, εκ των οποίων το 30% ήταν υφάσματα και ενδύματα και το 21% εξαρτήματα μηχανημάτων. Ακολουθούν η ενέργεια (16,5%) και τα γεωργικά προϊόντα (6,8%).

Από τον Ιανουάριο του 2008, κανένα βιομηχανικό προϊόν δεν υπόκειται σε δασμούς, δημιουργώντας την πρώτη ζώνη ελεύθερου εμπορίου για τις Βρυξέλλες στη νότια Μεσόγειο.

Σύμφωνα με μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το Γερμανο-τυνησιακό Εμπορικό Επιμελητήριο (ΑΗΚ), η επιτυχία της Τυνησίας μπορεί να αποδοθεί στην υπεράκτια μεταποιητική βιομηχανία της.

Σύμφωνα με το Πρακτορείο Τύπου της Τυνησίας (ΤΑΡ), ο προϋπολογισμός διέθεσε 5 δις δηνάρια Τυνησίας (€2,65 δις) στα δημόσια έργα. Επρόκειτο κυρίως για έργα υποδομής που είχαν σκοπό να ενθαρρύνουν τη δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα σε όλη τη χώρα.

Η εντατική προσπάθεια για ανταγωνιστικότητα συνεχίστηκε, όπου οι αξιωματούχοι επένδυσαν 1,3% του ΑΕΠ στην έρευνα και την ανάπτυξη. Στο μεταξύ, μέτρα όπως το Άρθρο 21 στηρίζουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) μειώνοντας τους φόρους για τις εταιρείες που είναι προσανατολισμένες στις εξαγωγές κατά τα 10 πρώτα χρόνια της λειτουργίας τους. Επίσης, οι φόροι μειώθηκαν για τις ΜΜΕ που εισάγουν ενδιάμεσα προϊόντα που προορίζονται για μεταποίηση.

Οι κρατικές επιδοτήσεις, αυξήθηκαν κατά 4,9% σε ετήσια βάση σε 1,5 δις δηνάρια Τυνησίας (€796 εκ.). Η κυβέρνηση κατένευσε 730 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€387,5 εκ.) για υδατάνθρακες, 220 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€116,8 εκ.) για προϊόντα άνεσης και άλλα 550 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€292 εκ.) για μεταφορές. Συνολικά, ο προϋπολογισμός του 2010 επεδίωξε να εξουδετερώσει την πτώση ύψους 20% της συνολικής ζήτησης για μεταποιημένα προϊόντα, ιδίως στον αναδυόμενο τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας. Υπάρχει η ελπίδα ότι τα πρόσθετα κίνητρα θα προσφέρουν στη βιομηχανία τα κεφάλαια που απαιτούνται για την αντιμετώπιση της βραδείας παγκόσμιας ανάκαμψης.

Το Γερμανο-Τυνησιακό Εμπορικό Επιμελητήριο (ΑΗΚ) συμβάλλει στην εισαγωγή ενός γερμανικού τύπου συστήματος δύο ταχυτήτων που δίνει έμφαση στην επαγγελματική κατάρτιση.

«Θέτουμε σε εφαρμογή ένα σύστημα με τον γερμανικό αναπτυξιακό φορέα σε ορισμένους κλάδους της εκπαίδευσης».

Στο μεταξύ, οι τυνησιακές αρχές δίνουν έμφαση στη μεταβίβαση γνώσεων. Το βιομηχανικό πρόγραμμα έως το 2016 έχει θέσει στόχους στην καινοτομία και την τεχνολογία. Το Υπουργείο Βιομηχανίας εντείνει την υποστήριξη του για τους κατασκευαστές αυτοκινήτων και τις εταιρείες αεροδιαστημικής, και σχεδιάζει να διευρύνει τους ορίζοντές του και να στραφεί σε τομείς μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας. Τα φαρμακευτικά προϊόντα θεωρούνται τομέας δυναμικής ανάπτυξης. Με το μερίδιο αγοράς να κυμαίνεται από 20% έως 30%, οι παρασκευαστές γενόσημων φαρμάκων όπως η Medis κάνουν μεγάλες επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη και σχεδιάζουν να παρουσιάσουν σταδιακά 15 νέα φάρμακα.

Η κυβέρνηση έχει προσφέρει μεγάλη υποστήριξη στην επίλυση θεμάτων ύδρευσης. Αυτό ανοίγει την πόρτα σε τομείς όπως οι τομάτες υδροπονικής καλλιέργειας ή οι σπόροι παραδοσιακών ποικιλιών», δήλωσε ο κ. Ziad Oueslati μέτοχος της ιδιωτικής εταιρείας Tuninvest.

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Τυνησίας προφυλάχθηκαν από την παγκόσμια κρίση μέσω της νομοθεσίας η οποία εμποδίζει τις εμπορικές τράπεζες να επενδύουν σε περιουσιακά στοιχεία σε συνάλλαγμα. Αυτή η απομόνωση από τα ομόλογα του δημοσίου των ΗΠΑ και τα γερμανικά ομόλογα συνέβαλε στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων. Οι τράπεζες της Τυνησίας είχαν μόνο 4% των συνολικών περιουσιακών στοιχείων τους σε άλλες χώρες το 2009. Το σύνολο των εξωτερικών υποχρεώσεων ανερχόταν σε 8,5% των συνολικών υποχρεώσεων.

Ωστόσο, η λανθάνουσα αιτία για την έλλειψη μετάδοσης της κρίσης είναι ότι η Τυνησία δεν χρειάζεται να στραφεί στον εξωτερικό δανεισμό λόγω των παχυλών εισπράξεων από τις ιδιωτικοποιήσεις. Για παράδειγμα, η μερική πώληση της Tunisie Telecom το 2006 ανήλθε σε 3% του ΑΕΠ.

«Από την άποψη του τραπεζικού τομέα, το 2009 ήταν πολύ θετική χρονιά. Οι ισολογισμοί σε ορισμένες τράπεζες έδειξαν ανάπτυξη που κυμαινόταν από 5% έως 20%» δήλωσε ο κ Jaafar .Khateche Γενικός Δ/ντής της Arab Tunisian Bank.

Πίνακας 1 : Βασικοί οικονομικοί δείκτες, 2003-08 (δισ δηνάρια Τυνησίας)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Κατά κεφαλή ΑΕΠ (\$)	1483	1677	1712	2165	2423	2748
Πραγματική αύξηση ΑΕΠ (%)	6,1	4,8	3	7,8	2,7	5,6
Ανεργία (%)	11,9	10,8	11	9,7	9,8	9,6
Πληθωρισμός (%)	1,2	1,5	1	3,3	2	3,9
Ποσοστό αποταμιεύσεων (ως % των ακαθάριστων επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου-ΑΕΠΚ)	28,9	28,5	29,8	29,7	29,7	28,6
Ποσοστό επενδύσεων (ΑΕΠΚ/ ΑΕΠ)	27,5	28,7	30,3	28,1	31,2	33,1
Έλλειμμα/ πλεόνασμα προϋπολογισμού (% ΑΕΠ)	-3,3	-3	-4	-2	0,2	0,4
Εμπορικό ισοζύγιο						
Εξαγωγές	83,9	88	99,3	112	125,5	154,5
Εισαγωγές	136,1	158	184,4	210,6	261,3	321,9
Έλλειμμα	52,2	70	85,1	98,6	135,8	167,4
Πλεόνασμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	3,2	1,7	1,9	2,1	0	-5,2
Συναλλαγματικά αποθέματα	127,2	144,4	165,9	190,8	208,5	197,5

ΠΗΓΗ: Κεντρική Τράπεζα, Office des changes (Υπηρεσία συναλλάγματος)-Υπουργείο Οικονομικών-ΔΝΤ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ: Τον Δεκέμβριο του 2008, η Banque Centrale de la Tunisie (BCT) ενθάρρυνε τις τράπεζες να διαθέσουν καταναλωτικά δάνεια για να δώσουν ώθηση στην κατανάλωση. Επίσης, η κεντρική τράπεζα συνέτεινε στην παράταση του κρατικού πακέτου κινήτρων έως τον Ιούνιο του 2009. Ο προϋπολογισμός του 2010, με την αύξηση δαπανών κατά 5,4%, ενίσχυσε αυτά τα μέτρα. Για να αντισταθμίσουν την εκτιμώμενη πτώση της συνολικής ζήτησης ύψους 20%, οι αρχές της Τυνησίας υποστήριξαν την αναδιάρθρωση εταιρειών, την παραγωγή ενέργειας και την περιφερειακή ανάπτυξη. Επιπλέον, η κυβέρνηση έλαβε αρκετά προσωρινά μέτρα για να στηρίξει τους εξαγωγείς, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής 730 εκ. δηναρίων Τυνησίας (€387,5), περίπου 1,4% του ΑΕΠ, για πρόσθετες δαπάνες σε έργα δημόσιων επενδύσεων και άμεσα μέτρα στήριξης. Επίσης, χρηματοδότησε τη μερική απαλλαγή από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και επενδυτικά έργα που αντιπροσώπευαν 0,3% του ΑΕΠ. Οι εγγυήσεις εξαγωγών και οι μεταβιβάσεις για πίστωση εξαγωγών αντιπροσώπευαν 0,1% του ΑΕΠ.

Το πακέτο κινήτρων που υιοθετήθηκε κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2008 προέβλεπε επίσης επιστροφές φόρου και βοήθησε τους εξαγωγείς να μειώσουν το κόστος εργασίας. Από την πλευρά του, το Υπουργείο Βιομηχανίας κάλυψε τα έξοδα ασφάλισης εξαγωγών. Ουσιαστικά, η κυβέρνηση κατέκλυσε τις εταιρείες με μετρητά και εγγυημένα δάνεια.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009, η κυβέρνηση θέσπισε μια δεύτερη και τρίτη σειρά μέτρων για να στηρίξει εταιρείες εξαγωγών και να βελτιώσει το επιχειρηματικό κλίμα. Αυτή η παρατεταμένη φάση του πακέτου κινήτρων ανήλθε σε 1,4% του ΑΕΠ στον κρατικό συμπληρωματικό προϋπολογισμό.

«Το μεγάλο ερώτημα που μας απασχολεί είναι πού κινείται το *taux moyen du marche monetaire* (μέσο τρέχον επιτόκιο της χρηματαγοράς). Πιστεύουμε ακόμη ότι υπάρχει διαφορά ανάμεσα στον τραπεζικό τομέα και την πραγματική οικονομία. Αυτό με ωθεί να σκεφτώ ότι ο πλήρης αντίκτυπος της κρίσης θα μπορούσε τελικά να φανεί στην οικονομία το 2010 και ότι το βασικό επιτόκιο θα μπορούσε να πέσει τόσο χαμηλά όσο το 4%», δήλωσε ο κ. Khateche. Ορισμένοι επενδυτές, σύμφωνα με το ΑΗΚ, προτιμούν να εστιάσουν στα οφέλη της παραγωγικότητας και στην εξάλειψη πτυχών του επενδυτικού πλαισίου και όχι στην αντισταθμισμό των κυκλικών ζημιών.

ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ: Το βασικό πλεονέκτημα της Τυνησίας, σύμφωνα με το Παγόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (ΠΟΦ), είναι τα αποτελεσματικά κρατικά θεσμικά όργανά της, χάρη στα οποία κατατάχθηκε 15^η στην Παγκόσμια Έκθεση Ανταγωνιστικότητας 2009-10. Ο ανασχηματισμός 13

υπουργών τον Ιανουάριο του 2010 επέφερε την τοποθέτηση του Mohamed Ridha Chalhoun ως νέου Υπουργού Οικονομικών, δίνοντας άλλη μια ένδειξη της συνέπειας της πολιτικής δεδομένου ότι ο νεοδιορισθείς υπουργός έχει υποσχεθεί να συνεχίσει τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και την οικονομική απελευθέρωση ως μέρος του προεδρικού προγράμματος έως το 2014.

«Ο κος Chalhoun έχει εντυπωσιακό ιστορικό επιδόσεων στα οικονομικά. Είναι σχετικά νέος αλλά διαθέτει πείρα στην εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και έχει διατελέσει πρόεδρος του Conseil du Marche Financier (Συμβούλιο Χρηματοοικονομικής Αγοράς) για τρία χρόνια», δήλωσε ο Mohamed Bichou, γενικός διευθυντής του Χρηματιστηρίου της Τύνιδας.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ: Από το 1987, όταν οι ιδιωτικοποιήσεις ανακηρύχθηκαν κρατική προτεραιότητα για πρώτη φορά, 116 δημόσιες επιχειρήσεις έχουν ιδιωτικοποιηθεί. Από αυτές, 41 και άλλες 29 ιδιωτικοποιήθηκαν εν μέρει. Αρχικές δημόσιες προσφορές παρουσιάστηκαν για λογαριασμό άλλων δέκα και πέντε μεταβίβαστηκαν σε νέο ιδιοκτησιακό καθεστώς. Οι άλλες 18 αναδιάρθρωθήκαν και η κυβέρνηση εισέπραξε 5,98 δις δηνάρια Τυνησίας (€3,17 δις).

Έως τώρα, ο τομέας των υπηρεσιών έχει πρωτοστατήσει στις πωλήσεις δημόσιων επιχειρήσεων, αποτελώντας το 53,9% του συνόλου των ιδιωτικοποιημένων νομικών προσώπων. Για τη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικοποιήσεων (Direction Generale de la Privatisation-DGP), ο τομέας περιλαμβάνει τον τουρισμό, το εμπόριο, τις μεταφορές, τις τηλεπικοινωνίες και τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Οι μεταποιητικές εταιρείες κατατάσσονται δεύτερες, με 37,9% των εταιρειών να έχουν πουληθεί. Τέλος, η γεωργία και οι ιχθυοκαλλιέργειες αποτελούν μόνο το 8,2%.

Ως μέρος του 11^{ου} Σχεδίου Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης (Plan de Developpement Economique et Social), έξι εταιρείες αναδιάρθρωθήκαν ή ιδιωτικοποιήθηκαν το 2007, επιφέροντας 136 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€72,2 εκ.). Το 2008, πωλήθηκαν άλλες εννιά εταιρείες έναντι 303 εκ. δηναρίων Τυνησίας (€160,8 εκ.). Περιλάμβαναν μερίδιο 30% της Banque Tuniso-Koweitienne και 35% της STAR, μιας εταιρείας αντασφαλίσεων. Το 2009, η Société Tunisienne d'Industrie Automobile επέφερε 12 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€6,37 εκ.).

Για το 2010, υπάρχουν 11 εταιρείες στον κατάλογο της DGP, συμπεριλαμβανομένης της Compagnie Nationale de Navigation (CTN), ναυτιλιακής εταιρείας, και 20% της Société Nationale de Distribution de Petrole, διανομέα επεξεργασμένων προϊόντων. Ορισμένες δημόσιες επιχειρήσεις όπως η CTN επιλέγουν την αρχική δημόσια προσφορά ενώ άλλες επέλεξαν την τμηματική ιδιωτικοποίηση.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Τα έσοδα από τον τουρισμό ανήλθαν σε 3,46 δις δηνάρια Τυνησίας (€1,84 δις) το 2009, σημειώνοντας άνοδο από 3,39 δις δηνάρια Τυνησίας (€1,8 δις) το 2008. Για το 2010, ο FIPA προβλέπει 3,73 δις δηνάρια Τυνησίας (€2 δις). Ωστόσο, ο τομέας είναι εξαιρετικά ευάλωτος στον επιχειρηματικό κύκλο.

Πίνακας 2: Επενδύσεις ανά τομέα, 2009 (δηνάρια Τυνησίας)

Τομέας	Επένδυση
Γεωργία & αλιεία	977 εκ.
Μεταποιητικές βιομηχανίες	1,35 δις
Μη μεταποιητικές βιομηχανίες	3,36 δις
Μεταφορές	2,18 δις
Επικοινωνίες	800 εκ.
Τουρισμός	380 εκ.
Δημόσιες εγκαταστάσεις	1,45 δις
Άλλα	3,33 δις
Σύνολο	13,84 δις

ΠΗΓΗ: Υπουργείο Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας

Το 2002, η έντονη πτώση του τουρισμού ήταν η αιτία των υψηλών μη εξυπηρετούμενων δανείων στο τραπεζικό σύστημα. Μαζί με τις εξαγωγές, τα εμβάσματα και τις άμεσες ξένες επενδύσεις, ο **τουρισμός** είναι ένας από τους σημαντικότερους συνδέσμους ανάμεσα στην τυνησιακή οικονομία και την ΕΕ και αντιπροσωπεύει 7% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, 83% των τουριστών προέρχονταν από την ΕΕ το 2008. Η άμεση πρόκληση για τον τομέα του τουρισμού είναι να αμβλύνει τον

αντίκτυπο της μειωμένης ζήτησης για τα τουριστικά θέρετρα της χώρας κάνοντας στροφή σε γειτονικές αγορές όπως η Αλγερία και η Λιβύη, καθώς οι χώρες αυτές σε μεγάλο βαθμό δεν επλήγησαν από την ύφεση το 2008-09.

«Στον τομέα του τουρισμού είχαμε παραδοσιακά πολύ υψηλό ποσοστό αθέτησης πιστώσεων. Αναφέρομαι σε έργα όπως ξενοδοχεία στην περιοχή Hammamet όπου διεθνείς αλυσίδες είχαν κάνει επενδύσεις σε κατασκευές. Ωστόσο, το 2009, ο τομέας έλαβε ώθηση από Αλγερινούς και Λιβύους, επειδή οι τουρίστες της περιοχής συνήθως δαπανούν τα διπλάσια ή τα τριπλάσια από τους Ευρωπαίους επισκέπτες», δήλωσε ο Kais Kria, οικονομικός αναλυτής της Compagnie Gestion et Finance.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ: Παρά το ασταθές παγκόσμιο πλαίσιο, οι τунησιακές αρχές έχουν υποσχεθεί να συνεχίσουν τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και να ανοίξουν περαιτέρω την οικονομία στο παγκόσμιο εμπόριο. Πραγματοποιούνται διμερείς διαπραγματεύσεις για να συμπεριλάβουν τον τομέα των υπηρεσιών στη Συμφωνία Σύνδεσης της ΕΕ. Επίσης, η Τунησία εξετάζει επενδυτικές ευκαιρίες στο πλαίσιο του Μαγκρέμπ για να αποφύγει τους μελλοντικούς κραδασμούς στους όρους εμπορίου της. Τον Δεκέμβριο του 2008, υπέγραψε μια συμφωνία προτιμησιακών συναλλαγών με την Αλγερία ως μέρος της δέσμευσής της για περιφερειακή ολοκλήρωση. Μεσοπρόθεσμα, η κυβέρνηση θα επιδιώξει να αντιστρέψει το δημόσιο χρέος διοχετεύοντας επιδοτήσεις για πετρελαιοειδή και στηριζόμενη στα έσοδα από τις ιδιωτικοποιήσεις. Τα φορολογικά κίνητρα του τέταρτου τριμήνου του 2009 επεκτάθηκαν στον προϋπολογισμό του 2010 ενόψει των υποτονικών αγορών στην ΕΕ, τον κύριο εμπορικό εταίρο της. Ωστόσο, οι κρατικές δαπάνες θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν περιορισμούς αν η αμφιταλαντευόμενη παγκόσμια ανάκαμψη επηρεάσει τη βάση εσόδων της Τунησίας. Τα χαμηλότερα εμβάσματα και οι περικοπές των άμεσων ξένων επενδύσεων θα μπορούσαν να αντικατοπτριστούν στην πραγματική οικονομία, απειλώντας την ανεργία. Εντούτοις, η αυξημένη παραγωγή αερίου και οι συγκομιδές δημητριακών πιθανόν θα στηρίξουν μια εύρωστη ανάπτυξη του ΑΕΠ ύψους 4% το 2010.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΛΥΣΗ

«Η Κεντρική Τράπεζα της Τунησίας αναγκάστηκε να παρέμβει στις χρηματαγορές για να συγκρατήσει τον πληθωρισμό», δήλωσε ο Abderrahman Akkari, οικονομικός αναλυτής της Tunisie Valeurs.

Ωστόσο, η διεθνής ύφεση έκανε την εμφάνισή της στην οικονομία της Τунησίας μέσω των εμπορικών καναλιών της, με πτώση 20% της συνολικής ζήτησης. Η κλωστοϋφαντουργία και, σε μικρότερο βαθμό, τα εξαρτήματα αυτοκινήτων, ήταν οι τομείς που επλήγησαν περισσότερο. Ορισμένες υφαντουργικές μονάδες αναγκάστηκαν να κλείσουν ενώ άλλες παρέμειναν στην αγορά κάνοντας περικοπές στις ώρες. Από την άποψη των λογαριασμών σε συνάλλαγμα, η πτώση του δηναρίου Τунησίας έναντι του Ευρώ ενήργησε ως αυτόματος σταθεροποιητικός παράγοντας για την αγορά πριν αντιδράσουν οι αρχές.

Από την άποψη των άμεσων ξένων επενδύσεων, οι χώρες του Κόλπου που επλήγησαν από την κρίση ρευστότητας αναθεώρησαν τις επενδυτικές στρατηγικές τους το 2009. Η Sama Dubai απέσυρε την επένδυση των 25 δις δολαρίων (€13,3 δις) στην ανάπτυξη μιας μαρίνας στην Τύνιδα γνωστή ως «Πύλη της Μεσογείου». Στο μεταξύ, ένα μεγάλο έργο για έναν Οικονομικό Λιμένα με επικεφαλής το Κατάρ φάνηκε και αυτό αδύναμο, παρότι ήταν προγραμματισμένο για το πρώτο τρίμηνο του 2010.

ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ: Το 2010, υπάρχουν συνολικά 11 εταιρείες που παραμένουν στον κατάλογο των ιδιωτικοποιήσεων: πέντε βιομηχανικά συγκροτήματα, πέντε εταιρείες παροχής υπηρεσιών και μια αγροεμπορική εταιρεία. Το πρόγραμμα επιδιώκει να αυξήσει το κεφάλαιο στα χαλυβουργεία της Société Tunisienne de Siderurgie (El Fouledh). Επίσης, προβλέπει την πώληση ποσοστού 25% στη ναυτιλιακή εταιρεία Compagnie Tunisienne de Navigation, μέσω αρχικής δημόσιας προσφοράς.

«Η El Fouledh βρίσκεται προς το παρόν σε δύσκολη θέση. Το 2008, κατέγραψε ζημίες 35 εκ. δηναρίων Τунησίας (€18,6 εκ.) και αναζητά στρατηγικούς εταίρους εδώ και δύο χρόνια. Η κυβέρνηση έχει προσπαθήσει να την πωλήσει αλλά είναι δύσκολο να εμφανιστούν αγοραστές

δεδομένης της χρηματοοικονομικής κατάστασής της», δήλωσε ο Lilia Kamoun, χρηματοοικονομικός αναλυτής της Tunisie Valeurs.

Επίσης, η κυβέρνηση σχεδιάζει να πωλήσει το 20% της εταιρείας επεξεργασμένων προϊόντων Société Nationale de Distribution de Petrole (SMDP), καθώς και μερίδιο 68% της Societe Tunisienne de Sorre (STS), μιας εταιρείας επεξεργασίας ζάχαρης. Η SNDP είναι ένας εξαιρετικά επικερδής πωλητής λιανικής επεξεργασμένων προϊόντων ενώ η STS αγωνίζεται σκληρά τα τελευταία χρόνια και το 2008 κατέγραψε ζημιές ύψους 7 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€3,7 εκ.).

Τέλος, η DGP σχεδιάζει να πωλήσει μερίδιο 51,59% της Société Tunisienne des Industries Pneumatiques (STIP), έναν παραγωγό ελαστικών και προϊόντων καουτσούκ που ανήκει εν μέρει στην ιταλική Pirelli. Η STIP είναι ήδη εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Τύνιδας αλλά η πορεία της μοιάζει με αυτή της El Fouledh. Ο παραγωγός κατέγραψε σωρευτικές ζημιές ύψους € 62 εκ. από το 2004 έως το 2008.

Η εμπιστοσύνη των επενδυτών μειώθηκε κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009 με βάση την εμπειρία της Cimenterie de Bizerte, ένα εργοστάσιο τσιμέντου που παρουσίασε μια αρχική δημόσια προσφορά τον Οκτώβριο του 2009. Αφού συγκέντρωσε περίπου 100 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€53 εκ.) στο Χρηματιστήριο της Τύνιδας, το εργοστάσιο τσιμέντου αποφάσισε να ανακαλέσει το πρόγραμμα κεφαλαιουχικών δαπανών του. Ως επακόλουθο, ανήγγειλε ότι δεν θα προχωρούσε στην προγραμματισμένη επέκταση που ήταν μέρος της αρχικής δημόσιας προσφοράς του Οκτωβρίου.

ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ: Από την άποψη των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, η DGP σκοπεύει να εκποιήσει την Société Tunisienne de Reassurance (Tunis Re), μια εταιρεία αντασφαλίσεων, χρησιμοποιώντας πάλι την αρχική δημόσια προσφορά. Σύμφωνα με τη Maxula Bourse, μια εταιρεία επενδύσεων στην Τύνιδα, η Tunis Re ανήγγειλε μια αρχική δημόσια προσφορά για να συγκεντρώσει τα κεφάλαια που χρειάζεται για διεθνή ανάπτυξη. Οι αγορές-στόχος για άντληση κεφαλαίων είναι το Μαγκρέμπ, η Δυτική Αφρική και η Μέση Ανατολή. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στις αντασφαλίσεις περισσότερο από 20 χρόνια και σύμφωνα με τους αναλυτές κατάφερε να διπλασιάσει τα κέρδη της το διάστημα 2005-2008. Έχει αξιολογηθεί με B+ για την οικονομική ευρωστία της από τον οργανισμό αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας A.M. Best.

Η ασφαλιστική εταιρεία Assurances Salim θα εισαχθεί στο Χρηματιστήριο της Τύνιδας το 2010. Η Société Modern Leasing θα ακολουθήσει το παράδειγμα άλλων πέντε κορυφαίων εταιρειών των οποίων οι μετοχές ήδη διακινούνται στην ελεύθερη αγορά και όσον αφορά την Immobiliere de l'Avenue, μια κτηματομεσιτική εταιρεία, θα εισαχθεί στη μικρότερη εναλλακτική αγορά του Χρηματιστηρίου. Η μοναδική αγροεμπορική εταιρεία στον κατάλογο ιδιωτικοποιήσεων είναι η Société Tunisienne d'Aviculture, ένα πτηνοτροφικό αγρόκτημα στην Borj Cedria, από το κεφάλαιο της οποίας το κράτος σκοπεύει να εκποιήσει το 19,84%. Οι αγρο-εμπορικές επιχειρήσεις, κυρίως το ελαιόλαδο, αντιπροσώπευαν το 12% του ΑΕΠ της Τυνησίας και 9,6% των εξαγωγών το 2009. Ο αγροτικός τομέας είναι ένας τομέας με εξαιρετική ένταση εργασίας και απασχολεί περίπου το 16% του πληθυσμού, επιβραδύνοντας την ιδιωτικοποίηση.

Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας κ. Mohamed Nouri Jouini, σε δηλώσεις του ανέφερε ότι οι αναπτυξιακές προτεραιότητες για την Τυνησία **προωθούν την απασχόληση**, ιδίως τους **πτυχιούχους πανεπιστημίου**. Έχουν εφαρμοστεί αρκετά **προγράμματα** για να αυξήσουν την απασχόληση και να μειώσουν το επίπεδο ανεργίας. Για το 2010, ο στόχος θα είναι η ενίσχυση της οικονομίας, **ευνοώντας ταυτοχρόνως τη διαρθρωτική αλλαγή που προάγει την παραγωγή υψηλής τεχνολογίας και τις βιομηχανίες προστιθέμενης αξίας**. Με αυτόν τον τρόπο, η κυβέρνηση σκοπεύει να **αυξήσει την ανταγωνιστικότητά** και να φθάσει το επίπεδο των ανεπτυγμένων οικονομιών.

Η Τυνησία έχει εφαρμόσει μια **αναπτυξιακή στρατηγική** που σκοπεύει να συμπεριλάβει όλες τις περιοχές της χώρας. Αυτό γίνεται στο πλαίσιο της πολιτικής **ανάπτυξης συγκεκριμένων τομέων στις περιφέρειες**.

Η περαιτέρω ανάπτυξη θα επικεντρωθεί στις **αυξημένες επενδύσεις σε υποδομές και στη δημιουργία βιομηχανικών ζωνών και τεχνολογικών θυλάκων** σε κάθε περιφέρεια. Επίσης, θα αναπτυχθούν ελκυστικά οι περιφέρειες ως συγκεκριμένες επιχειρηματικές ζώνες, έτοιμες να λάβουν περισσότερες ιδιωτικές επενδύσεις.

Ένα πρόγραμμα βαθιάς μεταρρύθμισης βρίσκεται σε εξέλιξη εδώ και 20 χρόνια προκειμένου να **ενισχύσει την οικονομική απόδοση και αποδοτικότητα** καθώς και την ικανότητα **ανταγωνισμού** σε παγκόσμιο επίπεδο. Η υπογραφή των εμπορικών συμφωνιών με την ΕΕ έχει στόχο να αυξήσει την ενοποίηση μεταξύ των δύο μερών και, μακροπρόθεσμα, να δημιουργήσει μια **κοινή εμπορική ζώνη** και να αυξήσει την περιφερειακή ολοκλήρωση. Αυτό θα οδηγήσει σε κοινή ευημερία λόγω της εξάλειψης των εμπορικών φραγμών και θα αυξήσει τη ροή κεφαλαίων, εμπορευμάτων και ανθρώπων.

Αυτό το έργο πηγάει, συνεχίζει ο ίδιος, από την ανάγκη περαιτέρω ολοκλήρωσης των οικονομιών της νότιας Μεσογείου. Τα έργα διαπεριφερειακής ανάπτυξης και οι επενδύσεις σε υποδομές θα πρέπει να ενθαρρύνονται καθώς έτσι αυξάνεται περαιτέρω η ικανότητα της περιοχής να προσελκύει ξένες επενδύσεις. Με αυτόν τον τρόπο, οι εταιρείες της περιοχής θα μπορέσουν να αποκομίσουν κέρδη από τις οικονομίες κλίμακας και να αναπτυχθούν περιφερειακά. Η Τυνησία θα παραμείνει ενεργός εταίρος σε αυτή τη διαδικασία **επειδή η ευρωμεσογειακή περιοχή δεν έχει άλλη επιλογή από το να αυξήσει την ολοκλήρωση**, και οι χώρες πρέπει να **ενισχύσουν το συμπληρωματικό δυναμικό τους**.

Σύμφωνα με τον κ. Jouini, η σημερινή οικονομική πραγματικότητα απαιτεί τη θέσπιση **κοινής αγοράς του Μαγκρέμπ**, γεγονός που συνιστά πρόκληση για όλες τις εμπλεκόμενες χώρες. Αυτά τα κράτη μπορούν να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την **οικονομική ολοκλήρωση**. Ωστόσο, ο ιδιωτικός τομέας πρέπει επίσης να παίζει το ρόλο του στην ενίσχυση αυτών των σχέσεων επειδή ο στόχος συνδέεται επίσης με τη στρατηγική του. Αυτό πρέπει να γίνει αυξάνοντας τις **διασυνοριακές επενδύσεις**, διευρύνοντας περισσότερο τις εμπορικές συναλλαγές και τις συνεχείς εμπορικές ανταλλαγές. Πρόκειται για ουσιαστικούς παράγοντες στους οποίους βασίζεται η οικονομική ολοκλήρωση. Οι μελέτες έχουν δείξει ότι η **έλλειψη ολοκλήρωσης κοστίζει 2%-3% του ΑΕΠ για τις χώρες της Βορείου Αφρικής**.

Σύμφωνα με τον Mohamed Sakhr El Materi, CEO της Princess El Materi Holding και Ιδρυτής της Banque Zitouna, η στρατηγική προσέλκυσης ξένων επενδυτών έγκειται στη διατήρηση σταθερότητας στο οικονομικό περιβάλλον. Όταν συμβαίνουν αλλαγές, συνήθως πρόκειται για αλλαγές που έχουν ζητήσει οι ίδιοι οι επενδυτές.

Δεύτερον, έχει δοθεί μεγάλη βαρύτητα σε συγκεκριμένους τομείς που είναι ιδιαίτερος σημαντικοί για την οικονομία, όπως είναι η ανάπτυξη ακινήτων και η μεταποίηση, όπου η κυβέρνηση καταβάλλει προσπάθειες ώστε να διασφαλίσει ότι το περιβάλλον και η υποδομή οργανώνεται με τρόπο ελκυστικό για τους επενδυτές.

Είναι γνωστό ότι η οικονομία της Τυνησίας είναι διαφοροποιημένη, έτσι ώστε κανένας τομέας δεν ξεπερνά το 15% του ΑΕΠ. Αυτό σημαίνει ότι η οικονομία έχει περισσότερες πιθανότητες να προσελκύσει διαφορετικούς τομείς. Πρόκειται για μοναδικό στοιχείο για την περιοχή, και είναι ένδειξη υγιούς οικονομίας, καθώς κανένας τομέας δεν είναι στο έλεος άλλου λόγω μεγέθους. Ο αντίκτυπος της παγκόσμιας ύφεσης ήταν μικρός. Τα κυρίως θύματα ήταν οι εξαγωγείς, οι οποίοι υπέστησαν μειωμένη ζήτηση διεθνώς για τα προϊόντα τους. Επίσης, οι ιδιωτικοποιήσεις προσφέρουν νέα ενέργεια στις κεφαλαιαγορές και νέες επενδυτικές ευκαιρίες, οι οποίες δίνουν ώθηση στους ντόπιους επενδυτές. Η αγορά έχει μεγάλη ρευστότητα, επομένως υπάρχει η ικανότητα απορρόφησης αυτών των νέων ευκαιριών.

Οι τυνησιακές τράπεζες στηρίζουν τις εγχώριες επενδύσεις, ιδίως τις κοινοπραξίες για τα μεγαλύτερα έργα της χώρας. Στηρίζουν τις MME -οι οποίες αντιπροσωπεύουν μεγάλο ποσοστό των εταιρειών στην Τυνησία -δίνοντας μέχρι 5 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€2,7 εκ). Το ελάχιστο κεφάλαιο για μια τυνησιακή τράπεζα είναι 13,3 εκ. Ευρώ (θα αυξηθεί σύντομα στα 53,1 εκ. Ευρώ). Επομένως, διαπιστώνουμε ότι παρότι μια εταιρεία 5 εκ. δηναρίων Τυνησίας (€2,7 εκ.) θεωρείται μικρή στις χώρες της Δύσης, εδώ μπορεί να είναι σημαντική σε σχέση με το μέγεθος των τραπεζών. Οι τράπεζες λαμβάνουν μερίδιο της χρηματοδότησης για τις επενδύσεις αυτών των εταιρειών, που συχνά κατανέμεται μεταξύ αρκετών τραπεζών προκειμένου να κατανομηθεί ο κίνδυνος και να τηρηθούν οι κανονισμοί περί ρευστότητας τραπεζών.

Από την άποψη της ρευστότητας, συνεχίζει ο κ. El Materi, οι MME εξαρτώνται πρωτίστως από τις τράπεζες και όχι από τις κεφαλαιαγορές. Γι' αυτόν το λόγο, οι αρχές έχουν δημιουργήσει μια εναλλακτική αγορά όπου οι MME μπορούν να εισαχθούν στο χρηματιστήριο, γεγονός που τους επιτρέπει να λαμβάνουν χρηματοδότηση από την τυνησιακή αγορά αντί να λαμβάνουν δάνεια από τις τράπεζες. Αυτό όχι μόνο μειώνει τα άμεσα και έμμεσα έξοδα, αλλά επίσης παρέχει στην εταιρεία πολύ μεγαλύτερη αυτονομία.

Τέλος, ο κ. El Materi, έκλεισε λέγοντας ότι, η ύπαρξη μιας συμμετόχου τράπεζας σημαίνει ότι η Τυνησία διανύει φάση εκσυγχρονισμού και καινοτομίας στον χρηματοπιστωτικό τομέα της χώρας. Στο ισλαμικό χρηματοδοτικό σύστημα, εάν έχετε το κεφάλαιο αλλά δεν έχετε επενδυτικές ευκαιρίες, θα χάσετε το κεφάλαιο επειδή δεν μπορούν να γίνουν απλές και καθαρές χρηματικές τοποθετήσεις όπως οι άλλες τράπεζες. Δεν θα υπάρξουν προσωρινά δάνεια ούτε πλεονάζοντα χρήματα για να τεθούν στην Κεντρική Τράπεζα. Εάν χρειαστεί, θα είναι ένα συμμετοχικό σύστημα συνδεδεμένο με περιουσιακά στοιχεία, που ωθεί σε αναζήτηση επενδυτικών ευκαιριών.

Επενδύσεις

Η αύξηση των μεταποιημένων προϊόντων από τις αναδυόμενες αγορές άλλαξε το εμπόριο της ΕΕ από την δεκαετία του '90, ενώ στην Τυνησία οι ροές κεφαλαίου σε βιομηχανίες έντασης εργασίας όπως η κλωστοϋφαντουργία όχι μόνο συντέειναν στην άνοδο του εθνικού εισοδήματος αλλά επέτρεψαν την ανάπτυξη βιομηχανιών υψηλής τεχνολογίας. Η γερμανική βιομηχανία, η οποία αναζητά χώρους παραγωγής που θα παραμείνουν ανεπηρέαστοι από τη σύγκλιση μισθών, θεώρησε τη γεωγραφική εγγύτητα της Βορείου Αφρικής ως θετικό στοιχείο.

Το κόστος εργασίας στο Μαγκρέμπ είναι παρόμοιο, αλλά παρότι το μέγεθος αγοράς της Τυνησίας περιορίζεται σε πληθυσμό 10,4 εκατομμυρίων, το κατά κεφαλήν εισόδημα σε ισοτιμία

αγοραστικών δυνάμεων θεωρείται το δεύτερο υψηλότερο στη Βόρειο Αφρική, και 80% των Τυνησίων ανήκουν στη μεσαία τάξη.

Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση έθεσε σε δοκιμασία το επιχειρηματικό μοντέλο της Τυνησίας το 2008-09 καθώς οι εξαγωγές σημείωσαν πτώση σχεδόν 20%. Ωστόσο, τόνισε επίσης τα συγκριτικά **πλεονεκτήματα της Τυνησίας: ανταγωνιστικοί μισθοί, μακροοικονομική σταθερότητα, υψηλά κριτήρια εκπαίδευσης, αποτελεσματικό logistics και εγγύτητα με τις καταναλωτικές αγορές της ΕΕ.**

Οι γερμανικές επενδύσεις στην Τυνησία έχουν αυξηθεί από το 2006-07 και το διμερές εμπόριο έφθασε τα 2,35 δις Ευρώ το 2009, καθιστώντας τη Γερμανία τον τρίτο μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της Τυνησίας μετά τη Γαλλία και την Ιταλία. Η Γερμανία είναι τώρα ο επενδυτής-κλειδί στον τομέα των εξαρτημάτων της αυτοκινητοβιομηχανίας, και κατασκευαστές αυτοκινήτων όπως οι BMW, Mercedes, Volkswagen και Audi στηρίζονται στα τυνησιακά εργοστάσια για την ηλεκτρική καλωδίωση και τα εξαρτήματα.

ΣΤΑΘΕΡΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: «Η λέξη-κλειδί εδώ είναι η σταθερότητα. Ξέρετε τι λαμβάνετε σήμερα και τι λαμβάνετε μεσοπρόθεσμα. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τυνησία θα μπορούσε θαυμάσια να γίνει η πύλη της Βόρειας Αφρικής για τη γερμανική επιχείρηση», δήλωσε ο Dagmar Osssenbrink, διευθυντής του γερμανο-τυνησιακού εμπορικού επιμελητηρίου (ΑΗΚ).

Εκτός από τον ανθηρό τομέα των εξαρτημάτων αυτοκινήτων, οι γερμανικές εταιρείες βλέπουν την Τυνησία ως χώρο παραγωγής για μηχανήματα και για την παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η Ευρωμεσογειακή Ζώνη Ελεύθερου Εμπορίου ήρε σταδιακά όλους τους δασμούς επί των βιομηχανικών προϊόντων που εισέρχονταν στην ΕΕ τον Ιανουάριο του 2008. Παρότι οι γερμανικές εξαγωγές στην Τυνησία μειώθηκαν κατά 15% σε ετήσια βάση λόγω της παγκόσμιας ύφεσης σε 1,2 δις Ευρώ το 2009, οι τυνησιακές εξαγωγές στη Γερμανία ανήλθαν σε 1,2 δις Ευρώ. Ανω των 70% των γερμανικών εξαγωγών είναι μεταποιημένα προϊόντα, όπως και το 70,5% των τυνησιακών εξαγωγών στη Γερμανία, ενώ οι πρώτες ύλες και τα ενδιάμεσα προϊόντα αποτελούν το 27,9%.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ: Οι γερμανικές εταιρείες έχουν συγκεντρωθεί σε τέσσερις βασικές περιοχές. Στο Hammamet και Nabeul, επικεντρώνονται σχεδόν εξ ολοκλήρου η γερμανική κλωστοϋφαντουργία και τα ενδύματα. Στην Bizerte, Τύνιδα και Sousse-Monastir, τα επενδυτικά έργα είναι ανάμεικτα, αλλά στηρίζονται εκτεταμένα στα εξαρτήματα αυτοκινήτων, την καλωδίωση και τα ηλεκτρομηχανολογικά εξαρτήματα.

«Η περιοχή γύρω από την Beja, στη βορειοδυτική Τυνησία, είναι το τελευταίο σύνορο για τις γερμανικές εταιρείες. Υπάρχουν τεράστιες επενδύσεις στις ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές από τις Kromberg και Schubert, καθώς και την Dräxlmaier. Αφότου κατασκευάστηκε ο αυτοκινητόδρομος προς την Beja, η περιοχή έγινε ξαφνικά πολύ πιο θελκτική», δήλωσε ο Osssenbrink.

Το 2010, η Τυνησία φιλοξενεί 270 γερμανικές εταιρείες που απασχολούν 40.000 εργαζομένους. Οι περισσότερες από αυτές δραστηριοποιούνται στην κλωστοϋφαντουργία, την καλωδίωση, τα εξαρτήματα αυτοκινήτων, τη συσκευασία, τον τουρισμό και τα τρόφιμα. Η ενεργειακή αποδοτικότητα, η υγειονομική περίθαλψη, η μηχανική περιβάλλοντος και η αεροδιαστημική είναι οι αναδυόμενες τάσεις. Τα φορολογικά κίνητρα συνεχίζουν να είναι το σημαντικότερο δέλεαρ. Οι αφορολόγητες εξαγωγές μεταποιημένων αγαθών εξηγούν τα 2,8 δις δολάρια των άμεσων ξένων επενδύσεων που ανέφερε η Κεντρική Τράπεζα της Τυνησίας το 2008. Το ΑΗΚ στην Τύνιδα αριθμεί 580 μέλη το 2010. «Οι γερμανικές εταιρείες που έχουν επενδύσει στην Τυνησία αναφέρουν την αξιοπιστία του τοπικού δικαίου εργασίας και υποστηρίζουν ότι όποιος τηρεί τους νόμους της χώρας εργασίας, δεν αντιμετωπίζει ποτέ εκπλήξεις», δήλωσε ο Osssenbrink.

Τα τελευταία 15 χρόνια, οι γερμανικές επενδύσεις στην Τυνησία έχουν ενισχυθεί από το ισχυρό Ευρώ, γεγονός που αντιστάθμισε εν μέρει την προοδευτική αύξηση του κόστους εργασίας. Κάθε τρία χρόνια, η κυβέρνηση προβαίνει σε συλλογικές διαπραγματεύσεις με τα συνδικαλιστικά σωματεία, παρέχοντας στους επενδυτές τριετή πρόβλεψη για το ύψος των μισθών. Ως αποτέλεσμα των ως άνω, η Παγκόσμια Έκθεση Ανταγωνιστικότητας του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ για το 2009-2010 κατέταξε την Τυνησία στην 40ή θέση από 133 κράτη και διατήρησε το προβάδισμά της στην Βόρειο Αφρική.

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Σημαντικές επεκτάσεις στην αεροπλοΐα, τους λιμένες, οδικά και σιδηροδρομικά τμήματα αποτελούν την εξέλιξη για το μέλλον του τομέα μεταφορών στην Τυνησία. Τα επερχόμενα έργα έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν την συνεισφορά του τομέα στο ΑΕΠ, το οποίο έφθασε το 7% το 2009. Θα σημειωθεί εκτεταμένη δραστηριότητα στον τομέα μέσα στο 2010. Ένα κομβικό σημείο θα είναι η έναρξη εργασιών στο νέο Διεθνές Αεροδρόμιο της χώρας «Zine El Abidine Ben Ali» στην Enfidha. Επίσης, έχει προγραμματιστεί η έναρξη εργασιών για την κατασκευή του νέου λιμένα βαθέων υδάτων στην Enfidha κατά την διάρκεια της χρονιάς. Το σύστημα αυτοκινητοδρόμων πρόκειται να επεκταθεί, με τη διεύρυνση τμημάτων του υπάρχοντος δικτύου ώστε να αντιμετωπιστεί η δραστικά αυξανόμενη ροή της κυκλοφορίας. Τέλος, το σιδηροδρομικό δίκτυο θα λάβει την προσοχή που χρειάζεται.

Η κυβέρνηση της Τυνησίας διοχετεύει μαζικές επενδύσεις στην υποδομή μεταφορών. Ως μέρος του 11^{ου} Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης (2007-11), αναμένεται ότι οι κρατικές δαπάνες στον τομέα θα ανέλθουν συνολικά σε 6,5 δις δηνάρια Τυνησίας (€3,45 δις). Η ανάπτυξη δρόμων λαμβάνει 2 δις δηνάρια Τυνησίας (€1,06 δις), ενώ έπονται 1,8 δις δηνάρια Τυνησίας (€955,44 εκ.) για το σιδηροδρομικό σύστημα, 1,7 δις δηνάρια Τυνησίας (€902,36 εκ.) για εναέρια μεταφορές και 1 δις δηνάρια Τυνησίας (€530,8 εκ.) για τη ναυτιλία. Ο δημόσιος τομέας χρηματοδοτεί αυτές τις επενδύσεις με 58%.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ: Η Tunisair διαθέτει 30 αεροσκάφη (19 Airbus και 11 Boeing). Η εταιρεία αναβαθμίζει τον στόλο της και πρόσφατα έδωσε παραγγελία ύψους 2 δις δολάρια στην Airbus για 16 πρόσθετα αεροσκάφη, με δυνατότητα παραγγελίας τριών ακόμη. Η απόφαση για την αγορά νέων αεροσκαφών από την Airbus θεωρείται στενά συνδεδεμένη με την απόφαση της Aerolia –θυγατρικής της Airbus– να χτίσει ένα εργοστάσιο εξαρτημάτων αεροναυπηγικής αξίας 60 εκ. Ευρώ στην Τυνησία. Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας αγοράς, η παράδοση της πλειοψηφίας των αεροπλάνων στην Tunisair, τα οποία περιλαμβάνουν τρία A330-200s μεγάλης χωρητικότητας, τρία A350-800S υπερατλαντικών πτήσεων και 10 A320s, έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει το 2011. Ορισμένα από τα αεροπλάνα θα αντικαταστήσουν παλαιά αεροσκάφη, ενώ άλλα θα ενισχύσουν το συνολικό μέγεθος του στόλου. Επιπλέον αεροσκάφη θα μπορούσαν να προστεθούν το 2016.

Η Tunisair έχει δύο θυγατρικές, τη Sevenair και τη Mauritania Airways. Η Sevenair είναι ο εγχώριος και μικρής εμβέλειας κλάδος της Tunisair και παλαιότερα λειτουργούσε με την επωνυμία Turinter. Είναι εξ ολοκλήρου θυγατρική της Tunisair και εκτός από τις πτήσεις εντός της Τυνησίας εξυπηρετεί αρκετούς περιφερειακούς προορισμούς μικρής απόστασης, όπως Παλέρμο, Μάλτα και Τρίπολη.

Η Mauritania Airways ανήκει κατά πλειοψηφία στην Tunisair, η οποία κατέχει 51% της εταιρείας. Οι ιδιωτικές αεροπορικές εταιρείες της χώρας περιλαμβάνουν τις Nouvelair, Karthago Airlines, Tunisavia και Air Prestige. Οι Nouvelair και Karthago είναι οι σημαντικότερες. Οι δύο εταιρείες συγχωνεύτηκαν το 2008 αλλά λειτουργούν ακόμα με ξεχωριστή ταυτότητα και άδεια λειτουργίας προκειμένου να διαφυλάξουν το πιστοποιητικό αερομεταφορέα.

Η Nouvelair ήταν πρωτοπόρος στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα αεροπλοΐας στην Τυνησία. Έχοντας συσταθεί αρχικά από τον Aziz Miled το 1989 ως Air Liberte, αναδιαρθρώθηκε και μετονομάστηκε Nouvelair το 1995 και τώρα διευθύνει 14 αεροσκάφη

τύπου Airbus, μεταφέροντας 1,5 εκατομμύριο επιβάτες ετησίως σε προγραμματισμένες διαδρομές και πτήσεις τσάρτερ.

Η Karthago Airlines του Belhassen Trabelsi δημιουργήθηκε το 2001. Η εταιρεία διευθύνει ένα στόλο έξι Boeing 737-300s και μεταφέρει περίπου 1 εκατομμύριο επιβάτες τσάρτερ ετησίως. Οι Trabelsi και Miled πρόσφατα ίδρυσαν νέα εταιρεία με την επωνυμία TAS (Tunisia Airport Services), για την παροχή επίγειων υπηρεσιών στα αεροσκάφη.

Στο μεταξύ, η Tunisavia είναι μια μικρή επιχείρηση που παρέχει πρωτίστως υπηρεσίες για παράκτιες και υπεράκτιες επιχειρήσεις παραγωγής υδρογονανθράκων. Η Air Prestige εισήλθε πρόσφατα στο χώρο. Αρχικά συστάθηκε πριν από πολλά χρόνια με την επωνυμία Seven Air αλλά, μετά από ένα πρόγραμμα καθυστερημένης έναρξης λειτουργίας, μετονομάστηκε προκειμένου να μην υπάρξει σύγχυση με τη θυγατρική Tunisair.

Η OACA είναι σε διαδικασία αναβάθμισης των συστημάτων εναέριου ελέγχου της και αναμένεται να διπλασιάσει την ικανότητά της για τον έλεγχο εναέριας κυκλοφορίας μετά την υπογραφή σύμβασης με την Indra, μια πολυεθνική εταιρεία πληροφορικής που εδρεύει στην Ισπανία. Η αξία της συναλλαγής υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια Ευρώ. Η OACA έχει συνάψει σύμβαση με την εταιρεία για την παροχή και σύσταση τριών νέων σταθμών ραντάρ που θα εξοπλιστούν με δύο βασικά και δύο δευτερεύοντα ραντάρ. Επίσης, η Indra θα θεσπίσει ένα νέο κέντρο ελέγχου προσέγγισης για το αεροδρόμιο της νήσου Jerba, δημοφιλή τουριστικού προορισμού.

ΝΑΥΤΙΛΙΑ: Ενώ η αεροπορική βιομηχανία της Τυνησίας προχωρά γοργά, η πρόοδος στο τμήμα της εθνικής ναυτιλίας είναι λιγότερο δυναμική. Περίπου 95% του εμπορίου εμπορευμάτων της χώρας μεταφέρεται δια θαλάσσης, αλλά το μερίδιο που μεταφέρει ο εθνικός στόλος είναι μόνο 9%. Οι αρχές μεταφορών θα ήθελαν να αυξηθεί έως 20% μέχρι το 2016. Τα προϊόντα που μεταφέρονται οδικώς περιορίζονται σχεδόν εξ ολοκλήρου στο εμπόριο με τη Λιβύη, και οι αεροπορικές μεταφορές συνήθως χρησιμοποιούνται μόνο για επείγουσες παραδόσεις και ευπαθή προϊόντα, ο τομέας της ναυτιλίας είναι η κινητήριος δύναμη των εξαγωγών.

ΛΙΜΑΝΙ ENFIDHA: Τον Φεβρουάριο 2010, η παραχώρηση για την κατασκευή του λιμένα δεν είχε ανατεθεί αλλά το Υπουργείο Μεταφορών είχε λάβει προσφορές από την καναδική SNC-Lavalin καθώς και μια κοινοπραξία μεταξύ της κουβετιανής εταιρείας Al Mal Investment Company και της Hutchinson Port Holding του Χονγκ Κονγκ.

Η κατασκευή της νέας λιμενικής εγκατάστασης αξίας 1,4 δις Ευρώ πιθανόν προγραμματίστη για το 2010. Μια αρχική περιοχή 1.200 εκταρίων έχει διατεθεί για το έργο, με πρόβλεψη για επέκταση στο μέλλον. Άλλα 2.000 εκτάρια προορίζονται για οικονομικές δραστηριότητες συναφείς με τον λιμένα, συμπεριλαμβανομένων 215 εκταρίων για εργασίες logistics. Η διάταξη του λιμένα περιλαμβάνει 3,6 χιλιόμετρα από κρηπιδώματα βάθους 17 μέτρων. Η πρώτη φάση του έργου θα καλύψει την εγκατάσταση βασικής υποδομής, περιλαμβάνοντας κυματοθραύστες, βυθοκόρηση και εγγειοβελτιωτικά έργα ενώ έπεται η κατασκευή τερματικού σταθμού εμπορευματοκιβωτίων με 1.500 μέτρα τερματικού σταθμού γενικής χρήσης με 1.120 μέτρα κρηπιδωμάτων. Μεταγενέστερα, το έργο θα επεκταθεί για να συμπεριλάβει έναν τερματικό σταθμό εμπορευματοκιβωτίων με ετήσια δυναμικότητα ισοδύναμη με 5 εκατομμύρια μονάδες είκοσι ποδών.

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ: Ένα άλλο σημαντικό έργο που εξελίσσεται γρήγορα είναι η 30ετής παραχώρηση κατασκευής-λειτουργίας-μεταβίβασης για έναν καινούριο τερματικό σταθμό κρουαζιερόπλοιων στην La Goulette. Η Goulette Shipping Cruise, θυγατρική του ομίλου Princesse El Materi, ανέλαβε την παραχώρηση το 2006 και εγκαινίασε την αρχική φάση κατασκευών το 2007. Η εταιρεία εκτελεί το έργο αξίας 40 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€21,23 εκ.) σε συνεργασία με την ιταλική MSC, τη δεύτερη μεγαλύτερη εταιρεία κρουαζιερόπλοιων

παγκοσμίως. Εκτιμάται ότι η Τυνησία θα δεχτεί 1 εκατομμύριο επισκέπτες από κρουαζιερόπλοια το 2010, και αυτή η πρόβλεψη αναμένεται να αυξηθεί σε 1,5 εκατομμύριο το 2015 και 2 εκατομμύρια το 2020.

Στο μεταξύ, σε πολύ μικρότερη κλίμακα, το 2010 θα ξεκινήσει ένα έργο αξίας 4,5 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€2,39 εκ.) για την ανάπτυξη αποβάθρων αποστολής στον εμπορικό λιμένα της πόλης Sfax. Ως μέρος του έργου, ο εξοπλισμός στις αποβάθρες θα συντηρηθεί και θα επισκευαστεί, και προβλέπεται να βελτιωθεί η ποιότητα των υπηρεσιών των εμπορικών πρακτόρων. Ένα δεύτερο έργο αξίας 3 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€1,59 εκ.) θα βελτιώσει τις σιδηροδρομικές συνδέσεις στο λιμένα.

Μια εγχώρια εταιρεία με ferryboat, η GTT Ferries, μεταφέρει επιβάτες και αγαθά μεταξύ Τυνησίας και Λιβύης. Η εταιρεία ναύλωσε σκάφος από την Compagnie Tunisienne de Navigation (CTN), την εθνική ναυτιλιακή εταιρεία για μια δοκιμαστική περίοδο. «Θέλουμε να αναπτύξουμε πορείες πλοήγησης στη Μεσόγειο», δήλωσε ο Mohamed Imed Trabelsi, πρόεδρος της Med Business Holding, που ξεκίνησε την GTT. «Η γραμμή Sfax-Τρίπολη ήταν μια καλή αρχή, δεδομένου του όγκου κυκλοφορίας από και προς τη Λιβύη». Η CTN πραγματοποιεί εδώ και χρόνια διαδρομές φεριμπότ μεταξύ Τυνησίας, Γαλλίας και Ιταλίας. Η εταιρεία αναβαθμίζει το στόλο της με φεριμπότ υψηλής χωρητικότητας που μπορούν να μεταφέρουν έως και 3.000 επιβάτες και 1.000 οχήματα, ενώ επίσης σχεδιάζει να προσθέσει πλοία γενικού φορτίου υψηλής χωρητικότητας για μεταφορές τύπου Ro/Ro. Η CTN θα ιδιωτικοποιηθεί εν μέρει το 2010 μέσω της πώλησης 25% του κεφαλαίου της.

Η κρατική εταιρεία σιδηροδρόμων της Τυνησίας SNCFT δανείστηκε πρόσφατα 80 εκ. δολάρια από την Exim Bank της Κίνας για να χρηματοδοτήσει την αγορά 20 συρμών για διαδρομές μεγάλων αποστάσεων, που θα τεθούν σε λειτουργία μέσα στα επόμενα τρία χρόνια, αντικαθιστώντας εξοπλισμό 25ετίας. Τα οχήματα υψηλής ταχύτητας θα μπορούν να κινούνται με 160 χλμ/ώρα. Η γερμανική εταιρεία συρμών Bombardier προωθεί ενεργά τις μηχανές της στην Τυνησία και δηλώνει ότι η πιθανή επέκταση των ήδη υφιστάμενων λειτουργιών παραγωγής εξαρτημάτων στην Τυνησία μπορεί να συνδεθεί με ενδεχόμενη συμφωνία.

Άλλη εξέλιξη ήταν η ηλεκτροδότηση της γραμμής Τύνιδα-Borj Cedria, μήκους 23 χλμ, η οποία θα μπορεί να μεταφέρει 30 εκατομμύρια μετακινούμενων ατόμων ετησίως. Νέοι συρμοί με χωρητικότητα 1.700 επιβατών σε συνδυασμό με την αύξηση της συχνότητας δρομολογίων θα μειώσουν το χρόνο μετακίνησης κατά 26% κατά μήκος της διαδρομής. Το έργο κοστίζει 300 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€159,24 εκ.) και θα τεθεί σε λειτουργία την άνοιξη του 2010.

Η Nokia Siemens έχει επιλεγεί από τη SNCFT για να αναβαθμίσει τα συστήματα σιδηροδρομικών επικοινωνιών της. Η εταιρεία θα εγκαταστήσει το δικό της Παγκόσμιο Σύστημα Κινητής Επικοινωνίας, το οποίο επιτρέπει στους χειριστές συρμών να επεξεργάζονται απευθείας στοιχεία σημάτων και λειτουργίας και αντικαθιστά όλα τα υπάρχοντα συστήματα μετάδοσης φωνής και δεδομένων.

ΟΔΙΚΑ: Δύο σημαντικά οδικά έργα, η επέκταση του συστήματος εθνικών αυτοκινητοδρόμων από τη Sfax στην Gabes και η διαπλάτυνση της σύνδεσης μεταξύ Τύνιδας και Hammamet σε τρεις λωρίδες είναι σημαντικά μέρη ενός εξελισσόμενου προγράμματος που επιδιώκει να προσφέρει στην Τυνησία σύγχρονο οδικό δίκτυο.

Τον Φεβρουάριο του 2010, το Υπουργείο Εξοπλισμών ανακοίνωσε την έναρξη μελέτης αξίας 15 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€7,96 εκ.) για τις τεχνικές και χρηματοοικονομικές απαιτήσεις επέκτασης του δικτύου αυτοκινητοδρόμων στα 1.200 χλμ. Οι αυτοκινητόδρομοι προς το παρόν καλύπτουν μόνο 360 χλμ του εθνικού οδικού δικτύου των 20.000 χιλιομέτρων. Ο αυτοκινητόδρομος βορρά-νότου εξυπηρετεί τα τμήματα Τύνιδα-Bizerte και

Τύνιδα-Beja του δρόμου βόρεια της πρωτεύουσας. Νότια της πρωτεύουσας, η διαδρομή μεταξύ Τύνιδας και Hammamet επεκτάθηκε σε φάσεις έως τη Msaken, κοντά στη Sousse, και αργότερα στη Sfax. Επί του παρόντος, βρίσκονται εργασίες σε εξέλιξη για τη σύνδεση της Sfax με την πόλη Gabes στα νότια. Μετά θα ακολουθήσει ένα έργο που θα συνδέσει την Gabes με τη Ras Jedir, στα σύνορα με τη Λιβύη. Αφού ολοκληρώσει το τελευταίο μέρος του βόρειου τμήματος, προς τα σύνορα με την Αλγερία, η Τυνησία θα είναι η πρώτη χώρα που θα ολοκληρώσει το τμήμα του αυτοκινητοδρόμου που της αναλογεί και καλύπτει το Μαγκρέμπ. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει χορηγήσει στη χώρα δάνειο ύψους 445 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€236,21 εκ.) για τη χρηματοδότηση εργασιών στο τμήμα μήκους 155 χλμ μεταξύ Sfax και Gabes.

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα τελευταία 20 χρόνια, διάφορα ζητήματα έχουν παρεμποδίσει την εμπορική ενότητα της Βορείου Αφρικής, αλλά ένας από τους πιο απτούς περιορισμούς ήταν η περιορισμένη υποδομή μεταφορών της περιοχής.

Η έννοια του πλήρους ενοποιημένου Μαγκρέμπ συζητείται από τη δεκαετία του '80, αλλά η πρόοδος ήταν βραδεία. Για παράδειγμα, η Ένωση του Αραβικού Μαγκρέμπ σημείωσε μόνο περιορισμένη επιτυχία, με το εμπόριο μεταξύ των πέντε χωρών-μελών (Λιβύη, Τυνησία, Αλγερία, Μαρόκο και Μαυριτανία) να αποτελεί μόνο το 3% του συνολικού όγκου του εξωτερικού εμπορίου.

Αλλη σειρά συμφωνιών, που είναι γνωστή ως Συμφωνία του Agadir και θέσπισε μια ζώνη ελεύθερου εμπορίου μεταξύ Μαρόκου, Τυνησίας, Αιγύπτου και Ιορδανίας, έχει αποδειχθεί πιο ελπιδοφόρα, όπου ο γενικός διευθυντής της τεχνικής μονάδας της συμφωνίας, Farid Tounsi, δήλωσε ότι το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών έχει αυξηθεί κατά 45%. Ωστόσο, παρά το νομοθετικό πλαίσιο, η διεύρυνση των όγκων συναλλαγών έχει περιοριστεί από τις χερσαίες, θαλάσσιες και εναέριες συνδέσεις της περιοχής, γεγονός που ώθησε ορισμένες χώρες να εστιάσουν στην αύξηση της ικανότητας διαμετακόμισής τους.

Ο αυτοκινητόδρομος, ο οποίος εδώ και αρκετά χρόνια βρίσκεται σε στάδιο σχεδιασμού, θα εκτείνεται τελικά σε 8.636 χλμ κατά μήκος της ακτογραμμής της Μεσογείου, συνδέοντας το Μαρόκο, τη Λιβύη, την Τυνησία και την Αλγερία.

Χάρη σε δάνειο ύψους 234 εκ. Ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η Τυνησία πλησιάζει την ολοκλήρωση όσον αφορά το τμήμα του αυτοκινητόδρομου που της αναλογεί. Η Αλγερία και η Λιβύη προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες για τους Τυνησίους εξαγωγείς, δεδομένου του υψηλού κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Λιβύης μαζί με τον υψηλό αριθμό κατοίκων της Αλγερίας ενώ και οι δύο προσφέρουν αποδοτική εναλλακτική λύση του θαλάσσιου εμπορίου, το οποίο προς το παρόν μεταφέρει το 95% των τυνησιακών εξαγωγών.

Η ρωσική Railway υπέγραψε πρόσφατα ένα συμβόλαιο αξίας 2,2 δις Ευρώ για την κατασκευή του νέου εθνικού δικτύου της Λιβύης, σχήματος T, το οποίο περιλαμβάνει μια γραμμή 2.178 χλμ που συνδέει την Αίγυπτο με την Τυνησία κατά μήκος των μεσογειακών ακτών και μια γραμμή 992 χλμ που συνδέει το βορρά με το νότο εντός της χώρας. Τα πρώτα 14 χλμ του δικτύου τοποθετήθηκαν τον Μάρτιο του 2010 και το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί τα επόμενα τέσσερα χρόνια.

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΓΕΝΙΚΑ

Βασικό τμήμα της οικονομίας, ο κατασκευαστικός τομέας εκφράζει το 7% του ΑΕΠ, με κύκλο εργασιών 2,65 δις Ευρώ ετησίως. Τα τεχνικά έργα (τομέας κατασκευών) αποτελούν τον τέταρτο μεγαλύτερο παράγοντα της οικονομίας μετά την κλωστοϋφαντουργία, τα τρόφιμα και την γεωργία, και απασχολούν περίπου το ένα τρίτο του εργαζόμενου πληθυσμού της χώρας, και σύμφωνα με την Εθνική Ένωση Κατασκευαστών περιλαμβάνουν περισσότερες από 2000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κατεξοχήν οικογενειακές. Μόνο 50 εταιρείες του τομέα έχουν κύκλο εργασιών άνω των 30 εκ. δηναρίων Τυνησίας (€15,9 εκ.), ενώ άλλοι 15.000 επιχειρηματίες δραστηριοποιούνται στον ανεπίσημο τομέα.

Εκτιμάται ότι η αξία των προγραμματισμένων έργων, πολλά από τα οποία αναπτύσσονται από συγκροτήματα που εδρεύουν στην περιοχή του GCC (Gulf Co-operation Council, Συμβούλιο Συνεργασίας των χωρών του Κόλπου), ανέρχεται συνολικά σε 37 δις Ευρώ και αναπόφευκτα θα ασκήσουν μεγαλύτερη πίεση στην τοπική ζήτηση για ειδικευμένο εργατικό δυναμικό και δομικά υλικά.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ: Πολλές εταιρείες του GCC έχουν ένα χαρτοφυλάκιο με τα νέα αναπτυξιακά έργα μεικτής χρήσης σε κλίμακα που δεν έχει σημειωθεί ποτέ άλλοτε στην Τυνησία. Σε αυτά συγκαταλέγονται η Μεσογειακή Πύλη της Sama Dubai αξίας 10 δις Ευρώ, η Tunis Sports City του Ομίλου Bukhatir αξίας 3,66 δις Ευρώ, το αναπτυξιακό έργο του Bled El Ward από την Al Maabar αξίας 7,3 δις Ευρώ και το Tunis Financial Harbour της Gulf Financial House αξίας 2,2 δις Ευρώ, είναι μερικά από τα μεγαλύτερα έργα που έχουν ανακοινωθεί τα τελευταία χρόνια.

Η αναγγελία τον Οκτώβριο του 2009 ότι ο κατασκευαστικός Όμιλος Bukhatir με έδρα την Sharjah θα ολοκληρώσει σύντομα την πρώτη φάση του αναπτυξιακού έργου Tunis Sports City πρόσφερε ευπρόσδεκτη και καθυστερημένη ώθηση στην κτηματομεσιτική αγορά.

Το έργο μεικτής χρήσης αξίας 3,7 δις Ευρώ, που εκτείνεται σε 257 εκτάρια στη βόρεια ακτή της Λίμνης της Τόνιδας, είναι μια νέα έννοια για την τυνησιακή αγορά. Συνδυάζοντας τον αθλητισμό με δραστηριότητες ευεξίας, η Sports City θα περιλαμβάνει ξενοδοχεία πέντε αστερών, ένα γήπεδο γκολφ τύπου PGA 18 οπών, 49 πολυτελείς κατοικίες, δύο οικισμούς, 10 ουρανοξύστες, εννέα αθλητικές ακαδημίες, ένα ανοιχτό στάδιο 10.000 θέσεων, ένα κλειστό στάδιο 5.000 θέσεων και τουλάχιστον μια πισίνα ολυμπιακών διαστάσεων, ενώ θα μπορεί να εξυπηρετήσει περίπου 30.000 κατοίκους. Το αναπτυξιακό έργο θα χρηματοδοτηθεί από κοινοπραξία πέντε τραπεζών.

Η πρώτη φάση, μια οικιστική κοινότητα γκολφ 13 εκταρίων, αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός δύο ετών και προωθείται σε Λιβύους, Τυνησίους που προς το παρόν ζουν στο εξωτερικό και συνταξιούχους. Οι αρχικές πωλήσεις ξεκίνησαν με αγορές από τα σχέδια για διαμερίσματα ανώτατης ποιότητας στον προγραμματισμένο πύργο Burj Almasa. Μετά την ολοκλήρωση όλου του έργου το 2025, η Tunis Sports City θα περιλαμβάνει επίσης ένα από τα μεγαλύτερα εμπορικά κέντρα της Βόρειας Αφρικής. **Tunis FINANCIAL HARBOUR** της Gulf Finance House θα εκτείνεται σε 520 εκτάρια σε μια εύπορη περιοχή της πρωτεύουσας. Η εταιρεία Tunis Bay Financial Harbour Project Company υπέγραψε μια συμφωνία αγοράς γαιών τον Δεκέμβριο του 2009 και οι μελέτες υποδομής αναμενόταν να ολοκληρωθούν τον Ιούνιο του 2010, ενώ η κατασκευή αναμένεται να ξεκινήσει τον Οκτώβριο.

Το έργο Marina Al Qussor της Emaar Property αξίας 1,9 δις δηνάρια Τυνησίας (€1 δις), που αναγγέλθηκε το 2006, καθυστέρησε εξαιτίας θεμάτων πρόσβασης στο οικόπεδο αλλά, επρόκειτο να ξεκινήσουν κατασκευαστικές εργασίες μέσα στο πρώτο εξάμηνο του

2010. Αυτή η τουριστική ζώνη, που βρίσκεται στη Hergla, κοντά στη Sousse στον Κόλπο Hammamet, θα εκτείνεται σε 450 εκτάρια και θα περιλαμβάνει μια παράκτια μαρίνα, 1200 βίλες πολυτελείας, 1350 δωμάτια ξενοδοχείων, πολλά καταστήματα και ένα γήπεδο γκολφ.

BIZERTE CAP 3000: Ένα σημαντικό αναπτυξιακό έργο που προχωρά είναι το Bizerte Cap 3000. Το έργο περιλαμβάνει την κατασκευή εμπορικού και ψυχαγωγικού κέντρου (12.000 τετρ. μέτρα), ενυδρείο (2500 τετρ. μέτρα), συγκρότημα κατοικιών (40.000 τετρ. μέτρα), μαρίνα με 1.500 αγκυροβόλια, τεχνικές εγκαταστάσεις λιμένα και ξενοδοχεία πολυτελείας. Η μαρίνα έχει σκοπό να προσελκύει μεγάλα κότερα και θα συμβάλει στην κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης για αγκυροβόλια στη μεσογειακή ακτή.

Ο ιταλικός όμιλος VIPP Lavori έχει συγκροτήσει θυγατρική στην Τυνησία για να ξεκινήσει τις εργασίες για τα θεμέλια, ενώ δύο Τυνησιοί επενδυτές θα αναλάβουν τα τρία τέταρτα του εκτιμώμενου κόστους του έργου που ανέρχεται σε 100 εκ. Ευρώ.

Η βελγική κατασκευαστική εταιρεία CFE συμμετέχει με μερίδιο 25% στο έργο Bizerte Cap 3000, και θα κατασκευάσει 270 διαμερίσματα και 16.000 τετρ. μέτρα εμπορικών ακινήτων και υπηρεσιών για τη μαρίνα, η οποία θα έχει θέσεις παραβολής για 700 κότερα. Η εταιρεία ίδρυσε μια θυγατρική, την Construction Management Tunisie, τον Σεπτέμβριο του 2009 για να πραγματοποιήσει τεχνικές μελέτες και να αναπτύξει, επιβλέπει και διαχειριστεί κατασκευαστικά έργα στη χώρα.

Παρατηρείται δραστική άνοδος επενδύσεων στην Bizerte καθώς οι κατασκευαστές αρχίζουν να ανακαινίζουν δημοφιλείς παραθαλάσσιους προορισμούς έξω από την πρωτεύουσα. Ως μέρος μιας προσφοράς για τη διεύρυνση του τουρισμού στην περιοχή, η γαλλική αλυσίδα ξενοδοχείων Le Concorde ανήγγειλε ότι θα επεκτείνει τις εργασίες της στην Τυνησία με την κατασκευή νέου ξενοδοχείου στην Bizerte, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2012. Επίσης, αυξάνονται οι επενδύσεις στην υποδομή ενέργειας όπου πέντε όμιλοι -International Power του Ηνωμένου Βασιλείου, οι ιαπωνικοί όμιλοι Marubeni και Mitsui & Co., ο Powertek της Μαλαισίας (σε κοινοπραξία με τη γερμανική Siemens) και η Suez Tractebel, μια μονάδα μηχανολογικού σχεδιασμού της γαλλικής GDF Suez που εδρεύει στο Βέλγιο- προεπιλέχθηκαν για να υποβάλουν προσφορές για την κατασκευή συνδυασμένου σταθμού στην Bizerte. Αναμενόταν ότι η κυβέρνηση θα ανέθετε τη σύμβαση το 2010.

Το αεροδρόμιο Enfidha αξίας 550 εκ. Ευρώ που κατασκευάστηκε από τον τουρκικό όμιλο TAV Airports Holding λειτούργησε τον Δεκέμβριο 2009. Το έργο θα περιορίσει τη συμφόρηση του αεροδρομίου της Τύνιδας και προς το παρόν δέχεται πτήσεις τσάρτερ με προοπτική να εξυπηρετήσει 5 εκ. επιβάτες ετησίως.

Καθώς οι κατασκευαστικές εργασίες ολοκληρώνονται στο αεροδρόμιο, άλλες εργασίες αρχίζουν στο νέο λιμάνι βαθέων υδάτων της Enfidha, το οποίο θα αναβαθμιστεί ώστε να μπορεί να εξυπηρετεί φορτηγά πλοία 80.000 τόνων, από το τωρινό όριο των 25.000 τόνων.

ΛΙΜΑΝΙ ENFIDHA: Επένδυση ύψους 1,4 δις Ευρώ, αναμένεται να έχει ετήσια ικανότητα χειρισμού ίση περίπου με 5 εκ. εμπορευματοκιβώτια έως το 2030 και θα κατασκευαστεί στη διάρκεια αρκετών φάσεων. Ο καναδικός όμιλος SNC Lavalin και η εταιρεία Al Mal Investment Company του Κουβέιτ, σε συνεργασία με τη Hutchinson Port Holding, βρίσκονται στον κατάλογο επικρατέστερων υποψηφίων για την παραχώρηση κατασκευής-λειτουργίας-μεταβίβασης.

ΟΔΙΚΑ: Επίσης, επί του παρόντος η κυβέρνηση ασχολείται με την κατασκευή ή αναβάθμιση 1.657 χλμ δρόμων σε όλη τη χώρα με εκτιμώμενο κόστος 619 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€329 εκ.). Έχει προγραμματιστεί η κατασκευή αυτοκινητόδρομου που θα συνδέει Sfax και Gabes όπως και η επέκταση του δρόμου Τύνιδα-Hammamet. Τον Απρίλιο του 2009, η κυβέρνηση

ξεκίνησε εργασίες αξίας 40 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€21 εκ.) για τους δευτερεύοντες περιφερειακούς δρόμους στην Gabes και Mahdia, ενώ κατασκευές και αναβαθμίσεις αξίας 123 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€65 εκ.) είναι σε εξέλιξη στην Τύνιδα.

Ο ιταλικός κατασκευαστικός όμιλος Todini κατασκευάζει ένα τμήμα του αυτοκινητόδρομου που συνδέει τις M'Saken και Karkar, και πρόσφατα ανατέθηκε στον όμιλο η σύμβαση για την κατασκευή δύο από τα έξι τμήματα του μελλοντικού αυτοκινητόδρομου Sfax-Gabes. Μια άλλη ιταλική εταιρεία, η Tecnis, κατασκευάζει ένα από τα άλλα τέσσερα τμήματα, ενώ τα υπόλοιπα έχουν διανεμηθεί στις τυνησιακές εταιρείες Somatra-Get, Soroubat και Afrique Travaux. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων χρηματοδοτεί το ήμισυ του συνολικού κόστους των 468 εκ. δηναρίων Τυνησίας της οδικής αρτηρίας μήκους 155 χλμ.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ: Στο μεταξύ, θα κατασκευαστούν 14 μονάδες αφαλάτωσης ως μέρος ενός κρατικού προγράμματος που στοχεύει στη βελτίωση της διαθεσιμότητας και της ποιότητας του νερού στο νότο της χώρας. Έχουν ήδη ξεκινήσει εργασίες σε τρεις μονάδες αφαλάτωσης στις Tozeur, Nefza and Herzoua, όπου η συνολική επένδυση εκτιμάται στα 15,84 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€8,41 εκ.). Η μονάδα στην Tozeur θα έχει δυναμικότητα 6.000 κυβικά μέτρα ημερησίως, η μονάδα στη Nefza 4.000 κυβικά μέτρα και η μονάδα στη Herzoua 650 κυβικά μέτρα.

Ο τομέας της ενέργειας παρέχει πολλά αναπτυξιακά έργα. Νέο διυλιστήριο πετρελαίου κατασκευάζεται στη La Skhira με κόστος 1,06 δις Ευρώ ενώ ένας σταθμός ηλεκτροπαραγωγής 1200 MW είναι σε στάδιο προετοιμασίας. Επιπλέον, υπάρχουν διάφορα έργα σε εξέλιξη σε σχέση με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η κατασκευή δύο αιολικών πάρκων στην Metline (Μυτηλήνη) και Kchabta με εκτιμώμενο συνδυασμένο κόστος 200 εκ. Ευρώ.

Στο μεταξύ, δεδομένου ότι ο ιατρικός τουρισμός είναι αναπτυσσόμενη βιομηχανία στην Τυνησία, οι επενδυτές στρέφονται όλο και περισσότερο στην κατασκευή ιδιωτικών νοσοκομείων. Η τράπεζα Amen Bank έχει δημιουργήσει την Amen Sante για να επιβλέπει την κατασκευή ενός νοσοκομείου 339 κλινών στην Τύνιδα, μιας κλινικής 48 κλινών στην Gafsa και ενός ιδρύματος 50 κλινών στην Beja. Η ιδιωτική επιχείρηση έχει υποβάλει αίτηση για δάνειο ύψους 5,7 εκ. Ευρώ από τον Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδότησης, τον ιδιωτικό επενδυτικό κλάδο της Παγκόσμιας Τράπεζας, για τη χρηματοδότηση αυτών των έργων.

Σε άλλον τομέα, η City of Culture είναι σημαντικό μέρος της πολιτιστικής ανάπτυξης της Τύνιδας. Εκτεινόμενο σε 9 εκτάρια στην καρδιά της πρωτεύουσας, το έργο εκτιμάται ότι θα κοστίσει 37 εκ. Ευρώ και περιλαμβάνει την κατασκευή όπερας 1.800 θέσεων, θεάτρου 300 θέσεων και επτά στούντιο μουσικής, θεάτρου και χορού. Η City of Culture θα περιλαμβάνει επίσης μια συλλογή νέων μέσων επικοινωνίας, μια αίθουσα τέχνης και εκθέσεων, γραφεία για επιχειρήσεις σχετικές με τον πολιτισμό και μουσείο πολιτισμών. Η πρώτη φάση του έργου θα καλύπτει 49.000 τετρ. μέτρα και η δεύτερη φάση 22.000 τετρ. μέτρα.

ΥΛΙΚΑ: Όπως αναμενόταν, δεδομένου του μεγάλου όγκου των νέων κατασκευών, η ζήτηση για υλικά αυξάνεται και αυτή, γεγονός που με τη σειρά του προσελκύει αυξανόμενο αριθμό εταιρειών. Πολλές εγχώριες εταιρείες συμπράττουν με ξένες –περιλαμβάνονται πορτογαλικές, ισπανικές και ιταλικές εταιρείες- ως επακόλουθο της ιδιωτικοποίησης της βιομηχανίας από την κυβέρνηση, η οποία ξεκίνησε το 1998 όταν τέσσερα από τα έξι εργοστάσια τσιμέντου της χώρας πωλήθηκαν σε ιδιωτικές ξένες εταιρείες.

Δεδομένης της μικρής κλίμακας του τομέα δομικών υλικών της Τυνησίας, ορισμένοι κατασκευαστές των χωρών του Αραβικού Κόλπου δημιουργούν νέους παροχείς. Για παράδειγμα, ο Όμιλος Bukhatir των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, που προς το παρόν

ασχολείται με το έργο Tunis Sports City, έχει ιδρύσει μια θυγατρική παραγωγής τσιμέντου, την Commix Tunisie, για την παραγωγή τσιμέντου και προαναμεμειγμένου γύψου.

Ως μέρος του 11^{ου} Σχεδίου Οικονομικής Ανάπτυξης, η Τυνησία σχεδιάζει να αυξήσει την παραγωγή τσιμέντου στους 12,8 εκ. τόνους ετησίως έως το 2012. Νέες μονάδες παραγωγής κλίνκερ έλαβαν εξουσιοδότηση πρόσφατα στις Jbal Rssas (με παραγωγική ικανότητα 1,7 εκ. τόνους), Kaïrouan (1 εκ. τόνοι) και Gafsa (1,3 εκ. τόνοι).

Επιπλέον, τρεις άδειες επέκτασης έχουν δοθεί σε εταιρείες στο Jbel Ouest (για επιπλέον παραγωγή 0,8 εκ. τόνων), Gabes (0,8 εκ. τόνοι) και Bizerte (0,45 εκ. τόνοι).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Το άφθονο και σχετικά χαμηλού κόστους εργατικό δυναμικό είναι ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα του τομέα όταν τίθεται ζήτημα προσέλκυσης επενδύσεων. Ωστόσο, τα επερχόμενα αναπτυξιακά έργα στον κτηματομεσιτικό τομέα, τον τουρισμό, την ενέργεια και τις υποδομές αποτελούν σημαντική πρόκληση για τις τεχνικές εταιρείες. Οι εργαζόμενοι θα χρειαστεί να διαφοροποιηθούν και να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους αλλά επίσης η τεράστια κλίμακα των επενδύσεων θα απαιτήσει πολυάριθμους εργαζόμενους.

Οι ιδιωτικές εταιρείες συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο την ανάγκη επένδυσης στο εργατικό δυναμικό, παρότι επικρατεί ακόμη η πεποίθηση ότι αυτό το καθήκον αποτελεί ευθύνη εκπαιδευτικών οργανισμών. Το Υπουργείο Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, η Εθνική Ομοσπονδία Επιχειρηματιών και ο Οργανισμός Ανάπτυξης της Γαλλίας (Agence Francaise de Developpement, AFD) είναι οι κύριοι παράγοντες που ασχολούνται με τη βελτίωση των προσόντων των εργαζομένων στον τομέα. Η βαρύτητα δίνεται κυρίως στην προσαρμογή της εκπαίδευσης στις συγκεκριμένες απαιτήσεις σημαντικών έργων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης νέων τεχνολογιών στην κατασκευή και της χρήσης νέων υλικών σύμφωνα με περιβαλλοντικές ευθύνες και προσδοκίες ενεργειακής αποδοτικότητας. Επίσης, αυτή η ζήτηση για νέες δεξιότητες και προσόντα δίνει ώθηση στη διαφοροποίηση των υπηρεσιών υποστήριξης που παρέχονται στη χώρα. Για παράδειγμα, η γαλλική εταιρεία μηχανολογικού σχεδιασμού SETEC δημιούργησε μια θυγατρική με έδρα στην Τυνησία, τη SETEC Mediterranee Infrastructures, με ειδικότητα να διευκολύνει με τεχνικές μελέτες για έργα υποδομής.

Συμφωνίες χρηματοδότησης υπογράφηκαν με την AFD τον Απρίλιο του 2009. Περιλάμβαναν τη χορήγηση 10 εκ. Ευρώ για την κατασκευή και τον εκσυγχρονισμό δύο κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης για καινοτομικές κατασκευές και δημόσια έργα, ενσωματώνοντας νέα πρότυπα και καλύτερες πρακτικές. Τον ίδιο μήνα, εγκαινιάστηκε το Τεχνικό Κέντρο Κτιρίων (Centre Technique du Batiment) στην Τύνιδα. Το κέντρο στοχεύει στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτιρίων παρέχοντας τεχνική υποστήριξη και εκπαίδευση στις κατασκευαστικές εταιρείες. Επίσης, θα είναι υπεύθυνο για τον έλεγχο ποιότητας και την πιστοποίηση των υλικών που πωλούνται στην Τυνησία. Οι πρώτες τεχνικές προδιαγραφές για νέα κτίρια στον οικιστικό, τουριστικό, ιατρικό τομέα και τον τομέα των γραφείων τέθηκαν στο διάταγμα της 23^{ης} Ιουλίου 2008.

Η προσήλωση της κυβέρνησης στην υποστήριξη αναπτυξιακών έργων μεικτής χρήσης, μεταφορών, υποδομής, κατοικιών και ενέργειας θα συνεχίσει να επιφέρει αύξηση των δραστηριοτήτων. Οι εργολάβοι κατασκευών διατηρούν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την αγορά ανώτερης κατηγορίας. Η εισροή ξένων επενδύσεων ασκεί μεγαλύτερη πίεση στον κατασκευαστικό τομέα, ωθώντας τη ζήτηση για ανώτερα προσόντα, δημιουργώντας μεγαλύτερη ανάγκη για υλικά και καλλιεργώντας την ανάπτυξη νέων υποστηρικτικών υπηρεσιών.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι εταιρείες συγκεντρώνονται σε μεγάλο βαθμό γύρω από την πρωτεύουσα. Από τις 427 επιχειρήσεις που απασχολούν 10 ή περισσότερα άτομα στον τομέα, το 42% βρίσκεται στις βορειοανατολικές περιοχές και το 15% στο κεντρο-ανατολικό τμήμα της χώρας.

ΔΙΑΡΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Από τότε που η κυβέρνηση ξεκίνησε την ιδιωτικοποίηση του κλάδου το 1998, το τμήμα των δομικών υλικών, κεραμικών και υάλου έχει συνεχίσει να επεκτείνεται, αναβαθμίζοντας τις εγκαταστάσεις του και αυξάνοντας την παραγωγή. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Προώθησης της Βιομηχανίας (Agence de Promotion de l'Industrie, API), οι επενδύσεις μεταξύ 2004 και 2008 ανήλθαν συνολικά σε 489 εκ. Ευρώ.

Η ιδιωτικοποίηση δημόσιων επιχειρήσεων ήταν η κινητήρια δύναμη αυτών των συνεχών επενδύσεων, όπου πολλές εταιρείες εστιάζουν στην ανανέωση και επέκταση υφιστάμενων εγκαταστάσεων.

Οι πιο πρόσφατες ιδιωτικοποιήσεις περιλαμβάνουν την εξαγορά της κρατικής επιχείρησης Les Plâtres Tunisiens το 2004 από τον γερμανικό όμιλο Knauf. Το εργοστάσιο με την επωνυμία Knauf La Renane βρίσκεται στη Mekassny, 250 χλμ νότια της Τύνιδας και παράγει επίχρυσμα από γύψο για την τунησιακή αγορά. Ένα χρόνο μετά την εξαγορά της, η εταιρεία αύξησε την παραγωγική της ικανότητα από 110.000 σε 250.000 τόνους ετησίως.

SOTACIB: Έχοντας συσταθεί το 1987, η εταιρεία «Société Tuniso-Algérienne de Ciment Blanc (SOTACIB)» έχει παραγωγική ικανότητα 200.000 τόνων κλίνκερ ετησίως μέσω του εργοστασίου της στην Kasserine που εξάγει μέρος της παραγωγής του στην Αλγερία, τη Λιβύη και τη Γαλλία. Η εταιρεία αρχικά πωλήθηκε στην ισπανική Prasa το 2005.

Πιο πρόσφατα, τον Οκτώβριο του 2006, ιδιωτικοποιήθηκε η Société Tunisienne de Chaux και αργότερα έγινε Inter Chaux, η οποία ειδικεύεται στην παραγωγή ασβέστη και δραστηριοποιείται στην επαρχία Kasserine.

ΤΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Νέες εταιρείες δομικών υλικών εισέρχονται στην αγορά και ορισμένες ήδη εγκατεστημένες ιδρύουν θυγατρικές π.χ. ο τунησιακός όμιλος Khaled Khobbi που πρόσφατα ίδρυσε θυγατρική, τη Sokobeton, με εγγεγραμμένο κεφάλαιο 4,7 εκ. Ευρώ. Η εταιρεία έχει έσοδα 37 εκ. Ευρώ και ειδικεύεται στην κατασκευή κτιρίων από τσιμέντο και στην παραγωγή έτοιμου προς χρήση σκυροδέματος.

Στους κύριους εγχώριους ανταγωνιστές της Sokobeton συγκαταλέγονται η Best Beton που είναι θυγατρική του ομίλου Soroubat και παράγει έτοιμο προς χρήση σκυρόδεμα, η Afrique Travaux, μια κατασκευαστική εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Τύνιδα και τη Sousse, η Entreprise Ameer Messai που ειδικεύεται στο έτοιμο προς χρήση σκυρόδεμα, η Fondation et Travaux Speciaux, η οποία αποτελεί μέρος του Ομίλου Bouzguenda, και η κατασκευαστική εταιρεία Société Chaabane et Cie που είναι μέρος του Ομίλου Nouri Chaabane. Στο μεταξύ, μια νέα τунησιακή εταιρεία, η Medco, άρχισε να λειτουργεί κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2009. Η εταιρεία ειδικεύεται στις μεταλλικές κατασκευές, τους λέβητες και τους σωλήνες. Έχει αρχικό κεφάλαιο 680.000 Ευρώ και ανήκει στον όμιλο Sarost. Η Sarost που ειδικεύεται στον εξοπλισμό και τις υπηρεσίες για εταιρείες πετρελαίου πρόσφατα άρχισε να στρέφεται στην αγορά ακινήτων μέσω της Toumi Real Estate.

ΞΕΝΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Επίσης, στον τομέα δραστηριοποιούνται αρκετές ξένες εταιρείες. Σύμφωνα με τον API, από τις 700 εταιρείες περίπου στον τομέα των δομικών υλικών, κεραμικών και υάλου το 2006, οι 60 έχουν ξένα κεφάλαια και οι 19 είναι 100% διεθνείς.

Στους ξένους παράγοντες συγκαταλέγονται δύο ιταλικοί όμιλοι, οι General Beton και Ital Beton, που ειδικεύονται στο έτοιμο προς χρήση σκυρόδεμα, και δύο ισπανικές εταιρείες από τον όμιλο Uniland.

Η Société des Ciments d'Enfidha έχει παραγωγική ικανότητα 2 εκ. τόνους τσιμέντου ετησίως, ενώ η Select Beton είναι ένας από τους ηγέτες της αγοράς με τέσσερα εργοστάσια παραγωγής σκυροδέματος.

Πολλές από αυτές τις ξένες εταιρείες έχουν τунήσιους εταίρους μειοψηφίας. Τον Μάρτιο του 2008, η ισπανική Cementos Molin αγόρασε τη SOTACIB από την Prasa, μια άλλη ισπανική εταιρεία. Ορισμένοι από τους εργολάβους κατασκευών με έδρα τον Αραβικό Κόλπο ιδρύουν επίσης τις δικές τους εταιρείες δομικών υλικών. Για παράδειγμα, ο Όμιλος Bukhatir έχει ιδρύσει μια θυγατρική παραγωγής τσιμέντου, την Commix Tunisie, για την παραγωγή τσιμέντου και προαναμεμιγμένου γύψου.

Τα τунησιακά **προϊόντα** τσιμέντου κερδίζουν ολοένα μεγαλύτερο ενδιαφέρον από το εξωτερικό. Οι εξαγωγές του τομέα αυξήθηκαν κατά μέσο ετήσιο ποσοστό 21% μεταξύ 2004 και 2008, με αύξηση αξίας από 172 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€91 εκ.) σε 373 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€198 εκ.) σε αυτή την περίοδο. Το τσιμέντο αντιπροσωπεύει το 50% αυτών των εξαγωγών ενώ ακολουθούν τα κεραμικά πλακίδια με 10%.

Η υψηλή ποιότητα των τοπικών προϊόντων εξηγεί την εντυπωσιακή διεύρυνση των διεθνών αγορών. Η Λιβύη είναι ο κορυφαίος πελάτης της Τυνησίας ως προορισμός του 51% των εξαγωγών, ενώ η Αλγερία βρίσκεται στη δεύτερη θέση με 11% και ακολουθούν από κοντά η Ιταλία και η Γαλλία με 10% εκάστη. Οι εισαγωγές αυξήθηκαν με βραδύτερο ρυθμό, από 81 εκ. Ευρώ το 2004 σε 266 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€141 εκ.) το 2008. Συνολικά, το 59% των εισαγωγών ως προς την αξία είναι τελικά προϊόντα, το 31% είναι πρώτες ύλες και το υπόλοιπο είναι ημικατεργασμένα προϊόντα. Η Ιταλία και η Ισπανία είναι οι κύριοι εξαγωγείς δομικών υλικών στην Τυνησία με 22% εκάστη, ενώ ακολουθούν η Γαλλία (10%), η Τουρκία (8%) και η Κίνα (8%). Σύμφωνα με τον API, υπάρχουν αρκετά τμήματα με μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης, όπως ο γύψος για εξαγωγές –που πωλείται στην Τυνησία στο ήμισυ της ευρωπαϊκής τιμής- το έτοιμο προς χρήση σκυρόδεμα και άλλα παράγωγα προϊόντα, πλάκες λατομείου για την εγχώρια και τη διεθνή αγορά καθώς και διπλά τζάμια. Άλλα προϊόντα που θα ωφεληθούν από τις επενδύσεις στην κατασκευή εργοστασίων προσανατολισμένων στις εξαγωγές είναι είδη πορσελάνης, με ετήσιο ποσοστό ανάπτυξης 9%, καθώς και προϊόντα επίπεδου γυαλιού.

Ο Monir Boussasar, διευθύνων σύμβουλος της Chaabane et Cie, ανέφερε: «Προς το παρόν διαπιστώνουμε μεγάλη ζήτηση από χώρες όπως η Λιβύη, η Μαυριτανία και η Αίγυπτος, και αφιερώνουμε περίπου το 2% των μεικτών μηνιαίων μισθών των εργαζομένων στην επαγγελματική κατάρτιση.»

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ : Ο τομέας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) αντιπροσώπευε 11,4% του ΑΕΠ το 2009, καταγράφοντας άνοδο από 10% το 2008, ποσοστό που εκφράζει ετήσια ανάπτυξη 14%.

Η Τυνησία αναπτύσσει ένα εκτεταμένο δίκτυο τεχνολογικών πάρκων. Τρία από τα 10 που υπάρχουν συνολικά εστιάζουν στις τηλεπικοινωνίες και την πληροφορική, από τα οποία το Elgazala Technopark είναι το μεγαλύτερο. Ο χώρος των 65 εκταρίων ξεκίνησε να λειτουργεί το 1997, με τις πρώτες εταιρείες να φθάνουν το 1999. Φιλοξενεί 88 εταιρείες τεχνολογιών, από τις 70 το 2008, οι οποίες απασχολούν περίπου 1.750 άτομα. Από αυτούς περίπου το 98% είναι απόφοιτοι πανεπιστημίου. Συνολικά 12 πολυεθνικές βρίσκονται στο τεχνολογικό πάρκο καθώς και ερευνητικές μονάδες και εκπαιδευτικά κέντρα. Περίπου το 75% της παραγωγής του πάρκου προορίζεται για εξαγωγή. «Στο Technopark προσπαθούμε να αναπτύξουμε συνέργεια ανάμεσα, αφενός, στην έρευνα, την εκπαίδευση και τη βιομηχανία και, αφετέρου, τον ιδιωτικό τομέα», εξήγησε ο κ. Jomni. Για το σκοπό αυτό, το Technopark έχει αναπτύξει διεθνείς σχέσεις με τεχνολογικά πάρκα σε χώρες όπως η Μαδαγασκάρη και η Υεμένη προκειμένου να διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων. Επίσης, το Elgazala φιλοξενεί ένα πρόγραμμα εκκόλαψης για έργα και εταιρείες σε στάδιο εκκίνησης. «Συνήθως, οι νεοσύστατες επιχειρήσεις εισέρχονται στο πρόγραμμα εκκόλαψης – το πρώτο στην Τυνησία που προσφέρει παρόμοια υποστήριξη- για διάστημα δύο ετών περίπου και εκεί επωφελούνται από την πραγματογνωμοσύνη στη διοίκηση επιχειρήσεων καθώς επίσης την τεχνική υποστήριξη και κατάρτιση», πρόσθεσε ο κ. Jomni.

Μετά την υψηλή ζήτηση για θέσεις στο Elgazala, τον Ιανουάριο του 2009 αποφασίστηκε η επέκταση του τεχνολογικού πάρκου σε δύο ακόμη χώρους, στα Ennahli και Manouba, που είναι συλλογικά γνωστοί ως Tunis Tech Shore. Οι επεκτάσεις θα προσθέσουν περισσότερα από 90 εκτάρια στην επιφάνεια του πάρκου, ενώ έχει οριστεί ότι οι τρεις χώροι θα προσφέρουν τελικά απασχόληση έως και σε 10.000 μηχανικούς.

Άλλα τεχνολογικά πάρκα που βρίσκονται στη Sfax και Sousse είναι προσανατολισμένα στην επεξεργασία δεδομένων καθώς και στα πολυμέσα και τα ηλεκτρονικά αντίστοιχα.

Εκτός από το Elgazala και τις επεκτάσεις του, η κυβέρνηση αναπτύσσει επίσης ένα δίκτυο από κυβερνοπάρκα που ασχολούνται με μια σειρά διαφορετικών λειτουργιών. Υπάρχουν συνολικά 15 κυβερνοπάρκα σε όλη τη χώρα σε τοποθεσίες όπως Le Kef, Jendouba, Sidi Bouzid και Tataouine, τα οποία φιλοξενούν πρωτίστως εταιρείες που εφαρμόζουν την τηλε-εργασία, ενώ σχεδιάζονται άλλα οκτώ. Τα υπάρχοντα κυβερνοπάρκα, στα τέλη του 2009, φιλοξενούσαν συνολικά 64 εταιρείες και παρείχαν απασχόληση σχεδόν σε 700 άτομα. Πιο πρόσφατα άνοιξε ένα τεχνολογικό πάρκο αξίας 636.960 Ευρώ, στην Zaghouan, 60 χλμ μακριά από την πρωτεύουσα, που είναι αφιερωμένο στην υποστήριξη νέων επιχειρηματιών των ΤΠΕ.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

Από το 2000, η Τυνησία έχει μετατραπεί από κάτοχος πλεονάσματος ενέργειας σε καθαρό εισαγωγέα. Για το διάστημα 2008-11, καταρτίστηκε ένα νέο πρόγραμμα διαφύλαξης με γενικό στόχο να μειωθεί η ενεργειακή ζήτηση κατά 20% έως το 2011 και να αυξηθεί το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο 4% των αναγκών ηλεκτρισμού.

Επίσης, για να διατηρηθεί η παραγωγή ενέργειας υπό το πρίσμα της μειούμενης παραγωγής αργού πετρελαίου και της αυξανόμενης ενεργειακής ζήτησης, η χώρα που διαθέτει αξιοσημείωτα αποθέματα αερίου ενθαρρύνει την πρόσθετη διερεύνηση υδρογονανθράκων και σχεδιάζει να γίνει εξαγωγέας αερίου έως το 2012.

Η ηλεκτροπαραγωγή της Τυνησίας βασίζεται πρωτίστως στο φυσικό αέριο (95%) ενώ οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (κυρίως υδρογονάνθρακες και αιολική ενέργεια) είχαν μερίδιο μικρότερο από 1% το 2008. Η εγκατεστημένη ικανότητα παραγωγής (εξαιρουμένων των εταιρειών που παράγουν τη δική τους ισχύ) το 2008 ήταν συνολικά 3.313 MW, εκ των οποίων τα 3.232 MW προέρχονταν από θερμοηλεκτρικούς σταθμούς, 62 MW από υδροηλεκτρικούς σταθμούς και 19 MW από αιολικά πάρκα. Υπάρχουν αρκετοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής σε στάδια σχεδιασμού και κατασκευής, οι περισσότεροι από τους οποίους θα λειτουργούν με φυσικό αέριο. Τον Σεπτέμβριο του 2009, η κυβέρνηση παρουσίασε επίσης το Τυνησιακό Ηλιακό Σχέδιο (TSP) που περιλαμβάνει 40 έργα, πολλά από τα οποία στοχεύουν στην παραγωγή ηλεκτρισμού μέσω αιολικής και ηλιακής ενέργειας.

Όσον αφορά την πυρηνική ενέργεια, η Γαλλία συμφώνησε να παράσχει ενίσχυση ύψους 80 εκ. Ευρώ στην Τυνησία τον Απρίλιο του 2009. Το χρηματοδοτικό πακέτο θα βοηθήσει την Τυνησία να αναπτύξει την πυρηνική τεχνολογία για πολιτική χρήση ως μέρος μιας συμφωνίας που υπογράφηκε μεταξύ των δύο χωρών το 2008. Τα κεφάλαια θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή του πρώτου πυρηνικού σταθμού της Τυνησίας έως το 2016-20, παράγοντας 600-900 MW ηλεκτρικής ενέργειας ή αλλιώς 20% των ενεργειακών αναγκών της χώρας, με εκτιμώμενο κόστος 1,5 δις δηνάρια Τυνησίας (€796,2 εκ.).

Η παραγωγή αργού πετρελαίου μειώθηκε ελαφρώς το 2009. Η παραγωγή έφθασε τα 25,36 εκατομμύρια βαρέλια τον Οκτώβριο του 2009 σε σύγκριση με 26,12 εκατομμύρια βαρέλια την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Ο προσωρινός παραγόμενος όγκος για το 2009 είναι 30,71 εκατομμύρια βαρέλια, καταγράφοντας πτώση 3% σε σύγκριση με το 2008.

Χάρη στην πολιτική σταθερότητα, τις οικονομικές πολιτικές και το ενθαρρυντικό κανονιστικό πλαίσιο που διαθέτει, η Τυνησία προσέγκυσε αυξανόμενα ποσά επενδύσεων για τη διερεύνηση υδρογονανθράκων το 2008. Συνολικά 2,5 δις δηνάρια Τυνησίας (€1,3 δις) επενδύθηκαν το 2008, αποτελώντας σημαντικό άλμα από το 1 δις δηνάρια Τυνησίας (€530,8 εκ.) το 2007. Ο αριθμός των αδειών έρευνας που χορηγήθηκαν για τους υδρογονάνθρακες αυξήθηκε στις 54 τον Οκτώβριο του 2009, από τις οποίες οι 43 κάλυπταν την έρευνα και οι άλλες 11 τη διερεύνηση. Επίσης, διανοίχτηκαν 38 φρεάτια το 2008 έναντι 14 το 2005 και μέσα στο 2009 συνεχίστηκαν δύο έργα βάσει της παραχώρησης Hasdrubal (ξεκίνησε το 2007) και άλλα δύο βάσει της παραχώρησης Maamoura (ξεκίνησε το 2008).

Όσον αφορά το κανονιστικό πλαίσιο, η κυβέρνηση έλαβε ένα πολύ σημαντικό μέτρο: ο νόμος για τη διατήρηση ενέργειας της 2^{ης} Αυγούστου 2004 τροποποιήθηκε από το νόμο της 9^{ης} Φεβρουαρίου 2009 ώστε να επιτρέψει την ανεξάρτητη παραγωγή ηλεκτρισμού από

ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αυτό σημαίνει ότι οι μεγάλοι καταναλωτές ηλεκτρισμού θα είναι σε θέση να παράγουν τη δική τους ηλεκτρική ενέργεια για δική τους κατανάλωση από ανανεώσιμες πηγές και να πωλούν το πλεόνασμα ηλεκτρισμού στο δίκτυο – οι μεγάλοι καταναλωτές ηλεκτρισμού θα μπορούν να επαναδιοχετεύσουν έως και 30% της αολικής ενέργειας που παράγουν. Η Société Tunisienne d' Electricité & Gaz θα αγοράζει αυτή την ηλεκτρική ενέργεια σε τιμές εγχώριας αγοράς, αλλά δεν παρέχονται ξεχωριστά κίνητρα για την προώθηση της παραγωγής σε μαζική κλίμακα. Σε αυτό το στάδιο, το σχέδιο στοχεύει ξεκάθαρα περισσότερο στους καταναλωτές παρά στους παραγωγούς, όπου η προσέγγιση αποσκοπεί στον εξορθολογισμό της κατανάλωσης ενέργειας. Έχουν θεσπιστεί πολλά κίνητρα για να ενθαρρύνουν τις επενδύσεις σε τεχνολογίες ενεργειακής αποδοτικότητας και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως οι στοχευμένες επιδοτήσεις (ποσοστό του επενδυτικού κόστους). Για να εξασφαλιστεί η ομαλή υλοποίηση του σχεδίου, θα συσταθεί μια νέα επιχείρηση, η STEG Energies Renouvelables.

Στον ιδιωτικό τομέα, 55 εταιρείες δραστηριοποιούνται στον τομέα υδρογονανθράκων της Τυνησίας, που περιλαμβάνουν την ιταλική ENI, τον αυστριακό όμιλο ενέργειας OMV και τη βρετανική εταιρεία υπηρεσιών ενέργειας Petrofac. Η BG Tunisia, θυγατρική του Ομίλου BG, είναι ο σημαντικότερος επενδυτής σε φυσικό αέριο στην Τυνησία και προμηθεύει περισσότερο από 40% της εγχώριας ζήτησης για φυσικό αέριο. Οι συνολικές επενδύσεις της έως τα μέσα του 2009 ξεπερνούσαν τα 2,2 δις Ευρώ. Όσον αφορά τον ηλεκτρισμό, μια ιδιωτική εταιρεία, η Carthage Power Company, μοιράζεται την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τη STEG. Η εταιρεία αντιπροσωπεύει περίπου 20% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Αναμένεται ότι η ENI θα κάνει γεωτρήσεις σε φρεάτια πλήρωσης και αντικατάστασης στο κοίτασμα Adam για να αυξήσει την παραγωγή και μπορεί να εφαρμόσει την παραγωγή με πίεση αερίου.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Οι προβλέψεις για το 2010 υποδεικνύουν αύξηση του αριθμού φρεατίων στα οποία γίνεται γεώτρηση για πετρέλαιο: 27 φρεάτια σε σύγκριση με 24 την περασμένη χρονιά. Συνολικά θα επενδυθεί περίπου 1.211 δις δηνάρια Τυνησίας (€642,8 εκ.) στους υδρογονάνθρακες, από τα οποία τα 461 εκ. δηνάρια Τυνησίας (€244,7 εκ.) θα διοχετευτούν στην έρευνα για κοιτάσματα.

Για να αντισταθμιστεί η φθίνουσα παραγωγή πετρελαίου, η Τυνησία σχεδιάζει να γίνει εξαγωγέας αερίου έως το 2012. Αρκετά επιτόπια αναπτυξιακά έργα καθώς και παράκτια και υπεράκτια έργα θα συνεισφέρουν στην αύξηση της παραγωγής αερίου. Η χώρα ασχολείται με πέντε έργα αερίου με συνολικό κόστος 3,2 δις δολάρια περίπου. Περιλαμβάνονται το κοιτάσμα Chergui, το υπεράκτιο κοιτάσμα Hasdrubal, τα αναπτυξιακά έργα υπεράκτιων κοιτασμάτων Maamoura και Baraka και το Έργο Αερίου Νότιας Τυνησίας (South Tunisia Gas Project-STGP).

ΝΕΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ: Στο μεταξύ, όσον αφορά τη διερεύνηση, πολλά αναπτυξιακά έργα βρίσκονται σε εξέλιξη. Η Storm (μια εταιρεία πετρελαίου που εδρεύει στον Καναδά) έλαβε άδεια διερεύνησης πετρελαίου για μια έκταση 312 τετρ. χιλ. στη νότια περιοχή της χώρας τον Οκτώβριο του 2009. Η άδεια αποτελεί μέρος μιας συμφωνίας κοινής παραγωγής με την ΕΤΑΡ. Θα γίνει γεώτρηση σε ένα φρεάτιο μέσα στα πρώτα πέντε χρόνια του έργου, όπου η Storm θα χρηματοδοτήσει τη γεώτρηση, η οποία εκτιμάται ότι θα κοστίσει περίπου 6 εκ. δολάρια. Δικαίωμα εξόρυξης για το κοιτάσμα Sidi Mansour χορηγήθηκε τον Ιούνιο του 2009. Ο αυστριακός όμιλος OMV και η Thani Tunisia των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων θα διερευνήσουν την περιοχή των 6.592 τετρ. χιλ., θα πραγματοποιήσουν αντσεισμική έρευνα και θα κάνουν γεώτρηση σε ένα φρεάτιο διερεύνησης μέσα στα επόμενα τρία χρόνια με επένδυση ύψους 3 εκ. δολάρια.

Μια κοινοπραξία μεταξύ STEG και BG Tunisia για την παραγωγή στο κοιτάσμα πετρελαίου και αερίου Hasdrubal ξεκίνησε τον Δεκέμβριο. Περίπου 100 κυβικοί πόδες αερίου την ημέρα θα πωλούνται στην αγορά, ενώ βουτάνιο, πετρέλαιο και υγροποιημένοι υδρογονάνθρακες θα εξάγονται από τον λιμένα Skhira. Το κοιτάσμα Hasdrubal απέχει 106 χλμ από την ακτή της Sfax και αυτή η νέα παραγωγή θα ενισχύσει τη θέση της Sfax ως κορυφαίας περιοχής παραγωγού αερίου στην Τυνησία, καλύπτοντας 80% των εγχώριων αναγκών. Το έργο Hasdrubal αξίας 1,6 δις δολάρια είναι το μεγαλύτερο έργο αερίου στη χώρα από το κοιτάσμα Miskar το 1995. Θα συμβάλλει στην επανατοποθέτηση της Τυνησίας ως εξαγωγέα αερίου.

Ικανότητα παραγωγής 120.000 βαρέλια/ημέρα ή 6 εκατομμύρια τόνοι, αριθμός που αντιπροσωπεύει τριπλάσια αύξηση της εθνικής παραγωγής. Η κυβέρνηση αρχικά υπέγραψε μνημόνιο συμφωνίας με τη δημόσια επιχείρηση του Κατάρ Qatar Petroleum International (API) το 2007. Ωστόσο, το μνημόνιο ακυρώθηκε, και η Petrofac, μία από τις φιναλίστ, εξέφρασε το ενδιαφέρον της για το έργο και η εταιρεία τώρα διαπραγματεύεται με την κυβέρνηση. Επί του παρόντος, η Petrofac διαθέτει τρία έργα στην Τυνησία: το υπεράκτιο κοιτάσμα πετρελαίου Oudna στον Κόλπο Hammamet, το κοιτάσμα αερίου Cherguei στα νησιά Kerkennah, που παράγει 800.000 κυβικά μέτρα ημερησίως, και το κοιτάσμα πετρελαίου και αερίου Hasdrubal στη Sfax.

ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ: Με την ύπαρξη νέων διεθνών χρηματοδοτικών μηχανισμών για την ηλιακή ενέργεια στη λεκάνη της Μεσογείου, η Τυνησία έχει δείξει αυξανόμενο ενδιαφέρον για την προώθηση της ηλιακής ενέργειας. Η Τυνησία κατάρτισε το εθνικό ηλιακό πρόγραμμα (TSP), το οποίο στοχεύει να αυξήσει την εγχώρια παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές κατά 550 MW μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια και σχεδιάζει να φέρει την ηλιακή ενέργεια σε 5.000 σπίτια. Εκτιμάται ότι το TSP θα εξοικονομεί 600 μετρικούς τόνους πετρελαίου ετησίως. Από τα 40 έργα που θα κατασκευαστούν από το 2010 έως το 2016, τα 29 θα υλοποιηθούν από τον ιδιωτικό τομέα και πέντε από το δημόσιο, εκ των οποίων ήδη τα τρία προωθούνται από τη STEG. Η διεθνής συνεργασία θα χρηματοδοτήσει πέντε έργα που εστιάζουν στη διεξαγωγή μελετών σκοπιμότητας και πιλοτικών έργων. Ένα από αυτά ασχολείται με την σύσταση ενός διεθνούς εκπαιδευτικού κέντρου και ενός διεθνούς εργαστηρίου για τεχνολογίες ηλιακής ενέργειας, κυρίως την τεχνολογία φωτοβολταϊκών και τη θερμική ηλιακή τεχνολογία.

Το τελευταίο είναι η δημιουργία μιας νέας επιχείρησης, της STEG Renewable Energies, η οποία στοχεύει στην εξασφάλιση της ομαλής υλοποίησης όλου του σχεδίου. Παρά το όνομά του, το TSP δεν περιλαμβάνει μόνο έργα ηλιακής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων φωτοβολταϊκών, θερμικού ηλιακού συστήματος, ψύξης και ξήρανσης με ηλιακή ενέργεια και παραγωγής ενέργειας με συγκεντρωτικά κάτοπτρα, αλλά επίσης έργα αιολικής ενέργειας, ενεργειακής αποδοτικότητας και βιομάζας. Το σχέδιο σκοπεύει να μειώσει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά 1,3 εκ. μετρικούς τόνους ετησίως.

ΠΡΑΣΙΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: Τεράστια ώθηση για τις προσπάθειες της δημοκρατίας για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές είναι το Μεσογειακό Ηλιακό Σχέδιο (Mediterranean Solar Plan-MSP) –που αποτελεί μέρος της Ένωσης για το έργο της Μεσογείου (UPM)– το οποίο τώρα βρίσκεται στην πιλοτική φάση του (2009-11). Η βασική ιδέα της UPM είναι να θέσει ένα πλαίσιο πολιτικής για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και την ενεργειακή αποδοτικότητα υπό το πρίσμα των πιθανών ζητημάτων ενέργειας και κλιματικής αλλαγής που μπορεί να αντιμετωπίσει η περιοχή στο μέλλον. Μετά από αυτή την πιλοτική φάση, το MSP θα διέλθει φάση ανάπτυξης (2011-20), η οποία αναμένεται να χρηματοδοτηθεί από την Παγκόσμια Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανάπτυξη, με απώτερο στόχο να θεσπιστεί ένα αποτελεσματικό πλαίσιο εισαγωγών-εξαγωγών πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Διευρωπαϊκών Δικτύων.

Ως μέρος του πλαισίου αυτού, η Τυνησία θα αναπτύξει περίπου 26 έργα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, τα οποία αναμένεται να επιφέρουν πενταπλάσια αύξηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμους πόρους. Ενδέχεται να σημειωθεί κατακόρυφη ώθηση των επενδύσεων στην Τυνησία ως επακόλουθο αυτού του έργου σε σύγκριση με τις γείτονες χώρες της: από την άποψη του μεριδίου της στη συνολική εγκατεστημένη δυναμικότητα, η Τυνησία λαμβάνει 26%, αμέσως μετά την Ιορδανία (32%), αλλά προηγούνται όλων των άλλων αραβικών χωρών και των χωρών της Μέσης Ανατολής όπως το Μαρόκο (14%), η Αίγυπτος (9%), η Αλγερία (7%) και η Συρία (3%).

Επίσης, βρίσκονται σε εξέλιξη πολλά νέα αναπτυξιακά έργα για την παραγωγή αιολικής ενέργειας, τα οποία θα αυξήσουν το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών στην παροχή ηλεκτρισμού. Η Τυνησία θα ανοικοδομήσει δύο εγκαταστάσεις αιολικής ενέργειας στην Bizerte με συνδυασμένη ικανότητα παραγωγής 120 MW, εξοικονομώντας στη χώρα ποσότητα πετρελαίου ισοδύναμη με 120.000 τόνους και 43.000 κυβικά μέτρα νερού ετησίως, καθώς και μειώνοντας την παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα. Οι αιολικοί σταθμοί Metline και Kchabta πρόκειται να κατασκευαστούν με εκτιμώμενο κόστος 200 εκ. Ευρώ. Ένα δάνειο από το ισπανικό Ταμείο Υποστήριξης για την Ανάπτυξη (SFAD) θα χρηματοδοτήσει μέρος του έργου. Ένα έργο που θα κατασκευάσει 26 πρόσθετες ανεμογεννήτριες στους δύο σταθμούς θα επεκτείνει τη δυναμικότητα στα 190 MW με κόστος 190 εκ. Ευρώ και θα χρηματοδοτηθεί από το SFAD. Τα αιολικά πάρκα προς το παρόν παράγουν 6% των εγχώριων αναγκών ηλεκτρισμού.

Επιπλέον, η ιταλικής ιδιοκτησίας Moncada Energy έχει δηλώσει ότι σχεδιάζει να κατασκευάσει ένα αιολικό πάρκο 500 MW στην Τυνησία με υποθαλάσσια ζεύξη ισχύος καθώς και 200 MW ηλιακών εγκαταστάσεων σε διάστημα 4-5 ετών.

Αρκετά νέα αναπτυξιακά έργα προσδίδουν στην Τυνησία πιο σημαντικό ρόλο στην περιφερειακή διαχείριση ενέργειας: το έργο Elmed για τη διασύνδεση ηλεκτρικής ενέργειας με την Ιταλία θα έχει κρίσιμη σημασία για την ανάπτυξη ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στις χώρες της Βόρειας Μεσογείου (Ευρώπη) και στη Βόρειο Αφρική, καθώς σήμερα υπάρχει μόνο μια διασύνδεση με την Ευρώπη μέσω καλωδίου μεταξύ Μαρόκου και Ισπανίας. Επιπλέον, η Εθνική Επιχείρηση Πετρελαίου της Λιβύης και η STEG έχουν ιδρύσει μια κοινοπραξία με ποσοστό 50/50 για την κατασκευή αγωγού αερίου μεταξύ Λιβύης και Τυνησίας, με έδρα στην Τύνιδα.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το έργο δικτύου ηλεκτρισμού με την Ιταλία είναι η ευκαιρία για να αναπτυχθούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική θέση της στο Μαγκρέμπ και τους διευρυνόμενους δεσμούς της με ευρωπαϊκές οικονομίες, η Τυνησία σχεδιάζει να ενοποιήσει το ηλεκτρικό της δίκτυο με αυτό της Ιταλίας σε μια κοινοπραξία 2 δις Ευρώ ανάμεσα στην Εταιρεία Αερίου και Ηλεκτρισμού της Τυνησίας (Societe Tunisienne de l'Electricite et du Gaz, STEG) και την ιταλική Terna.

Τα έργα εμπεριέχουν δύο διαστάσεις: ένα υποθαλάσσιο καλώδιο μήκους 200 χλμ, 1000 MW, υψηλής τάσης, συνεχούς ρεύματος το οποίο θα συνδέει τις δύο χώρες μέσω της El Hawarria της Τυνησίας και της ιταλικής Partanna στη Σικελία· και έναν σταθμό ηλεκτροπαραγωγής 1200 MW με 400 MW για εγχώρια κατανάλωση και τα υπόλοιπα 800 MW για εξαγωγή στην Ιταλία. Το καλώδιο θα είναι διπλής κατεύθυνσης, γεγονός που σημαίνει ότι το τυνησιακό δίκτυο θα είναι επίσης σε θέση να ωφεληθεί από το πλεόνασμα ισχύος που προέρχεται από τα δίκτυα της Δυτικής Ευρώπης. Ο διαγωνισμός για το έργο αναμένεται να προκηρυχθεί το 2010.

Στροφή στις ανανεώσιμες πηγές:

Ενώ η ηλιακή ενέργεια παλαιότερα είχε κριθεί υπερβολικά ασύμφορη για να αναπτυχθεί σε μεγάλη κλίμακα στην Τυνησία, τώρα βρίσκεται στην καρδιά του πλαισίου ενεργειακής πολιτικής της χώρας. Τον Σεπτέμβριο του 2009, η χώρα παρουσίασε το Τυνησιακό Ηλιακό Σχέδιο (TSP), ένα τεράστιο πρόγραμμα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που έχει σκοπό να εξοικονομεί περίπου 660 μετρικούς τόνους πετρελαίου ετησίως, αντιπροσωπεύοντας 22% της συνολικής παραγωγής ενέργειας ως το 2016. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, συνολικά 40 έργα θα κατασκευαστούν μέσω σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα μεταξύ 2010 και 2016, από τα οποία έχει επιβεβαιωθεί ότι θα υλοποιηθούν τα 29 από τον ιδιωτικό τομέα και τα 5 από το δημόσιο. Από αυτά, τρία έργα ηλιακής ενέργειας βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη από την Εταιρεία Αερίου και Ηλεκτρισμού της Τυνησίας (Societe Tunisienne de l'Electricite et du Gaz, STEG).

ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΕΡΓΩΝ: Το σύνολο των 550 MW που έχουν προγραμματιστεί από το TSP θα επιτευχθεί μέσω συνδυασμού έργων ηλιακής, αιολικής ενέργειας και βιομάζας, συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών ενεργειακής αποδοτικότητας. Για την αποκεντρωμένη παραγωγή ηλεκτρισμού, θα χρησιμοποιηθούν φωτοβολταϊκά πάνελ κυρίως για μεμονωμένα νοικοκυριά, άντληση υδάτων στα αγροκτήματα και φωτοβολταϊκά συστήματα για τον φωτισμό δρόμων. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με συγκεντρωτικά κάτοπτρα είναι η επιλεγμένη ηλιακή τεχνολογία για τη συγκεντρωτική παραγωγή συνολικά 100 MW, από τα οποία περίπου 75 MW προορίζονται για εξαγωγές. Τα έργα αιολικής ενέργειας θα αντιπροσωπεύουν 280 MW συνολικά, όπου τα 100 MW προορίζονται για εξαγωγή. Τα έργα για εξαγωγή ηλεκτρικής ενέργειας θα κατασκευαστούν από τον ιδιωτικό τομέα. Το πρόγραμμα θα συμπεριλάβει επίσης την κατασκευή σταθμού για την παραγωγή φωτοβολταϊκών πάνελ με ελάχιστη δυναμικότητα 14 MW. Αυτό το σχέδιο σηματοδοτεί τη φιλοδοξία της κυβέρνησης της Τυνησίας να γίνει διεθνές κέντρο βιομηχανικής και ενεργειακής παραγωγής και εξαγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Σύμφωνα με το Μεσογειακό Ηλιακό Σχέδιο που αναγγέλθηκε τον Ιούνιο του 2008, το TSP είναι επιλέξιμο για χρηματοδότηση από διάφορους διεθνείς μηχανισμούς συνεργασίας. Η γερμανική Τεχνική Συνεργασία (Technical Cooperation), η ΕΕ και το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών καθώς επίσης αρκετοί ιαπωνικοί όμιλοι θα συνεργαστούν για τα έργα με την κυβέρνηση της Τυνησίας. Η Παγκόσμια Τράπεζα υποστηρίζει το σχέδιο μέσω των Ταμείων της για καθαρές τεχνολογίες και το παγκόσμιο περιβάλλον και τον Δεκέμβριο του 2009 ανήγγειλε ότι θα συνέβαλε στη χρηματοδότηση συστημάτων ηλιακής ενέργειας σε πέντε αραβικές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Τυνησίας, με το συνολικό ποσό των 5,5 δις δολαρίων μέσω του Ταμείου για καθαρές τεχνολογίες. Έχοντας στόχο να μειώσει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά 1,3 εκ. μετρικούς τόνους ετησίως, το σχέδιο θα μπορούσε να κερδίσει έσοδα από τον Μηχανισμό Καθαρής Ανάπτυξης της τάξης των 240 εκ. δηναρίων Τυνησίας (€127,4 εκ.) σε διάστημα 10 ετών με βάση τα 10 Ευρώ ανά τόνο.

Παρά τους περιορισμούς αυτούς, ο σημαντικός ρόλος που αποδόθηκε στον ιδιωτικό τομέα στο TSP και το έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης Elmed με την Ιταλία είναι δύο σημαντικές ενδείξεις για τους επενδυτές σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η ιδέα DESERTEC περιγράφει την προοπτική της βιώσιμης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας για την ΕΕ, τη Μέση Ανατολή και τη Βόρειο Αφρική έως το 2050

χρησιμοποιώντας ηλιακή και αιολική ενέργεια στις ερήμους της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής. Το έργο βιομηχανικής πρωτοβουλίας DESERTEC παρουσιάστηκε από 12 ευρωπαϊκές εταιρείες τον Ιούλιο του 2009.

www.sate.gr

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΥΝΗΣΙΑΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΥΝΗΣΙΑΣ

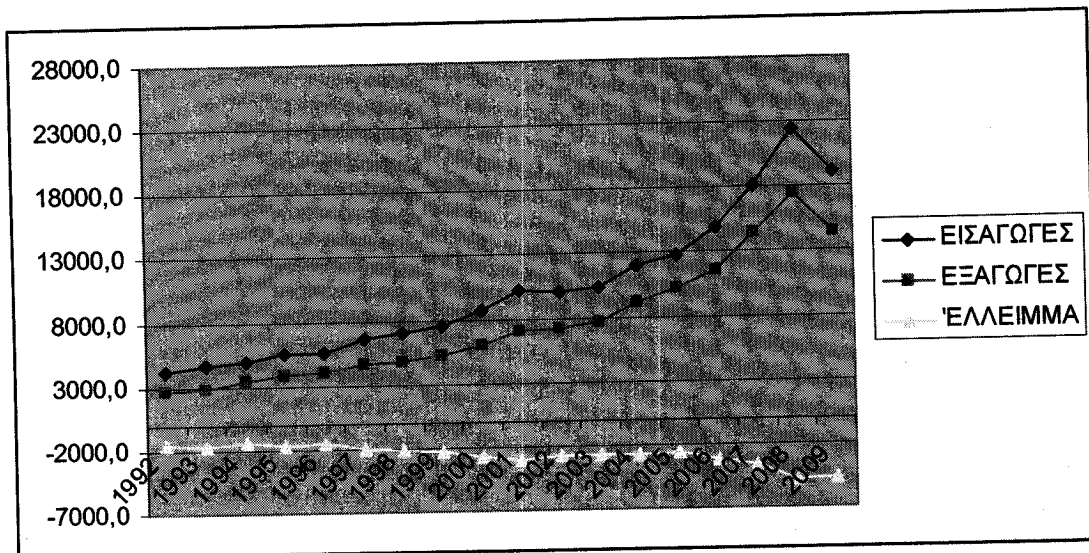
Όπως αναφέρεται στον πίνακα 1 το εξωτερικό εμπόριο Τυνησίας παρουσιάζει έλλειμμα επί σειρά ετών. Το έλλειμμα του 2009 οφείλεται στις ανελαστικές εισαγωγές της μηχανικής και ηλεκτρικής βιομηχανίας, τον εξοπλισμό στις μεταφορές, την υφαντουργία και άλλων βιομηχανιών προϊόντων. Η εξέλιξη του εμπορικού ισοζυγίου από το 1992 φαίνεται στο πίνακα 1.

Πίνακας 3: ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΤΥΝΗΣΙΑΣ (σε χιλιάδες Δολάρια)

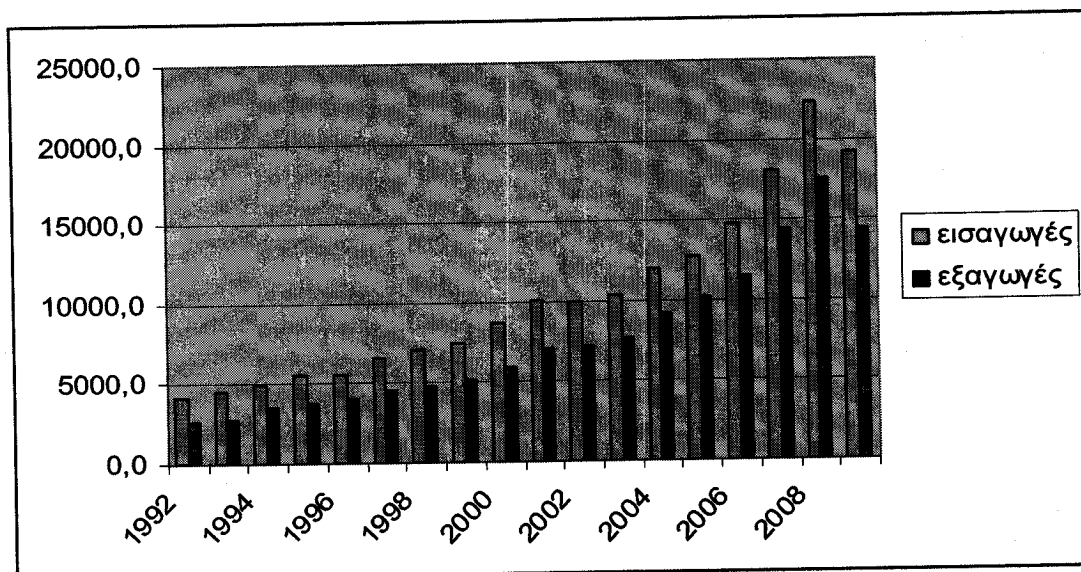
1992 - 2009

ΕΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ		ΕΞΑΓΩΓΕΣ		ΕΛΛΕΙΜΜΑ		ΚΑΛΥΨΗ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΕΞΑΓΩΓΕΣ
	Δηνάρια	Δολάρια	Δηνάρια	Δολάρια	Δηνάρια	Δολάρια	
1992	5688,8	4213,3	3549,7	2629,0	-2139,1	-1584,3	62,4%
1993	6172,1	4571,2	3760,0	2784,8	-2412,1	-1786,5	60,9%
1994	6647,3	4923,2	4696,6	3478,4	-1950,7	-1444,7	70,7%
1995	7464,1	5528,1	5172,9	3831,2	-2291,2	-1696,9	69,3%
1996	7498,8	5553,8	5372,0	3978,7	-2126,8	-1575,2	71,6%
1997	8793,5	6512,7	6147,9	4553,3	-2645,6	-1959,4	69,9%
1998	9489,5	7028,2	6518,3	4827,7	-2971,2	-2200,6	68,7%
1999	10070,5	7458,5	6966,9	5159,9	-3103,6	-2298,6	69,2%
2000	11738,0	8693,5	8004,8	5928,6	-3733,2	-2764,9	68,2%
2001	13697,3	10144,6	9536,2	7062,8	-4161,1	-3081,8	69,6%
2002	13510,9	10006,6	9748,6	7220,1	-3762,3	-2786,5	72,2%
2003	14038,9	10397,6	10342,6	7660,1	-3696,3	-2737,6	73,7%
2004	16185,1	11987,2	12403,8	9186,6	-3781,3	-2800,5	76,6%
2005	17291,2	12806,4	13793,6	10216,0	-3497,6	-2590,4	79,8%
2006	20003,5	14815,2	15558,1	11522,8	-4445,4	-3292,4	77,8%
2007	24437,3	18099,0	19409,6	14375,4	-5027,7	-3723,7	79,4%
2008	30241,2	22397,6	23637,0	17506,3	-6604,2	-4891,3	78,2%
2009	25877,6	19165,8	19469,2	14419,5	-6408,4	-4746,3	75,2%

Πηγή: Institut National de la Statistique

Εικόνα 1(α): Εισαγωγές - Εξαγωγές - Έλλειμμα Τυνησίας

Εικόνα 2(β): Εισαγωγές – Εξαγωγές Τυνησίας

Παρατηρώντας τις ετήσιες εμπορικές συναλλαγές της Τυνησίας, τα εμπορικά ελλείμματα σημειώνονται κάθε χρόνο από το 1992. Η κάλυψη των εισαγωγών από τις εξαγωγές, έφθασε στο 75,2% από 62,4% που ήταν το 1992. Το γεγονός αυτό αποτελεί θετική εξέλιξη για το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας και επιβραβεύει την πολιτική που ακολούθησε η χώρα στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων για παραγωγή εξαγωγικών προϊόντων.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΥΝΗΣΙΑΣ (ανά κλάδο)

Κατά το 2009 τόσο οι εξαγωγές όσο και οι εισαγωγές της Τυνησίας παρουσίασαν πτώση. Οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 14,5%, ενώ οι εξαγωγές κατά 17,63%. Ο τομέας των λιπασμάτων και υποπροϊόντων κατέγραψε πτώση κατά 50% στις εξαγωγές και 69,6% στις εισαγωγές.

Στον τομέα των προϊόντων ενεργείας, η χώρα περιόρισε τις προμήθειές της πληρώνοντας 43% λιγότερο από το 2008, ενώ η αξία των εξαχθέντων προϊόντων ελαττώθηκαν κατά 35%.

Πίνακας 4: Εξαγωγές Τυνησίας ανά κλάδο (σε εκατομ.)

Προϊόν	Εξαγωγές							
	αξία MDinars			αξία MS			Μεταβολή	
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2008/2007	2009/2008
Αγροτικά/Αλιεύματα/τρόφιμα	1888,0	2155,6	1849,5	1398,3	1596,5	1182,4	14,2%	-14,2%
<i>Γενικό καθεστώς</i>	1471,8	1722,8	1510,5	1090,0	1276,0	945,0	17,1%	-12,3%
<i>Off-shore καθεστώς</i>	416,3	432,8	339,0	308,3	320,5	237,4	4,0%	-21,7%
Προϊόντα Ενεργείας	3137,8	4079,9	2637,7	2324,0	3021,7	2238,0	30,0%	-35,3%
<i>Γενικό καθεστώς</i>	3137,8	4079,9	2637,7	2324,0	3021,7	2238,0	30,0%	-35,3%
<i>Off-shore καθεστώς</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Μεταλλεύματα,λιπάσματα (φωσφάτα) & Υποπροϊόντα	1447,8	3322,8	1660,2	1072,3	2461,0	1822,7	129,5%	-50,0%
<i>Γενικό καθεστώς</i>	1447,8	3322,8	1660,2	1072,3	2461,0	1822,7	129,5%	-50,0%
<i>Off-shore καθεστώς</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Υφαντουργία , Ενδυση	6076,3	6098,3	5558,1	4500,3	4516,6	3345,1	0,4%	-8,9%
<i>γενικό καθεστώς</i>	169,3	147,5	142,7	125,4	109,2	80,9	-12,9%	-3,3%
<i>off-shore καθεστώς</i>	5907,0	5950,8	5415,4	4374,9	4407,3	3264,2	0,7%	-9,0%
Υφαντουργία , Ενδυση	5187,9	5180,1	4728,5	3842,3	3836,5	2841,5	-0,2%	-8,7%
<i>γενικό καθεστώς</i>	138,8	115,0	110,8	102,8	85,2	63,1	-17,2%	-3,7%
<i>off-shore καθεστώς</i>	5049,1	5065,1	4617,7	3739,5	3751,4	2778,4	0,3%	-8,8%
Δέρματα,υποδήματα	888,4	918,2	829,6	658,0	680,0	503,7	3,4%	-9,6%
<i>γενικό καθεστώς</i>	30,5	32,5	31,9	22,6	24,1	17,8	6,6%	-1,8%
<i>off-shore καθεστώς</i>	857,9	885,7	797,7	635,4	656,0	485,8	3,2%	-9,9%
Βιομηχανία (μηχαν&ηλεκτρ)	5266,8	6232,8	6001,0	3900,8	4616,2	3418,9	18,3%	-3,7%
<i>γενικό καθεστώς</i>	713,7	834,1	815,4	528,6	617,8	457,5	16,9%	-2,2%
<i>off-shore καθεστώς</i>	4553,1	5398,7	5185,6	3372,2	3998,4	2961,4	18,6%	-3,9%
Μεταφορές (εξοπλισμός)	551,0	536,6	527,3	408,1	397,4	294,3	-2,6%	-1,7%
<i>γενικό καθεστώς</i>	76,2	67,1	77,4	56,4	49,7	36,8	-11,9%	15,4%
<i>off-shore καθεστώς</i>	474,8	469,5	449,9	351,7	347,7	257,5	-1,1%	-4,2%

Άλλες μηχαν. Βιομηχανίες	1520,5	1838,9	1702,7	1126,1	1361,9	1008,7	20,9%	-7,4%
γενικό καθεστώς	492,0	579,7	532,4	364,4	429,3	318,0	17,8%	-8,2%
off-shore καθεστώς	1028,5	1259,2	1170,3	761,7	932,6	690,7	22,4%	-7,1%
ηλεκτρικές βιομηχανίες	3195,4	3857,3	3771,0	2366,6	2856,8	2115,9	20,7%	-2,2%
γενικό καθεστώς	145,5	187,3	205,6	107,8	138,7	102,7	28,7%	9,8%
off-shore καθεστώς	3049,8	3670,0	3565,4	2258,8	2718,1	2013,1	20,3%	-2,9%
Άλλες βιομηχανίες	1592,9	1747,6	1762,7	1179,7	1294,3	958,6	9,7%	0,9%
γενικό καθεστώς	774,3	984,3	830,0	573,5	729,0	539,9	27,1%	-15,7%
off-shore καθεστώς	818,6	763,3	932,7	606,2	565,3	418,7	-6,8%	22,2%
Σύνολο	19409,6	23637,0	19469,2	14375,4	17506,3	12965,7	21,8%	-17,6%
γενικό καθεστώς	7714,7	11091,4	7596,5	5713,8	8214,6	6084,0	43,8%	-31,5%
off-shore καθεστώς	11694,9	12545,6	11872,7	8661,6	9291,7	6881,7	7,3%	-5,4%

Πηγή: Institut National de la Statistique

Τα μεταλλεύματα, λιπάσματα & υποπροϊόντα παρουσίασαν σημαντική μείωση 50%. Οι εξαγωγές των προϊόντων μηχανικής και ηλεκτρικής βιομηχανίας παρουσίασαν ελαφρά πτώση κατά 3,7%.

Οι εξαγωγές του κλάδου της υφαντουργίας παρουσίασαν πτώση (8,9%). Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι μικρός αριθμός εταιρειών εγκατέλειψαν την Τυνησία, προτιμώντας χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Οι περισσότερες εταιρείες του κλάδου αυτού λειτουργούν στην Τυνησία με καθεστώς off-shore. Οι τυνησιακές εξαγωγές των προϊόντων υφαντουργίας (collection) κατά το 2009 έφθασε τα 6.185 εκ. δολ.. (εξ αυτών οι υπεράκτιες εταιρείες παρήγαγαν προϊόντα αξίας 6.042 εκ. \$) και οι εισαγωγές υφαντουργικών έφθασε τα 5.156 εκ\$.

Πίνακας 5: Εισαγωγές Τυνησίας ανά κλάδο (σε εκατομ.)

Προϊόν	εισαγωγές							
	αξία MDinars			αξία MS			Μεταβολή	
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2008/2007	2009/2008
Αγροτικά/Αλιεύματα/τρόφιμα	2617,9	3318,6	2442,3	1938,9	2457,9	1808,8	26,8%	-26,4%
γενικό καθεστώς	2411,0	3047,9	2239,2	1785,7	2257,4	1658,4	26,4%	-26,5%
off-shore καθεστώς	206,9	270,7	203,1	153,3	200,5	150,4	30,8%	-25,0%
Προϊόντα Ενέργειας	3001,6	4913,8	2789,7	2223,1	3639,3	2066,1	63,7%	-43,2%
γενικό καθεστώς	3001,6	4913,8	2789,7	2223,1	3639,3	2066,1	63,7%	-43,2%
off-shore καθεστώς	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Μεταλλεύματα,λιπάσματα,	490,5	1734,5	527,2	363,3	1284,6	390,5	253,6%	-69,6%

(φωσφάτα) & Υποπροϊόντα

γενικό καθεστώς	490,5	1734,5	527,2	363,3	1284,6	390,5	253,6%	-69,6%
off-shore καθεστώς	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		

Υφαντουργία , Ενδυση

γενικό καθεστώς	4070,1	4076,3	3774,7	3014,4	3019,0	2795,7	0,2%	-7,4%
off-shore καθεστώς	384,1	417,5	459,3	284,5	309,2	340,2	8,7%	10,0%
	3685,9	3658,8	3315,4	2729,9	2709,8	2455,5	-0,7%	-9,4%

Υφαντουργία , Ενδυση

γενικό καθεστώς	3521,5	3481,6	3188,3	2608,1	2578,6	2361,4	-1,1%	-8,4%
off-shore καθεστώς	335,5	359,6	386,9	248,5	266,3	286,6	7,2%	7,6%
	3186,0	3122,0	2801,4	2359,6	2312,3	2074,8	-2,0%	-10,3%

Δέρματα& Υποδήματα

γενικό καθεστώς	548,6	594,7	586,4	406,3	440,5	434,3	8,4%	-1,4%
off-shore καθεστώς	48,6	57,9	72,4	36,0	42,9	53,6	19,1%	25,0%
	500,0	536,8	514,0	370,3	397,6	380,7	7,4%	-4,2%

. Βιομηχανία**(μηχαν&ηλεκτρ)**

γενικό καθεστώς	10431,4	11920,3	11929,6	7725,8	8828,5	8835,4	14,3%	0,1%
off-shore καθεστώς	7179,9	8335,5	8670,3	5317,6	6173,5	6421,5	16,1%	4,0%
	3251,5	3584,8	3259,3	2408,2	2655,0	2413,9	10,3%	-9,1%

Μεταφορές**(εξοπλισμός)**

γενικό καθεστώς	2002,8	2037,5	2316,5	1483,4	1509,0	1715,7	1,7%	13,7%
off-shore καθεστώς	1741,2	1776,7	2112,7	1289,6	1315,9	1564,7	2,0%	18,9%
	261,6	260,8	203,8	193,7	193,2	150,9	-0,3%	-21,9%

Άλλες μηχαν. Βιομηχανίες

γενικό καθεστώς	5386,4	6464,2	5895,5	3989,3	4787,6	4366,4	20,0%	-8,8%
off-shore καθεστώς	4206,3	5163,5	4876,8	3115,3	3824,2	3611,9	22,8%	-5,6%
	1180,1	1300,7	1018,7	874,0	963,3	754,5	10,2%	-21,7%

ηλεκτρικές**βιομηχανίες**

γενικό καθεστώς	3042,2	3418,6	3717,6	2253,1	2531,9	2753,4	12,4%	8,7%
off-shore καθεστώς	1232,4	1395,3	1680,8	912,7	1033,4	1244,9	13,2%	20,5%
	1809,8	2023,3	2036,8	1340,4	1498,5	1508,5	11,8%	0,7%

Άλλες βιομηχανίες

γενικό καθεστώς	3825,8	4277,7	4414,1	2833,5	3168,2	3269,2	11,8%	3,2%
off-shore καθεστώς	2863,3	3232,7	3446,3	2120,7	2394,2	2552,4	12,9%	6,6%
	962,5	1045,0	967,8	712,9	774,0	716,8	8,6%	-7,4%

Σύνολο

γενικό καθεστώς	24437,3	30241,2	25877,6	18099,1	22397,6	19165,8	23,7%	-14,4%
off-shore καθεστώς	16330,4	21681,9	18132,0	12094,8	16058,3	13429,1	32,8%	-16,4%
	8106,9	8559,3	7745,6	6004,2	6339,3	5736,6	5,6%	-9,5%

Το 2009 οι εισαγωγές της Τυνησίας συρρικνώθηκαν κατά 14,4%. Τούτο οφείλεται κυρίως στην μείωση των εισαγωγών των μεταλλευμάτων και των προϊόντων αυτών κατά 70%, της ενεργείας (-43%) και των τροφίμων (-26%).

Τέλος οι εισαγωγές του κλάδου μηχανικής και ηλεκτρικής βιομηχανίας παρουσίασαν ασήμαντη αύξηση 0,1% παραμένοντας όμως σε υψηλά επίπεδα.

ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ:

Ο σημαντικότερος εξαγωγικός κλάδος της Τυνησίας είναι η υφαντουργία και οι περισσότερες εταιρείες του κλάδου αυτού λειτουργούν στην Τυνησία με υπεράκτιο καθεστώς.

Σύμφωνα με το CETTEX (Centre de la Tunisie du Textile), οι εξαγωγές κλωστοϋφαντουργικών της Τυνησίας κατά το 2009, παρουσίασαν πτώση κατά 12,11 % σε σχέση με το 2008. Το ίδιο και οι εισαγωγές, οι οποίες παρουσίασαν μείωση κατά 11,8%.

Την πλέον σημαντική πτώση παρουσίασαν τα λευκά είδη (σε αξία -16,88% και όγκο -20,50%), τα προϊόντα denim (-17% σε αξία και -23,15% σε όγκο), το ανδρικό έτοιμο ένδυμα (-15,94 % σε αξία και -18,95% σε όγκο) και το ένδυμα εργασίας (σε αξία -16,88% και όγκο -20,50%). Αντιθέτως τα pull-overs και tee-shirts (maille) παρουσίασαν μικρά πτώση (σε αξία -4,63%, και -1,40 % σε όγκο). Η παραγωγή πλεκτών άρχισε την δεκαετία του 90 και κατευθύνεται προς την ανώτερη γκάμα των προϊόντων του κλάδου. Τα πουκάμισα παρουσίασαν ελαφρά πτώση (σε αξία -2,38% και όγκο -18,26%), αλλά παρουσίασαν μετατόπιση σε υψηλότερη ποιότητα ενώ το γυναικείο έτοιμο ένδυμα διεύρυνε τους ορίζοντές του με την επιτυχία των φορεμάτων των collections.

Κατά το 2008 και 2009 η πτώση των εξαγωγών προς τις χώρες προορισμού έχει ως ακολούθως:

Γαλλία (-11,2%), Ιταλία (-10%), Γερμανία (-6,5%), Βέλγιο (-8,7%), Ολλανδία (-5,9%), Ισπανία (-5,5%), Ην. Βασίλειο (-6,8%). Από τις χώρες προορισμού μόνον η Πορτογαλία παρουσίασε αύξηση (+13,1%) στις εισαγωγές της από Τυνησία.

Οι εισαγωγές της Τυνησίας στα υφαντουργικά κατά το 2009 μειώθηκαν κατά (-8,13%) σε αξία και (-1,77%) σε ποσότητα, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Εξαιρεση αποτελεί το πλεκτό ύφασμα, όπου η αξία αυξήθηκε κατά 7,69% και η ποσότητα κατά 20,82%. Οι εισαγόμενες ίνες για την υφαντουργία μειώθηκαν (σε αξία -30,19% και ποσότητα -29,88%).

Οι εισαγωγές του ίδιου προϊόντος κατά χώρα προέλευσης μειώθηκαν, κατά τα δύο τελευταία χρόνια, ως ακολούθως:

Γαλλία (-12,9%), Ιταλία (-15,2%), Γερμανία (-4,6%), Βέλγιο (-10%), Ισπανία (-10,9%). Αντιθέτως οι εισαγωγές αυξάνονται από χώρες όπως: Τουρκία (+10,8%), Κίνα (+11,3%), Πορτογαλία (+56,2%).

Η κυριότερη δραστηριότητα και το σημαντικότερο προϊόν του τομέα ένδυσης είναι η εξαγωγή παντελονιών, η οποία αντιπροσωπεύει 620 επιχειρήσεις, 73.400 εργαζομένους, και έσοδα 1.192 εκ Δηνάρια από τις εξαγωγές το 2009. Αποτελεί δε το 26% των εξαγωγών προϊόντων ένδυσης και περιλαμβάνει τα jeans & sportswear.

Κατά το 2009 τα παντελόνια jeans αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το ήμισυ (55%) των εξαγωγών παντελονιών. Κατά τα τελευταία χρόνια έχει δημιουργηθεί δίκτυο συνεργασίας με ευρωπαίους αντιπροσωπεύοντας διεθνείς επωνυμίες όπως:

LEVI'S, DOCKERS, BENETTON, MUSTANG, LEE COOPER, TOMMY HILFIGER, OBER, BIG STAR, GEORGE ARMANI, ESCADA, HUGO BOSS κ.α. Κατά το 2009, οι πωλήσεις προς το εξωτερικό (883 εκ δολάρια) παρουσίασαν πτώση κατά 13% σε αξία και 20% σε όγκο σε σχέση με το 2008. Τούτο οφείλεται στην πτώση της κατανάλωσης των ευρωπαίων ειδικότερα την Γαλλία (-4,1%), και Ιταλία (-1,2%) που απορροφούν το 53% των τυνησιακών εξαγωγών του προϊόντος. Περισσότερες λεπτομέρειες στα κλωστο-υφαντουργικά στην ιστοσελίδα: www.cettex.com.tn.

ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ:

Η πλέον διαδεδομένη ποικιλία ελιάς στην Τυνησία είναι η Chetoui της περιοχής Tebourba που περιλαμβάνει ορισμένη ποσότητα λιπώδους οξύτητας και έχει ιδιαίτερη γεύση και οι ποικιλίες της Chemlali, Meski, Sig γύρω από την πόλη Sfax και την ευρύτερη περιοχή. Η ποικιλία Oueslati ή Lguim d'el Alaa της περιοχής του Kairouan παρουσιάζει δυνατή γεύση όπου τα χαρακτηριστικά της πικρής γεύσης με γεύση φρούτου εξισορροπούνται με την αιχμή νωπού αμυγδάλου. Και η ελιά της Jerba.

Η Τυνησία εξάγει το 75% της παραγόμενης ποσότητας ελαιολάδου και όπως αναφέρει ο Office National d'Huile d' Olive (ONH) είναι η δεύτερη εξαγωγική παγκοσμίως χώρα μετά την ΕΕ.

Σύμφωνα με τον ONH , οι εξαγωγές της Τυνησίας αντιπροσωπεύουν το 77% των εκτός Κοινότητας εισαγωγών ελαιολάδου της Ιταλίας, 79% εκείνων της Ισπανίας και 91% εκείνων της Γαλλίας και 12% των ΗΠΑ.

Παράλληλα γίνονται προσπάθειες για την χάραξη στρατηγικής και ανάπτυξη βελτιωμένων ελαιώνων και οργάνωσης. Ειδικότερα οι αλλαγές εστιάζονται:

- ένταξη σε σύστημα βελτιώσεων όσον αφορά το κλάδεμα, τα λιπάσματα, προστασία φυτού
- οργάνωση των παλαιών ελαιώνων με προγράμματα ανανέωσης και επαναφύτευσης.
- δημιουργία εντατικής καλλιέργειας για επιτραπέζιες ελιές, η παραγωγή των οποίων περιορίζεται σε 500 τόνους.
- βελτίωση απόδοσης της παραγωγής ελαιολάδου ανά εκτάριο
- δημιουργία μονάδων για εκμετάλλευση του ξύλου
- ενίσχυση της έρευνας
- βελτίωση ποιότητας ελαιολάδου.

Το Προγράμματα εκσυγχρονισμού της βιομηχανίας ελαιολάδου και χρήση υποπροϊόντων

- πρόγραμμα εκσυγχρονισμού ελαιοτριβείων
- λήψη μέτρων για νέες διαδικασίες διευκόλυνσης
- πρόγραμμα για την επαναχρήση μεταχειρισμένων υδάτων σε ελαιώνες

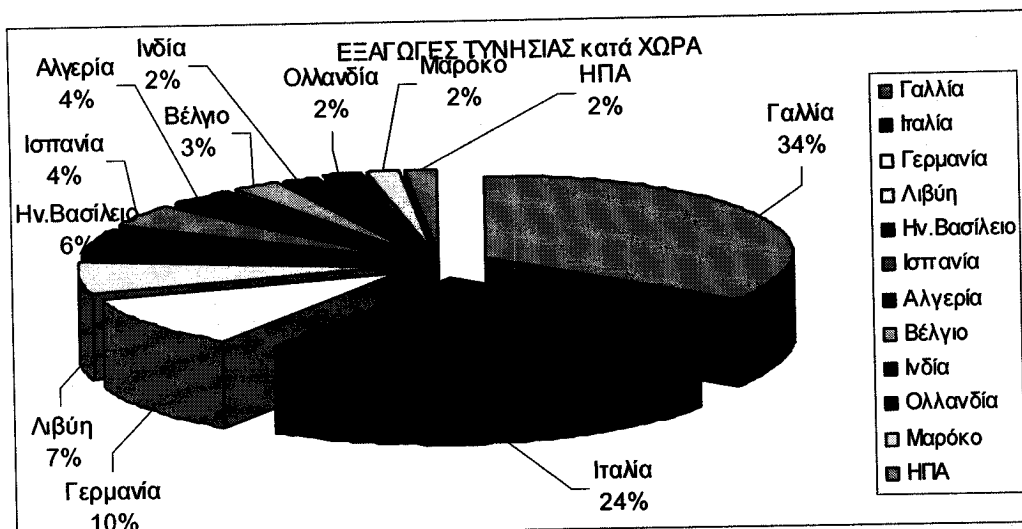
ΠΟΠ:

Το Υπουργείο Γεωργίας μελετά την τοποθέτηση κριτηρίων και προϋποθέσεις για τον προσδιορισμό και χαρακτηρισμό του ελαιολάδου ως προϊόντος ΠΟΠ

Βιολογική Καλλιέργεια:

Γαλλία	4988,4	6735,3	4274,0	5770,7	28,49%	29,64%	-14,32%
Ιταλία	3617,2	4883,9	3033,0	4095,1	20,66%	21,03%	-16,15%
Γερμανία	1212,5	1637,1	1267,8	1711,8	6,93%	8,79%	4,56%
Λιβύη	788,9	1065,2	830,4	1121,2	4,51%	5,76%	5,26%
Ην.Βασίλειο	814,2	1099,4	685,5	925,5	4,65%	4,75%	-15,82%
Ισπανία	857,4	1157,6	486,0	656,2	4,90%	3,37%	-43,31%
Αλγερία	369,8	499,3	450,5	608,2	2,11%	3,12%	21,81%
Βέλγιο	389,6	526,1	319,0	430,7	2,23%	2,21%	-18,13%
Ινδία	539,4	728,3	237,9	321,2	3,08%	1,65%	-55,90%
Ολλανδία	382,7	516,7	232,3	313,6	2,19%	1,61%	-39,31%
Μαρόκο	212,2	286,5	209,0	282,2	1,21%	1,45%	-1,50%
ΗΠΑ	292,8	395,3	196,5	265,3	1,67%	1,36%	-32,89%
Τουρκία	280,3	378,5	170,6	230,3	1,60%	1,18%	-39,15%
Ελβετία	413,2	557,9	133,1	179,7	2,36%	0,92%	-67,79%
Ιράν	212,7	287,2	127,5	172,2	1,22%	0,88%	-40,04%
Βραζιλία	172,0	232,3	99,5	134,3	0,98%	0,69%	-42,19%
Αίγυπτος	116,8	157,7	81,7	110,3	0,67%	0,57%	-30,06%
Κίνα	53,6	72,4	69,5	93,8	0,31%	0,48%	29,56%
Εθιοπία	53,8	72,7	67,4	91	0,31%	0,47%	25,17%
Ρουμανία	31,6	42,6	66,4	89,6	0,18%	0,46%	110,33%
Η.Α.Εμιράτα	45,1	60,9	55,0	74,2	0,26%	0,38%	21,84%
Ιαπωνία	66,6	89,9	54,4	73,4	0,38%	0,38%	-18,35%
Καναδά	12,9	17,4	47,8	64,5	0,07%	0,33%	270,69%
Πορτογαλία	47,0	63,4	47,3	63,8	0,27%	0,33%	0,63%
Πολωνία	77,5	104,6	46,4	62,7	0,44%	0,32%	-40,06%
Σλοβακία	25,2	34	45,0	60,8	0,14%	0,31%	78,82%
Σενεγάλη	35,8	48,4	44,7	60,3	0,20%	0,31%	24,59%
Σουηδία	46,0	62,1	41,8	56,4	0,26%	0,29%	-9,18%
Μπαγκλαντές	92,9	125,5	30,7	41,4	0,53%	0,21%	-67,01%
Συρία	9,6	12,9	28,7	38,7	0,05%	0,20%	200,00%
Ακτή Ελεφαντοστού	22,1	29,9	27,2	36,7	0,13%	0,19%	22,74%
Σαουδαραβία	54,8	74	26,1	35,3	0,31%	0,18%	-52,30%
Αυστρία	23,8	32,2	19,4	26,2	0,14%	0,13%	-18,63%
Ελλάδα	32,1	43,3	17,9	24,2	0,18%	0,12%	-44,11%
Υποσύνολο	16390,5	22130,5	13569,5	18321,5	93,63%	94,11%	-17,21%
Άλλες χώρες	1115,8	1506,5	850,0	1147,7	6,37%	5,89%	-23,82%
Σύνολο	17506,3	23637,0	14419,5	19469,2	100,00%	100,00%	-17,63%

Παρά την πτώση των εξαγωγών της Τυνησίας η Γαλλία και η Ιταλία παραμένουν οι καλοί πελάτες της αγοράζοντας το 58% των εξαγωγών της Τυνησίας . Οι αγορές των Η.Π.Α., Καναδά, Ιαπωνία και Αυστραλία παραμένουν οι κυριότεροι στόχοι προς τις οποίες οι Τυνησιοί προσπαθούν να προωθήσουν τις εξαγωγές τους. Έπονται η Ινδία, Πακιστάν Τουρκία, Ιράν και Κίνα.

Εικόνα 3: Εξαγωγές Τυνησίας κατά χώρα

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΥΝΗΣΙΑΣ :

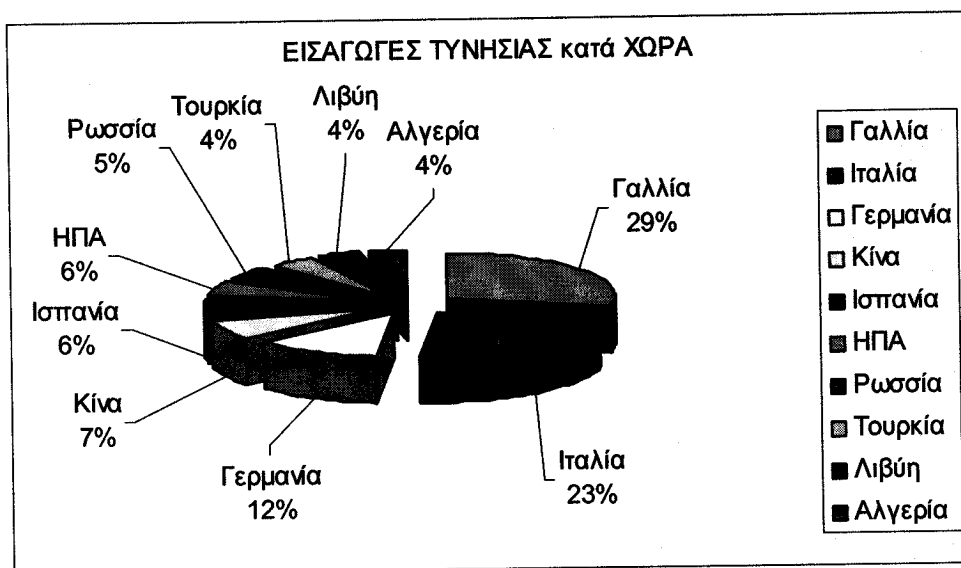
Οι εισαγωγές της Τυνησίας έχουν προέλευση την Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία και αντιπροσωπεύουν το 45,47% του συνόλου των εισαγωγών της Τυνησίας, όπως περίπου και το προηγούμενο έτος (αλλά χαμηλότερο προγενεστέρων ετών 53,4% το 2007, 54,2% το 2006, 57,7% το 2005). Η Γαλλία, Ιταλία και Γερμανία δεν απειλούνται με απώλεια των τριών πρώτων θέσεων στην κατάταξη των προμηθευτών, αλλά αντιμετωπίζουν σοβαρό ανταγωνισμό σε αρκετά προϊόντα. Όσον αφορά τις υπόλοιπες χώρες, σημειώνουμε την αύξηση εισαγωγών της Τυνησίας από την Κίνα (14,02%), Μάλτα (13%), Ινδία (12%), Πορτογαλία (8,7%), Ελβετία (18%), Σουηδία (%), Ελλάδα (13,5%).

Πίνακας 7: ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΥΝΗΣΙΑΣ κατά ΧΩΡΑ (σε εκατομμύρια)

Εισαγωγές	Αξία				Μερίδιο		Μεταβολή
	2008		2009		2008	2009	2008 / 2009
	Χώρα	Δολάρια	ΔΤ	Δολάρια			
Γαλλία	4136,9	5585,7	3950,6	5334,1	18,47%	20,61%	-4,50%
Ιταλία	3861,2	5213,4	3098,8	4184,0	17,24%	16,17%	-19,75%
Γερμανία	1562,1	2109,1	1667,1	2250,9	6,97%	8,70%	6,72%
Κίνα	836,3	1129,2	953,6	1287,5	3,73%	4,98%	14,02%
Ισπανία	865,3	1168,3	864,2	1166,9	3,86%	4,51%	-0,12%
Η.Π.Α.	674,8	911,1	756,2	1021,0	3,01%	3,95%	12,06%
Ρωσία	1688,3	2279,5	685,8	926,0	7,54%	3,58%	-59,38%
Τουρκία	665,8	898,9	574,8	776,1	2,97%	3,00%	-13,66%
Λιβύη	977,0	1319,2	558,7	754,4	4,36%	2,92%	-42,81%
Αλγερία	659,1	889,9	499,6	674,5	2,94%	2,61%	-24,20%
Βέλγιο	403,9	545,4	381,9	515,6	1,80%	1,99%	-5,46%
Ην. Βασίλειο	414,8	560,1	340,2	459,3	1,85%	1,77%	-18,00%
Ουκρανία	469,9	634,4	326,4	440,7	2,10%	1,70%	-30,53%
Ολλανδία	314,0	423,9	284,3	383,9	1,40%	1,48%	-9,44%

Μάλτα	115,4	155,8	266,3	359,6	0,52%	1,39%	130,81%
Ιαπωνία	296,2	399,9	237,2	320,2	1,32%	1,24%	-19,93%
Ινδία	198,6	268,2	223,2	301,4	0,89%	1,16%	12,38%
Βραζιλία	274,9	371,2	197,1	266,1	1,23%	1,03%	-28,31%
Πορτογαλία	96,6	130,4	180,3	243,5	0,43%	0,94%	86,73%
Ελβετία	144,9	195,6	170,4	230,1	0,65%	0,89%	17,64%
Αίγυπτος	227,2	306,7	167,2	225,8	1,01%	0,87%	-26,38%
Αργεντίνια	368,1	497,0	161,2	217,7	1,64%	0,84%	-56,20%
Ν.Κορέα	157,0	212,0	159,2	214,9	0,70%	0,83%	1,37%
Σουηδία	147,2	198,7	153,1	206,7	0,66%	0,80%	4,03%
Ταϊλάνδη	134,8	182,0	121,8	164,5	0,60%	0,64%	-9,62%
Ελλάδα	100,1	135,2	113,6	153,4	0,45%	0,59%	13,46%
Υποσύνολο	19790,3	26720,8	17092,9	23078,8	88,36%	89,18%	-13,63%
Άλλες χώρες	2607,3	3520,4	2072,9	2798,8	11,64%	10,82%	-20,50%
Σύνολο	22397,6	30241,2	19165,8	25877,6	100,00%	100,00%	-14,43%

Το κατωτέρω διάγραμμα δείχνει τις δέκα πρώτες χώρες από τις οποίες προμηθεύεται η Τυνησία τις εισαγωγές της και το ποσοστό αυτών επί του συνόλου .

Εικόνα 4: Εισαγωγές Τυνησίας κατά χώρα

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΥΝΗΣΙΑΣ-ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΤΥΝΗΣΙΑΣ

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος, κατά το 2009 οι ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν προς Τυνησία κατά 21,8 % (19061εκ δολ) έναντι της προηγούμενης χρονιάς και οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 22,5 % (10789 εκ. δολάρια) δημιουργώντας θετικό εμπορικό ισοζύγιο υπέρ της Ελλάδος ύψους 68990,5 εκ. δολ. Ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ Ελλάδος και Τυνησίας αυξήθηκε κατά 16,34 % το 2009 σε 143.319 εκ δολ από 135.056 εκ δολ το 2008.

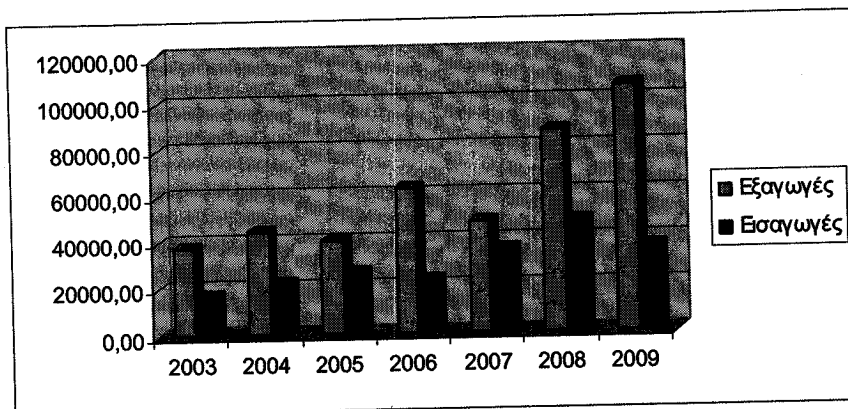
Πίνακας 8: ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΤΥΝΗΣΙΑΣ 2003-2010

Έτος	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Μεταβολής	
								2008-07	2009-08
Εξαγωγές	37878,90	44988,7	40757,7	63165,9	48191,5	87094,1	106155	80,50%	21,80%
Εισαγωγές	17332,30	22368,8	26725,7	23202,7	35853,7	47961,9	37164,3	33,80%	22,50%
Ισοζύγιο	20546,60	22619,9	14032	39963,2	12337,7	39132,2	68990,5	217%	76,30%
Όγκος	55211,20	67357,5	67483,4	86368,6	84045,2	135056	143319	60,60%	6,11%
Κάλυψη	2,18%	2,01%	1,52%	2,72%	1,34%	1,81%	2,85%		

Πηγή:
Ε.Σ.Υ.Ε.

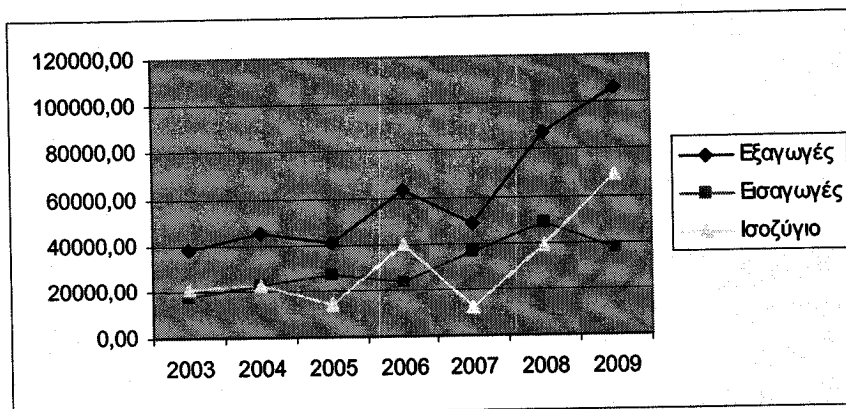
Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτουν τα ακόλουθα διαγράμματα :

Το πρώτο διάγραμμα περιλαμβάνει τις εξαγωγές και τις εισαγωγές Ελλάδος Τυνησίας από το 2003 έως το 2009. Οι εξαγωγές της Ελλάδος προς Τυνησία έχουν ανοδική τάση, ενώ οι εισαγωγές αυξάνονται σε χαμηλότερο βαθμό, πριν την πτώση τους το 2009.

Εικόνα 5: Εισαγωγές και εξαγωγές Ελλάδος –Τυνησίας κατά το 2009

Το παρακάτω διάγραμμα περιλαμβάνει τα ισοζύγια που δημιουργούνται από τα στοιχεία των εισαγωγών – εξαγωγών για τα έτη από το 2003 έως το 2009. Τα ισοζύγια είναι θετικά για την Ελλάδα.

Εικόνα 6: Εμπορικό Ισοζύγιο Ελλάδος Τυνησίας 2003-2009

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΥΝΗΣΙΑ

Κατά το 2009 οι ελληνικές εξαγωγές παρουσίασαν αύξηση κατά 22% έναντι του 2008, φθάνοντας τα 106,1 εκ. δολ., δηλαδή αύξηση κατά 19061 χιλ. \$.

Η αύξηση οφείλεται στην εξαγωγή μεγάλης ποσότητας σωλήνων, πλεκτών υφασμάτων και μηχανών.

Σημαντικός παράγον της αύξησης των ελληνικών εξαγωγών είναι η παύση της επιβολής δασμών στην Τυνησία σε εισαγόμενα βιομηχανικά προϊόντα.

Τα σημαντικότερα προϊόντα που εξήγαγε η Ελλάδα προς την Τυνησία κατά το 2009 ήταν το σκληρό σιτάρι, σωλήνες, πλεκτά υφάσματα, υφάσματα denim, υδροξείδιο του αργιλίου, καπνά, βαμβάκι, μηχανές και συσκευές, τα οποία αποτελούν το 56% των ελληνικών εξαγωγών προς Τυνησία.

Πίνακας 9: ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΥΝΗΣΙΑ

(κατά κεφάλαια στατιστικής)
(σε χιλιάδες Δολάρια)

Κεφάλαια	2009	ΕΞΑΓΩΓΕΣ			2009	Ποσοστά επί συνόλου			
		2008	2007	2006		2008	2007	2006	2005
	101082	87 094,1	48 242,3	63 165,9					
10. Σιτάρι σκληρό	32747,8	41 076,6	-	-	-20,27%	47,10%	-	-	4,10%
52. Προϊόντα Βάμβακος	3160,2	11 651,5	9 622,1	12 479,1	-72,87%	13,30%	19,90%	19,70%	37,40%
89. Πλοία για τη μεταφορά προσώπων ή εμπορευμάτων	-	7 042,2			-	8,09%	-	-	-
84. Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές, μηχανικές επινοήσεις και τα μέρη τους.	9054,4	5 845,4	3 900,2	3 431,3	54,89%	6,71%	8,08%	5,43%	16,66%
24. Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού	5012,9	4 018,5	1 449,2	2 755,6	24,74	4,61%	3,00%	4,36%	3,83%
60. Υφάσματα πλεκτά	16077,4	3 262,7	871,3	1,6	392,76%	3,75%	1,81%	0,00%	0,32%
28. Υδροξείδιο του αργιλίου	4539	3 171,8	3 372,7	2 328,5	43,10%	3,64%	6,99%	3,69%	0,01%
27. Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών. Ασφαλτώσεις ύλες.	2912,8	1 103,9	3 049,9	31 944,3	163,86%	1,27%	6,32%	50,57%	18,56%
39. Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές	1016,1	978,9	1 913,6	1 579,9	3,80%	1,12%	3,97%	2,50%	1,83%
30. Φαρμακευτικά προϊόντα	2127,8	913,7	559,4	635,2	132,87%	1,05%	1,16%	1,01%	1,88%
68. Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψος, τσιμέντο, αμίαντο, μαρμαρυγία ή ανάλογες ύλες.	1386,6	804,8	471,5	366,3	172,29%	0,92%	0,98%	0,58%	0,90%
25. Αλάτι, θείο, γαίες και πέτρες, γύψος, ασβέστης και τσιμέντα.	431	799,1	1 236,3	1 258,9	46,06%	0,92%	2,56%	1,99%	2,83%
85. Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους.	466	772,5	904,4	998,1	-39,67	0,89%	1,87%	1,58%	1,65%
72.&73Χυτοσίδηρος, σιδήρος και χάλυβας.	21705	746,6	1 566,5	402,1	2807,17%	0,86%	3,25%	0,64%	0,82%
38. Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών.	445	705,8	950,1	364,2	36,95%	0,81%	1,97%	0,58%	0,72%

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

Στον ανωτέρω πίνακα παρατηρούμε ότι δεκαπέντε κατηγορίες προϊόντων καλύπτουν το μεγαλύτερο τμήμα των εξαγωγών μας προς την Τυνησία. Για δεύτερη κατ'επανάληψη χρονιά, οι εν λόγω κατηγορίες κάλυψαν το 95,2% των συνολικών εξαγωγών μας, ενώ οι έντεκα πρώτες κατηγορίες του 2007 αποτελούσαν το 88,5% του συνόλου των εξαγωγών. Το 2007-παρά το ότι οι εξαγωγές ήταν σχεδόν οι μισές του 2008- η κατανομή των προϊόντων ήταν μεγαλύτερη και υπήρχε καλύτερη ισορροπία σε σχέση με το 2008 όπου το ήμισυ των εξαγωγών μας συγκέντρωνε ένα προϊόν και το 2009, δύο προϊόντα αποτελούν το ήμισυ των εξαγωγών της Ελλάδος προς την Τυνησία

Οι σημαντικότερες εξαγωγές της Ελλάδος προς Τυνησία σε χιλιάδες δολάρια αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα

Πίνακας
Πίνακας 10: ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΥΝΗΣΙΑ
(σε χιλιάδες Δολάρια)

κωδικός	Προϊόντα	Εξαγωγές 2009	Εξαγωγές 2008	Εξαγωγές 2007	Εξαγωγές 2006	Μεταβολές		
						2009/08	2008/07	2007/06
10.01.10.00	Σιτάρι σκληρό	32747,0	41076,6	-	-	-20,28%	-	-
52.09.42.00	Υφάσματα με την ονομασία «denim»	7013,4	7265	6 920,3	6 612,7	-3,46%	4,90%	5%
89.01.10.10	πλοία		7042,2	-	-	-	-	-
24.01.10.60	Καπνά sun cured ανατολικού τύπου	5012,9	3970,2	1 366,6	2 198,3	26,26%	191%	-38%
52.01.00.90	Άλλο βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο	3160,2	3283,4	2 129,6	5 165,1	-3,75%	54,20%	-59%
28.18.30.00	Υδροξειδίο του αργιλίου	4539,3	3171,8	3 372,7	2 328,5	43,11%	-6%	45%
84.19.19.00	Συσκευές για την επεξεργασία υλών	2421,3	2883,3	1 458,8	793,8	-16,02%	98%	84%
60.06.21.00	Άλλα πλεκτά υφάσματα	7933,7	1827,5	-	-	334,13%	-	-
84.18.50.19	Άλλα έπιπλα για την διατήρηση και την έκθεση προϊόντων, που ενσωματώνουν εξοπλισμό για την παραγωγή ψύχους	60,5	1416,4	869,3	-	-95,73%	63%	-
60.06.32.90	Άλλα πλεκτά υφάσματα βαμμένα	30,8	1176,3	760,2	-	-97,38%	54,70%	-
27.10.19.21	Ειδικό καύσιμο αεριοθουμένων	298,0	1068,1	995	16 786,4	-72,10%	7%	-94%
72.11.90.80	Πλατέα προϊόντα έλασης, από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα	406,0	667,1	749,9	358,2	-39,14%	-11%	109%
68.02.21.00	Μάρμαρο, τραβερτίνη και αλάβαστρο	1386,6	640,8	292,1	293,7	116,39%	119%	-1%
30.04.90.19	Φάρμακα (με εξαίρεση τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006)	1538,0	592,5	220	625,8	159,58%	169%	-65%
84.77.59.10	Πιεστήρια	201,5	542,5	-	-	-62,86%	-	-
25.09.00.00	Κιμωλία	310,7	420,5	895,1	727,8	-26,11%	-53%	23%
39.02.10.00	Πολυπροπυλένιο	702,9	400,9	911,3	852,6	75,33%	-56%	7%

38.09.91.00	Προϊόντα για το κολλάρισμα ή το τελείωμα, επιταχυντές βαφής ή προσκόλλησης χρωστικών υλών και άλλα προϊόντα και παρασκευάσματα	232,1	400,1	413,7	103,4	-41,99%	-3%	300%
32.04.19.00	Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές	680,6	345,1	-	422,2	97,22%	-	-100%
52.04.11.00	Νήματα για ράψιμο από βαμβάκι	155,7	317,3	401,9	302,3	-50,93%	-21%	33%
41.02.10.10	Δέρματα ακατέργαστα αρνιών	-	317	-	-	-	-	-
52.09.43.00	Άλλα υφάσματα διαγώνιας ριγωτής (ζερσεη) ή σταυρωτής ύφανσης	32,0	307,9	77,6	119,7	-89,61%	296%	-35%
30.04.40.90	Φάρμακα (με εξαίρεση τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006)	405,0	285,9	176,2	-	41,66%	62%	-
84.24.81.10	Συσκευές ποτίσματος	645,4	279,4	-	135,1	130,99%	-	-100%
85.07.20.98	Ηλεκτρικοί συσσωρευτές	55,0	278,3	94,2	118,9	-80,24%	195%	-21%
32.04.90.00	Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές.	223,6	250	-	-	-10,56%	-	-
60.06.22.00	Άλλα πλεκτά υφάσματα	249,2	245,3	-	1,6	1,59%	-	-100%
84.33.90.00	Μέρη μηχανών, συσκευών και μηχανικών επινοήσεων για τη συγκομιδή ή τον αλωνισμό των γεωργικών προϊόντων	-	201,1	190	135,9	-	6%	40%
54.01.10.90	Νήματα για ράψιμο από ίνες συνθετικές ή τεχνητές	39,6	182,4	164,8	163,1	-78,29%	11%	1%
85.44.49.99	Σύρματα, καλώδια και άλλοι αγωγοί με ηλεκτρική μόνωση. Καλώδια από οπτικές ίνες.	-	180,5	-	-	-	-	-
68.02.91.90	Μάρμαρο, τραβερτίνη και αλάβαστρο	28,5	162,2	166,9	27,8	-82,43%	-3%	500%
39.17.32.35	Σωλήνες κάθε είδους και τα εξαρτήματά τους από πλαστικές ύλες	-	155,7	121,9	131,2	-	28%	-7%
86.07.19.18	Μέρη οχημάτων για σιδηροδρομικές ή παρόμοιες γραμμές	-	151,2	91,8	42,7	-	65%	115%
85.44.11.10	Σύρματα, καλώδια και άλλοι αγωγοί με ηλεκτρική μόνωση. Καλώδια από οπτικές ίνες.	114,9	150,4	51,7	-	-23,60%	191%	-
56.01.29.00	Βάτες από υφαντικές ύλες και είδη από τις βάτες αυτές.	89,0	145,9	129	48,1	-39,00%	13%	168%
39.19.10.15	Πλάκες, φύλλα, ταινίες και άλλες επίπεδες μορφές, αυτοκόλλητα, από πλαστικές ύλες,	-	145,4	73,6	40,4	-	97%	82%
73.06.19.10	σωλήνες από σίδηρο ή χάλυβα για αγωγούς πετρελαίου ή αερίου	20935,0						
29.41.90.00	Αντιβιοτικά	184,8	144,5	217,3	177,9	27,89%	-33%	22%
76.06.11.91	Πλάκες, ταινίες και φύλλα, από αργίλιο	210,8	141,1	125,6	-	49,40%	12%	-

34.74.90.90	Μηχανές τεμαχισμού, ανάμειξης χωμάτων κ.α.	5438,0					
76.07.20.10	Φύλλα και ταινίες αργιλίου σε υπόθεμα	750,0					
32.04.19.00	Μείγματα δύο ή περισσότερων χρωστικών υλών	680,6					
84.24.81.10	Μηχανικές συσκευές ποτίσματος, για τη γεωργία ή την κηπουρική	645,4					
25.30.10.10	Περλίτης	381,8					
68.06.10.00	Ορυκτά διάφορα	336,3					
25.13.10.00	Κατασκευή αναγεννημένου ελαστικού σε πρωτογενείς μορφές ή πλάκες, φύλλα ή λωρίδες	323,2					
08.02.12.90	Αμύγδαλα χωρίς κέλυφος	295,1					
	Υποσύνολο	100894,4	82231,8	23 270,2	38 685,4		
	Σύνολο	106154,8	87094,1	48 242,3	63 165,9		

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

Τα σημαντικότερα προϊόντα τα οποία εξήγαγε η Ελλάδα προς την Τυνησία κατά το έτος 2009 ήταν:

Σκληρό σιτάρι 32,7 εκ \$, σωλήνες αξίας 20,9 εκ \$, προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας συνολικής αξίας 16 εκ \$, εκ των οποίων τα υφάσματα denim 7 εκ \$ (με ασήμαντη πτώση -3,46% από την προηγούμενη χρονιά) ,ενώ τα πλεκτά παρουσίασαν αύξηση κατά 334% σε 8,3 εκ \$. Το μη λαναρισμένο βαμβάκι έφθασε τα 3 εκ \$.

Αναλυτικότερα, οι εξαγωγές κλωστοϋφαντουργικών από Ελλάδα προς την Τυνησία κατά το 2009 ανήλθε σε 16.066.906 δολ. Από αυτά 15.501.022 \$ αντιπροσωπεύουν υφάσματα, 341.916 \$ νήματα, 8.310 χιλ \$ πλεκτά συμπεριλαμβανομένων των πλεκτών υφασμάτων, 142.041 \$ λευκά είδη κρεβατιού, 5.642 \$ παντελόνια και \$ 3.424 κουρτίνες.

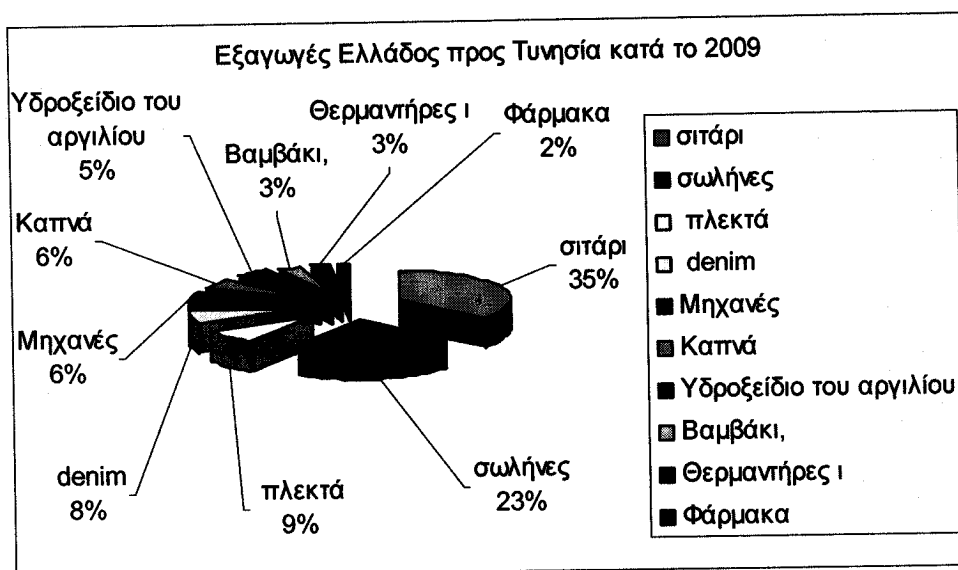
Η εξαγωγή ελληνικών καπνών παρουσίασε αύξηση κατά 26% σε 5 εκ \$ και το μάρμαρο 116% (1,3 εκ \$).

Η εξαγωγή μηχανημάτων αυξήθηκε σε 9 εκ \$ εκ των οποίων οι μηχανές τεμαχισμού & ανάμειξης 5,4% εκ \$, οι θερμαντήρες νερού 2,4 εκ \$, οι μηχανές ποτίσματος 645 χιλ.\$, ηλεκτρικοί αναβατήρες φορτίου 230 χιλ \$.

Τα φάρμακα παρουσίασαν αύξηση κατά 160% και ειδικότερα τα αντιβιοτικά 178% (184 χιλ \$).

Η εξαγωγή του υδροξειδίου του αργιλίου έφθασε τα 4,5 εκ \$ (+43%) ,οι χρωστικές ύλες αυξήθηκαν κατά 97% σε 681 χιλ. \$

Σημαντικότερες Εξαγωγές της Ελλάδος προς Τυνησία κατά το έτος 2009

Εικόνα 7: Σημαντικότερες Εξαγωγές Ελλάδος προς Τυνησία κατά το 2009

Τα δέκα σημαντικότερα προϊόντα τα οποία εξήγαγε η Ελλάδα προς Τυνησία κατά το 2009 απεικονίζονται ανωτέρω.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟ ΤΥΝΗΣΙΑ

Από τον κατωτέρω πίνακα φαίνονται οι εισαγωγές της Ελλάδος από την Τυνησία κατά το 2009 και η μεταβολή σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

Πίνακας 11: ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΤΥΝΗΣΙΑ (αξία σε χιλιάδες δολάρια)

Αρ. Στατ.	Προϊόντα	Εξαγωγές 2009	Εξαγωγές 2008	Εξαγωγές 2007	Εξαγωγές 2006	Μεταβολές		
						2009/08	2008/07	2007/06
31.05.30.00	Υδρογονορθοφωσφορικό διαμμώνιο (διαμμωνικό φωσφορικό άλας)	2885,8	9080	6 216,1	3 289,3	-68%	46%	88%

03.07.59.10	Μαλάκια, ζωντανά, νοπά, διατηρημένα, κατεψυγμένα, αποξηραμένα. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων ασπόνδυλων υδρόβιων άλλων από τα μαλακόστρακα	664,2	5995,7	1 777,7	768,9	-89%	237%	131%
03.02.69.99	Ψάρια νοπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, με εξαίρεση τα φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304	2519,3	5309,3	7 346	7 066,6	-53%	-27%	3%
31.05.59.00	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά που περιέχουν δύο ή τρία λιπαντικά στοιχεία: άζωτο, φωσφόρο και κάλιο. Άλλα λιπάσματα	1661,5	4757,9	411,2	932,7	-65%	1056%	-55%
44.08.90.85	Φύλλα για επικάλυψη, φύλλα πολύστρωτα αντικολλητά ή για παρόμοια ξυλεία σε επανωτές φύλλα και άλλη ξυλεία πριονισμένη κατά μήκος	912,2	4721,1	2 001,3	-	-81%	135%	-
72.16.50.10	Είδη με καθορισμένη μορφή από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες (Με εγκάρσια τομή που μπορεί να είναι εγγεγραμμένη σε ένα τετράγωνο του οποίου η πλευρά δεν υπερβαίνει τα 80 mm)	-	2824,1	-	-	-	-	-
72.04.49.90	Απορρίμματα και θραύσματα χυτοσιδήρου, σιδήρου ή χάλυβα (παλιοσίδερα). Απορρίμματα πλινθωμένα (σε τύπους) από σίδηρο ή χάλυβα	-	1962,2	-	-	-	-	-
28.35.26.10	Φωσφινικά (υποφωσφορώδη), φωσφονικά (φωσφορώδη) και φωσφορικά. Πολυφωσφορικά, καθορισμένης ή μη χημικής σύστασης	532,3	1609,3	68,6	19,3	-67%	2242%	254%
28.35.26.90	Άλλα φωσφορικά του ασβεστίου	-	1340,7	613,4	159,4	-	118%	284%
74.04.00.10	Απορρίμματα και θραύσματα χαλκού	-	1029,5	1 978,1	414,2	-	-47%	377%
72.14.91.10	Ράβδοι από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες, που έχουν απλώς σφυρηλατηθεί, ελαθεί ή διελαθεί σε θερμή κατάσταση, καθώς και εκείνες που έχουν υποστεί στρίψιμο μετά την έλαση	-	842,9	-	393,5	-	-	-100%
72.16.21.00	Είδη με καθορισμένη μορφή σε σχήμα L	-	798,6	-	270,6	-	-	-100%
72.14.99.39	Ράβδοι από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες, που έχουν απλώς σφυρηλατηθεί, ελαθεί ή διελαθεί σε θερμή κατάσταση, καθώς και εκείνες που έχουν υποστεί στρίψιμο μετά την έλαση	-	790	-	160,6	-	-	-100%

72.17.20.30	Σύρματα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες	76,5	681	1 448,4	161,2	-89%	-52%	798%
27.09.00.90	Ακατέργαστα έλαια	17068,7						
61.04.62.00	Μακριά και κοντά παντελόνια	1078,2						
31.03.10.10	Λιπάσματα περιεκτικότητας σε πενταξύδιο διφωσφόρου ανω 35%	743,6						
85.01.40.20	κινητήρες μονοφασικοί	718,9						
85.17.62.00	Συσκευές για την ραδιοτηλεφωνία και ραδιοτηλεγραφία	532,3						
61.10.20.91	Πουλόβερ βαμβακερά	419,0						
87.12.00.30	Δίτροχα ποδήλατα	1983,8	598,9	1 100,6	1 100,3	231%	-45%	0,03%
Υποσύνολο		31796,3	42 341,7	22 961,7	14 737,2			
Σύνολο		37164,2	47 961,9					

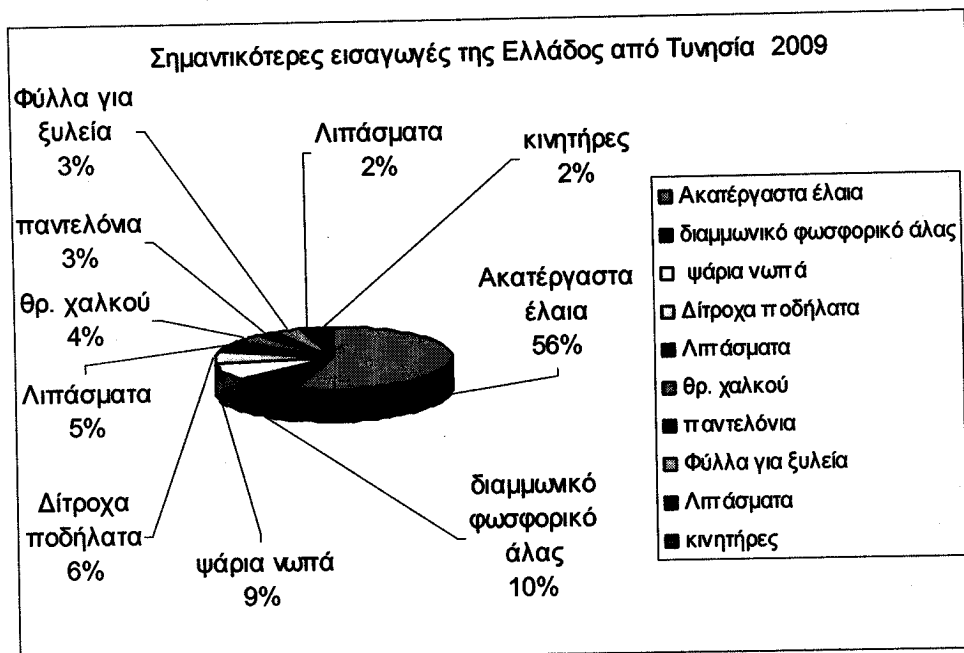
Οι εισαγωγές της Ελλάδος από την Τυνησία κατά το 2009 μειώθηκαν κατά 10797,7 χιλ \$ σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά φθάνοντας τα 37.164,2 χιλ \$.

Οι εισαγωγές της Ελλάδος από την Τυνησία ήταν κυρίως ακατέργαστα έλαια αξίας 17 εκ \$, διαμμωνικά φωσφορικά άλατα 2,8 εκ \$, ψάρια νοπά 2,5 εκ \$, δίτροχα ποδήλατα 1,9 εκ \$, λιπάσματα αξίας 1,6 εκ \$, παντελόνια αξίας 1 εκ \$, προϊόντα ζυλειςας (από επανεξαγωγή) αξίας 0,9 εκ \$.

Εντός του 2009, η πτώση των εισαγωγών παρουσιάζεται σε όλα τα προϊόντα που εισάγονται από Τυνησία

Οι εισαγωγές διαμμωνικού φωσφορικού άλατος ελαττώθηκε κατά 68%, τα νοπά ή κατεψυγμένα χταπόδια μειώθηκαν κατά 89%, τα νοπά ψάρια συρρικνώθηκαν σε 2,5 εκ \$, πτώση κατά 52%, τα φωσφορικά λιπάσματα ελαττώθηκαν κατά 65%. Τα προϊόντα ζυλειςας μειώθηκαν κατά 81%, τα φωσφορικά προϊόντα ελαττώθηκαν κατά 67%. Τα δίτροχα ποδήλατα παρουσιάζουν 231% αύξηση, μετά την εξάντληση των αποθεμάτων της περσινής χρονιάς.

Τα δέκα σημαντικότερα προϊόντα που εισήγαγε η Ελλάδα από την Τυνησία κατά το 2009 απεικονίζονται κατωτέρω:

Εικόνα 8: Σημαντικότερες εισαγωγές της Ελλάδος κατά το 2009

Από τις εισαγωγές της Τυνησίας από την Ελλάδα την σημαντικότερη θέση κατέχει ο σίτος. Κατά το 2009 η Τυνησία εισήγαγε σιτάρι από την Ελλάδα αξίας 28.562.526 εκ. \$, καθιστώντας την τον έκτο προμηθευτή σιτηρών της χώρας.

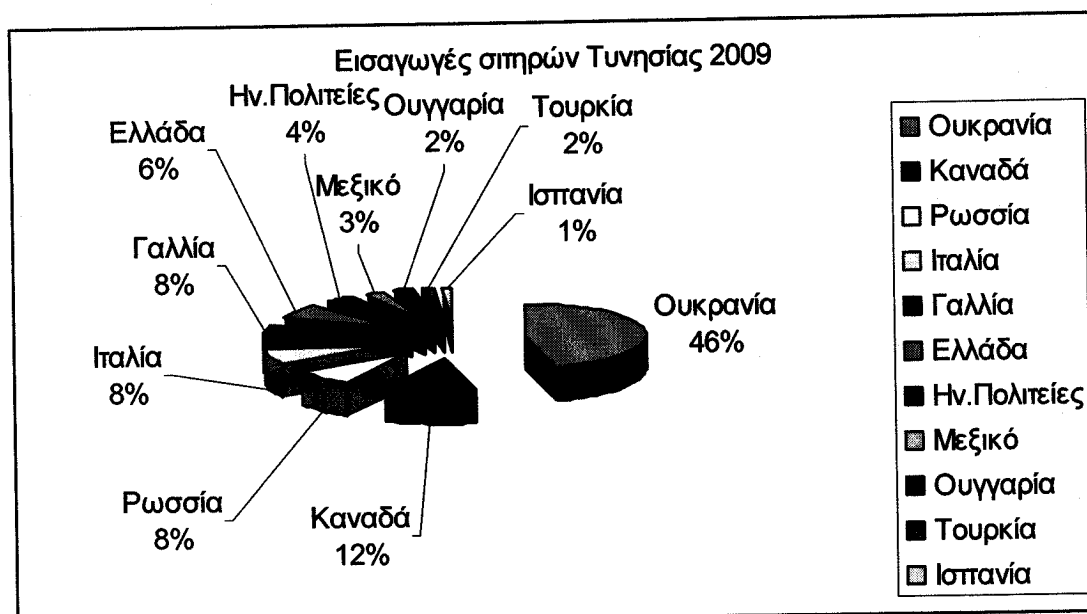
Πίνακας 12: Εισαγωγές σιτηρών στην Τυνησία

Χώρα	Αξία σε	
	Δηνάρια	Δολάρια
Ουκρανία	276337233	204663926,09
Καναδά	73203661	54216901,94
Ρωσία	47832215	35426022,07
Ιταλία	46890845	34728814,25
Γαλλία	46368474	34341930,08
Ελλάδα	38565122	28562525,55
Ην.Πολιτείες	25854409	19148577,25
Μεξικό	15109128	11190288,85
Ουγγαρία	14687579	10878076,58
Τουρκία	9148421	6775604,35
Ισπανία	7289947	5399160,87
Αργεντινή	5951423	4407808,47
Ταϊλάνδη	5321726	3941435,34
Κροατία	3597160	2664168,27
Μολδαβία	3272419	2423655,01
Ρουμανία	3011614	2230494,74
Καζακιστάν	2466389	1826684,19
Πακιστάν	2206158	1633949,04
Γιουγκοσλαβία	1329119	984386,76
Αίγυπτο	837801	620501,41
Ινδία	170335	126155,38

Ιαπωνία	8048	5960,60
Ην.Βασίλειο	4050	2999,56
Λίβανος	1125	833,21
Κίνα	1065	788,77
Σαουδαραβία	595	440,68
Σύνολο	629466061	466202089,32

Πηγή: Institut National de la Statistique

Το 46% των σιτηρών της, η Τυνησία προμηθεύεται από την Ουκρανία . Από τις υπόλοιπες ανταγωνίστριες για την Ελλάδα χώρες, η Τυνησία εισαγάγει 12% των σιτηρών που καταναλώνει από τον Καναδά, 8% από την Ρωσία, 7,5 % από Ιταλία, 7,3% από Γαλλία και 6,1% από την Ελλάδα (28,5 εκ. \$).

Εικόνα 9: Εισαγωγές σιτηρών Τυνησίας κατά το 2009

Το ανωτέρω διάγραμμα δείχνει τις εισαγωγές σιτηρών της Τυνησίας κατά το 2009 από τις 11 σημαντικότερες αγορές από τις οποίες προμηθεύεται σιτηρά και το ποσοστό των εισαγωγών από κάθε προμηθεύτρια χώρα επί του συνόλου της εισαγωγής σιτηρών από τις έντεκα χώρες .

Πίνακας 13: Εισαγωγές Προϊόντων Αλιείας στην Τυνησία κατά το 2009

Χώρα	Αξία σε ΔΤ	Αξία σε Δολάρια
Ισπανία	21352768,00	15814522,29
Ιταλία	17659346,00	13079059,40
Ινδία	16759082,00	12412295,96
Υεμένη	3580862,00	2652097,47
Ταϊλάνδη	3184942,00	2358866,83
Γαλλία	3096877,00	2293643,16
Μαυριτανία	2576679,00	1908368,39

Ινδονησία	2504357,00	1854804,47
Ολλανδία	1941833,00	1438181,75
Γροιλανδία	1615012,00	1196127,98
Μαρόκο	1566744,00	1160379,20
Κίνα	1300847,00	963447,64
Ισλανδία	1181239,00	874862,24
ΗΠΑ	861583,00	638115,09
Λιβύη	712052,00	527367,80
Ομάν	683928,00	506538,29
Νορβηγία	612416,00	453574,29
Αργεντινή	577999,00	428083,99
Αλγερία	542515,00	401803,44
Βιετνάμ	410501,00	304029,77
Σενεγάλη	366317,00	271305,73
ΗΑΕ	263829,00	195399,94
Ιρλανδία	261440,00	193630,57
νήσος Μαυρίκιος	258630,00	191549,40
Δανία	220323,00	163178,05
Μαλβίδες	214172,00	158622,43
Αίγυπτος	207433,00	153631,31
Ελλάδα	164374,00	121740,48
Χιλή	155721,00	115331,80
Γκάνα	154167,00	114180,86
Κροατία	148396,00	109906,68
Μαλαισία	133721,00	99037,92
Σουηδία	75823,00	56156,87
Σιγκαπούρη	42560,00	31521,26
Ν.Ζηλανδία	33045,00	24474,15
Νήσοι Feroe	30853,00	22850,69
Τουρκία	28919,00	21418,31
Ιαπωνία	19351,00	14331,95
Β.Κορέα	18497,00	13699,45
Εκουαδόρ	17846,00	13217,30
Πολωνία	15627,00	11573,84
Νικαράγκουα	15150,00	11220,56
Βραζιλία	12139,00	8990,52
Καναδά	8539,00	6324,25
Γερμανία	6467,00	4789,66
Πορτογαλία	5164,00	3824,62
Περού	4879,00	3613,54
Κούβα	2109,00	1561,99
Μεξικό	798,00	591,02
Ιράν	223,00	165,16
προμήθειες& εξοπλισμός	321987,00	238473,56
άλλες χώρες	518201,00	383795,73
Σύνολο	86448282,00	64026279,07

Πηγή: Institut National de la Statistique

Σύμφωνα με στοιχεία του Institut National de la Statistique της Τυνησίας οι εισαγωγές της Τυνησίας σε προϊόντα αλιείας ανέρχονται σε 64 εκ.\$. Ο κατωτέρω πίνακας δείχνει τις χώρες από τις οποίες η Τυνησία εισάγει προϊόντα αλιείας και το αντίστοιχο ποσό σε δολάρια. Η Ελλάδα κατά το έτος 2009, κατέχει την 28^η θέση ως προμηθεύτρια χώρα της Τυνησίας σε προϊόντα αλιείας με ποσό 121.740 \$. Εξ αυτών 48.874 \$ είναι τσιπούρες και 1.596\$ λαβράκια. Τέλος ποσό 31.099 \$ αφορά γαρίδες κατεψυγμένες χωρίς κέλυφος που εισάγει η Τυνησία από την Ελλάδα .

Η Ελλάδα κατά το 2009 πραγματοποίησε εισαγωγές από την Τυνησία σε προϊόντα αλιείας αξίας 17.898.392 \$. Εξ αυτών 658.171\$ αφορά εισαγωγές χταποδιών, σαρδέλες 37.583\$, γαρίδες 18.021 \$, αστακούς αξίας 10.154\$, ροφούς 7.905 \$.

Στην Τυνησία λειτουργούν δύο μονάδες παραγωγής τσιπούρας και λαβράκι. Το πρώτο εκτροφείο βρίσκεται στην Hergla και το δεύτερο στην Echebbe πλησίον του Monastir.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το εμπορικό ισοζύγιο είναι θετικό για την Ελλάδα. Υπάρχουν περιθώρια για αύξηση των εξαγωγών μας προς την Τυνησία, παρά το γεγονός ότι η χώρα παράγει πολλά ομοειδή προϊόντα με την Ελλάδα, κυρίως αγροτικά, αρκεί να καταβληθεί μια σοβαρή προσπάθεια προσέγγισης της αγοράς.

Είναι απαραίτητο να διευρύνουμε το φάσμα των εξαγομένων προϊόντων μας στην αγορά της Τυνησίας, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι η οικονομία της χώρας έχει ανοδική πορεία, και ότι μετά την συμφωνία της με την Ε.Ε. για την απελευθέρωση του εμπορίου δεν επιβάλλονται δασμοί στα βιομηχανικά προϊόντα. Οι οικονομικές και εμπορικές σχέσεις Τυνησίας – Ελλάδας βρίσκονται σε καλό επίπεδο και η αναβάθμισή τους είναι ιδιαίτερα αισθητή τα τελευταία τρία χρόνια. Οι ελληνικές επιχειρήσεις καλούνται να συνεργαστούν εποικοδομητικά, να ανοίξουν διαύλους επικοινωνίας και τελικά να καλλιεργήσουν το κατάλληλο επιχειρηματικό κλίμα που θα οδηγήσει στην βελτίωση των εμπορικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών που θα αποφέρει αμοιβαία οφέλη. Η Τυνησία έχει κάνει σημαντικά ανοίγματα προς την Ε.Ε. διατηρώντας συνεργασίες στον κρατικό και ιδιωτικό τομέα και γενικά ακολουθεί μια «ανοιχτή» πολιτική σε κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά θέματα. Όσες επιχειρήσεις συμμετάσχουν σε δραστηριότητες εξωστρεφείς, συμμετέχοντας σε εκθέσεις ή αποστολές, θα είναι εκείνες που θα αποκτήσουν εμφανές προβάδισμα στον έλεγχο της αγοράς. Η διαδικασία αυτή είναι ήδη σε εξέλιξη και επιχειρήσεις από την Γαλλία και την Ιταλία έχουν επιβάλει, σε σημαντικό βαθμό, τους δικούς τους όρους στην αγορά και κατά συνέπεια την ελέγχουν, αφού το μερίδιο των δύο αυτών χωρών αντιπροσωπεύει μεγάλο τμήμα του συνόλου των εισαγομένων προϊόντων. Ο χρηματοδοτικός μηχανισμός της πιστωτικής διευκόλυνσης που έχουν χρησιμοποιήσει οι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Τυνησίας, δηλαδή Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία και η Πορτογαλία, η Αυστρία και η Ιαπωνία, έχει αποδειχτεί, εκ των πραγμάτων, ένα αποτελεσματικό εργαλείο, για την αύξηση των εξαγωγών των χωρών αυτών προς την Τυνησία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε τεχνικά έργα στην Τυνησία:

1. Afrique Travaux tel: 00216 71 797 433, 00216 71 792641 fax:00216 71 788733
υπεύθυνος κ. Bouricha Riad. Δραστηριοποιείται στην Τύνιδα και τη Sousse.
2. Fondation et Travaux Speciaux, M. Adel Kefi, Directeur General, rue du Metal 5,
Z.I. Charguia II, 2035 Tunis Carthage, Tunis tel: 71 940 921, 71 940 973, 940197, tel
& fax: 70 728810, fax: 71 940 246 e-mail: fts@planet.tn, η οποία αποτελεί μέρος του
Ομίλου Bouzguenda
3. Société Chaabane et Cie tel: 00216 71 255884, 00216 79 307800 fax: 00216 79
307600 μέρος του Ομίλου Nouri Chaabane.
4. Tunis Bay Financial Harbour Project Company (3eme etage imm.Solaris, Les
Berges du Lac tel: 00216 71 862 851, 960 075 fax:00216 71 960 331 e-mail:
zjouini@gfh.com)
5. SNC-Lavalin, tel :00216 71 841700, fax : 71 283810
6. Al Mal Investment Company POB 26308 Safat 13124 tel: 00965 2254800 fax: 965
2254888
7. Somatra Get tel&fax :71661333, 71 514280
8. SOROUBAT tel : 00216 71 433 929, 433 074 fax :71433074,71 429380 Directeur
General: Mohamed Ali Hachicha e-mail: contact@soroubat.com
9. Bukhatir tel: 216 71168000 fax: 71 961262 e-mail: contact@bukhatir.com.tn
10. Hutchison Port Holdings:
Terminal 4, Container Port Road South
Kwai Chung, Hong Kong
Tel: 852-2619 7888
Fax: 852-2480 4765
Website: www.hph.com
E-mail: gca@hph.com